

KORAK ZA KORAKOM

**PEDAGOŠKI INŠTITUT
RAZVOJNO RAZISKOVALNI CENTER PEDAGOŠKIH INICIATIV**

**PRIMERI
DEJAVNOSTI
ZA
DOJENČKE
IN
MALČKE**

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

373.2.016(0.034.2)

PRIMERI dejavnosti za malčke in dojenčke [Elektronski vir] /
uredniki Tatjana Vonta ... [et al.] ; prevod Zoran Bizjak. -
Besedilni podatki. - Ljubljana : Pedagoški inštitut, 2009

Način dostopa (URL):

http://www.pei.si/UserFilesUpload/file/zalozba/ZnanstvenaPorocila/23_09_primeriDejavnostiZaMalckeInDojencke.pdf

Prevod dela: Learning activities for infants and toddlers: an easy guide for everyday use

ISBN 978-961-6086-78-3

1. Vonta, Tatjana

245407232

PRIMERI DEJAVNOSTI ZA DOJENČKE IN MALČKE

Naslov izvirnika: Learning activities for infants and toddlers: an easy guide for everyday use

Avtorji: Skupina avtorjev

Prva izdaja: Children's Resources International, Inc., Washington, 1998

Slovenska izdaja: Pedagoški inštitut, Razvojno-raziskovalni center pedagoških iniciativ Korak za korakom

Prevod: Zoran Bizjak

Uredniki: dr. Tatjana Vonta, Damjana Jurman, mag. Mateja Režek, mag. Sonja Rutar

Priredba: Ivana Leskovar, Judita Kamenšek, Stanka Stegne, Petra Urek, Renata Beguš, Nataša Ogorevc

Lektorica: Saša Škruba

Slikovni material: Vrtec Otona Zupančiča Slovenska Bistrica, Vrtec pri OŠ Leskovec pri Krškem, Vrtec Radovljica

Oblikovanje: Creatom - Medijske rešitve, Robert Razgoršek s.p.

Leto izdaje: 2009

KAZALO

KAZALO	4
PREDGOVOR	8
1. POGLAVJE: DEJAVNOSTI ZA DOJENČKE DO OSMEGA MESECA STAROSTI	11
Poglej, to sem jaz!	13
Zaupam ti	14
Meje mojega telesa	15
Smejem se	16
Poslušam svet okoli sebe	17
Smejem se in komuniciram	18
Opazujem svet okoli sebe	19
Ugotavljam razlike	20
Pokažem ti, česa si želim	21
Ločim med znanimi in novimi predmeti	22
Predmeti, ki so mi všeč	23
Dotikam se različnih oblik	24
Dotikam se različnih površin	25
Ustvarjam zvoke	26
Igram se socialne igre	27
Ustvarjam glasove	28
Dvigujem glavo	29
Gibam se	30
Zmorem dvigniti glavo!	32
Opazujem svet okoli sebe	33
2. POGLAVJE: DEJAVNOSTI ZA DOJENČKE IN MALČKE OD OSMEGA DO OSEMNAJSTEGA MESECA STAROSTI	34
Iščem igrače	36
Prepoznavam čustva in občutke	37
Ples s šalom	38
Umivam si roke	40
Prepoznam različna oblačila	42
Prelivam vodo	44
Osebna knjiga	46
Ustvarjam skupinsko risbo	48
Barvamo škatlo	50
Iščem predmete	52
Zidam stolp	53
Spoznavam oblike	55
Razvrščam oblike	57
Vstavljanje posodic	59
Medved na obisku	61
Posnemanje živalskih glasov	62
Brenčanje čebele	64
Čutna pot	66
Iskanje predmetov	68
Igra z lutko	69
Odrivanje igrač	71
Vleka igrač	73
Trganje ter plazenje	75
Polnjenje in praznjenje	76
Kotaljenje žog	78
Metanje žog	79
Igra s ščipalkami	81

3. POGLAVJE: DEJAVNOSTI ZA MALČKE V STAROSTI OD OSEMNAJSTEGA MESECA DO DVEH LET	83
Moje ime	85
Zmorem sam	87
Pospravljam	89
Zmorem se obleči	91
Tolažim druge	93
Objemi me	94
Igram se v skupni	95
Posnemam zvoke	97
Z dotikom odkrivam različne površine	98
Barvam	100
Ugibam	102
Potrebujem tvojo pomoč	104
Prosim, podaj mi...	106
Prepevanje	107
Poznam imena predmetov	109
Moj prvi stavek	111
Spoznavam in izražam svoja čustva	112
Rad plezam	113
Rad se gibam	115
Premikam se skozi labirint	116
Delam velike in drobne gibe	118
4. POGLAVJE: DEJAVNOSTI ZA MALČKE V STAROSTI DVEH LET	120
Slika z več obrazi	122
Izražam občutke	124
Primerjava nogavic	126
Oblačenje	128
Čiščenje	130
Uporaba jedilnega in namiznega pribora	132
Praznovanja	134
Medvedji piknik	135
Priprava daril	137
Prijatelji z vlaka	139
Počitek mlajših otrok	140
Igra s testom	142
Kolaž	144
Zbiranje zakladov narave	146
Tiskanje krogov	148
Ptice v gnezdu	150
Čas pravljic	152
Daljnogledi	154
Izdelajmo telefon	156
Priprave na izlet	158
Sestavljanke	160
Priprava dežnih kapelj	162
Hranjenje ptic	164
Telovadba	166
Kegljanje s platenkami	168
Barvanje s ščetko	170
5. POGLAVJE: DEJAVNOSTI ZA MALČKE V STAROSTI OD DVEH DO TREH LET	172
Žoge in cevi	174
Igra z žogo	176
Petje ob kotaljenju žoge	178
Petje ob metanju žoge	180
Lutke živali na palici	181
Iskanje živali	183
Primerjanje živali	185
Izdelava kmetije	187

Primerjava žepov	189
Kaj je v mojem žepu?	191
Ples žepov	193
Dežne kaple	194
Milni mehurčki	196
Barvanje z vodo	198
Preskakovanje luž	200

6. POGLAVJE: DEJAVNOSTI ZA MALČKE DO TRETJEGA LETA STAROSTI **202**

Kdo je na kocki s slikami?	204
Izdelava ogrlic	206
Skrbim za dojenčka	208
Hiše in domovi	210
Ugotavljanje zvokov	212
Babičina pravljica	214
Obisk glasbenika iz družine	216
Odhod na obisk preko gora	218
Tradicionalne tkanine in ljudska oblačila	220
Družinske pesmi ter plesi	222
Izdelujemo voščilnice	224
Vožnja z avtobusom	226
Poslušanje zvokov iz okolice	228
Zaznavamo vonjave iz soseke	229
Priprava jabolčne čežane	230
Moj zdravnik in moja bolniška sestra	232
Delovna pokrivala	234

LITERATURA **236**

PREDGOVOR

Pri delu s strokovnimi delavci na področju predšolske vzgoje vse bolj ugotavljamo, da le-ti poleg kontinuiranega seznanjanja z novimi spoznanji o razvoju, učenju in poučevanju dojenčkov in malčkov iz področij razvojne psihologije, psihologije učenja in socialne psihologije, potrebujejo tudi možnost vpogleda v primere dejavnosti iz prakse v funkciji nabora idej, ki jih na podlagi avtonomne in kritične presoje, poznavanja otrok v svojem oddelku in v skladu s cilji in načeli Kurikula za vrtce¹ prilagodijo in uskladijo z načrtovanimi kratkoročnimi in dolgoročnimi cilji.

Priročnik je namenjen vzgojiteljem in vzgojiteljicam ter študentom predšolske vzgoje, primeren pa je tudi za starše, ki bi želeli v svojem domačem okolju izvajati dejavnosti, ki jih dojenčki in malčki izvajajo v vrtcu.

Namen predstavljenih dejavnosti v priročniku je razvijanje otrokovega jezikovnega, čustvenega, socialnega, intelektualnega in gibalnega razvoja znotraj različnih področij dejavnosti (gibanje, jezik, umetnost, družba, narava in matematika), predvsem pa so dejavnosti primerne za izvedbo ob vsakodnevnih dejavnostih ter ob prehodih iz ene dejavnosti v drugo.

Priročnik: Primeri za dojenčke in malčke do tretjega leta starosti v šestih poglavjih predstavlja nabor dejavnosti, ki so razdeljene glede na starost otrok:

- 1. Dejavnosti za dojenčke do osmega meseca starosti*
- 2. Dejavnosti za dojenčke in malčke od osmega do osemnajstega meseca starosti*
- 3. Dejavnosti za malčke v starosti od osemnajstega meseca do dveh let*
- 4. Dejavnosti za malčke v starosti dveh let*
- 5. Dejavnosti za malčke v starosti od dveh do treh let*
- 6. Dejavnosti za malčke do tretjega leta starosti*

Vloga odraslega pri večini dejavnosti poleg začetne smiselne umestitve in prilagoditve dejavnosti v vzgojno-izobraževalni proces (glede na potrebe in interese otrok oz. skupine ter načrtovane cilje) zajema; pripravo prostora in učnih sredstev, organizacijo oblik dela (individualno delo, delo v dvojicah, delo v malih skupinah), demonstracijo in moderiranje dejavnosti, opazovanje otrok in njihovih odzivov, omogočanje izbire, vključevanje staršev in članov družine v vzgojno-izobraževalni proces ter analizo in refleksijo po vsakokratni izvedbi dejavnosti.

Za kakovostno izvedbo dejavnosti je potrebno upoštevati področja profesionalnega razvoja vzgojitelja oz. vzgojiteljice, ki podrobneje opredeljujejo vlogo odraslega in jih poznamo kot ISSA pedagoške standarde odličnosti vzgojiteljev in vzgojiteljic na področju izvajanja vzgojno-izobraževalnega procesa²:

1. INTERAKCIJA

Interakcija med vzgojiteljem in otroki ter med otroki omogoča izmenjavo znanj, izkušenj, občutkov in mnenj. Interakcija je ključnega pomena pri vključevanju otrok v procese vseživljenjskega učenja in pomembno vpliva na socialni, čustveni in kognitivni razvoj otrok. Na podlagi kakovostnih interakcij otroci razvijajo osebno in skupinsko identiteto, oblikujejo pozitivno samopodobo ter spoznavajo svet okoli sebe. Vloga vzgojitelja pri zagotavljanju kakovostnih interakcij v oddelku je pomembna predvsem pri ustvarjanju pogojev in možnosti za aktivno vključevanje otrok v soustvarjanje in konstruiranje znanja in razumevanja, ki nastaja pri sodelovanju otrok in odraslih.

1 Bahovec, E.D., (et al.). (1999). Kurikulum za vrtce. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo.

2 Vonta, T. (et.al). (2006). ISSA mednarodni certifikat odličnosti za vzgojitelje in učitelje. Ljubljana: Pedagoški inštitut, Razvojno –raziskovalni center pedagoških iniciativ Korak za korakom.

2. PARTNERSTVO S STARŠI, ČLANI DRUŽIN IN SKUPNOSTJO

Za optimalen razvoj in učenje otrok je ključnega pomena partnerstvo med vzgojitelji, starši in člani družin ter med člani lokalne skupnosti. Vloga vzgojitelja/vzgojiteljice je vzpostavitev kontinuirane, dvosmerne komunikacije med domom, skupnostjo in vrtcem. Vzgojitelj/vzgojiteljica na podlagi poznavanja družinskih navad, življenjskih stilov in specifične družin ter okolij omogoča staršem in članom družin različne načine vključevanja v procese spodbujanja razvoja in učenja njihovih otrok ter jim omogoča različne oblike vključevanja v življenje in delo vrtca.

3. INKLUZIVNOST IN DEMOKRATIČNE VREDNOTE

Vzgojno-izobraževalni proces, vsakdanja praksa vzgojitelja/vzgojiteljice je usklajena s konvencijo Združenih Narodov o otrokovih pravicah. Vloga vzgojitelja/vzgojiteljice je promoviranje enakih možnosti in uveljavljanje pravic, otrok in staršev do njihove aktivne participacije v inkluzivnem okolju. Ob tem vzgojitelji/vzgojiteljice posvečajo posebno pozornost nudenju podpore otrokom in družinam, ki potrebujejo dodatno podporo. Vzgojitelj/vzgojiteljica promovira demokratične vrednote, ki se odražajo preko vsakdanjih interakcij med odraslimi in otroki, pojasnjuje, promovira in prakticira demokratične vrednote ter spodbuja razvoj otrokove osebne in skupinske identitete, razvoj empatije ter zmožnost za povezovanje z občutki in realiteto drugih.

4. OPAZOVANJE, EVALVACIJA IN NAČRTOVANJE

Ciklični proces opazovanja, evalvacije in načrtovanja omogoča spodbujanje razvoja in učenja vsakega posameznega otroka. Vloga vzgojitelja/vzgojiteljice je sistematično opazovanje in spremljanje otrok, uporaba razvojno primernih pristopov ter oblikovanje kratkoročnih in dolgoročnih ciljev, ki odražajo razvojno primerna pričakovanja ter upoštevajo individualne in skupinske interese otrok ter omogočajo razvoj znanj in spretnosti, ki so v območju bližnjega razvoja otrok (Vigotski). Načrtovanje je usklajeno s predznanjem otrok in temelji na identifikaciji področij razvoja, ki jih je potrebno pri otrocih razvijati, da bi le-ti dosegli optimalen razvoj. V proces opazovanja, evalvacije in načrtovanja so vključeni otroci, starši in drugi člani družin ter drugi strokovnjaki, ki usmerjajo učni napredek, določajo področja razvoja in identificirajo nadaljnje strategije smiselnega učenja in poučevanja.

5. METODE IN OBLIKE SMISELNEGA UČENJA:

Vloga vzgojitelja/vzgojiteljice je zagotavljanje raznolikih dejavnosti, ki omogočajo celosten razvoj ter aktivno vključenost otrok. Učenje se odvija na različne načine in skozi različne situacije. Ključni cilji, ki jih zasleduje vzgojitelj/vzgojiteljica so: spodbujanje radovednosti, raziskovanja, kritičnega mišljenja ter sodelovalnega učenja. Metode in oblike dela, ki jih uporablja vzgojitelj/vzgojiteljica spodbujajo učenje, ki odraža demokratične vrednote, razvoj empatije in skrbi za druge, spoštovanje različnosti, samostojno odločanje in posledično spodbujanje razvoja odgovornosti in vse večje samostojnosti ter samoregulativnega vedenja.

6. SPODBUDNO UČNO OKOLJE

Spodbudno učno okolje pomembno vpliva na kognitivni, socialni, emocionalni in gibalni razvoj otrok. Vloga vzgojitelja/vzgojiteljice je zagotavljanje psihično in fizično varnega okolja, ki otrokom omogoča uporabo raznolikih učnih sredstev in materialov ter oblikovanje spodbudnega učnega okolja, ki vsakemu otroku daje občutek pripadnosti in pomembnosti. Učno okolje omogoča otrokom spodbude za vključevanje v različne aktivnosti, sodelovalno učenje ter promovira prakticiranje demokratičnih vrednot.

7. PROFESIONALNI RAZVOJ

Profesionalni razvoj predstavlja kontinuiran proces vseživljenjskega učenja. Odgovornost vsakega vzgojitelja/ vzgojiteljice je, da se konstantno profesionalno izpopolnjuje ter tako zagotavlja optimalne pogoje za razvoj in učenje otrok. Vzgojitelj se pri svojem delu neprestano rečuje z različnimi izzivi, spremembami v družbi, z vse večjo količino informacij, novimi tehnologijami in drugimi izzivi. Skozi aktivno participacijo v različnih oblikah izpopolnjevanja, kritično refleksijo in partnerskim, sodelovalnim pristopom k timskemu delu pridobiva nova znanja, spretnosti, si oblikuje stališča ter oblikuje profesionalno držo, ki pomaga njemu samemu in drugim, da nadgrajujejo kakovost vzgojno-izobraževalnega dela ter spretnosti za zagovorništvo kakovostne vzgoje in izobraževanja za vse otroke.

Z upoštevanjem vseh zgoraj omenjenih procesnih standardov kakovosti se dejavnosti smiselno vključujejo v bolj in manj strukturirane vsakodnevne dejavnosti institucionalne in družinske vzgoje z namenom vzpostavljanja učenja in spodbujanja razvoja otrok v prvem starostnem obdobju.

1. poglavje:

**DEJAVNOSTI ZA
DOJENČKE DO
OSMEGA MESECA
STAROSTI**

Sposobnosti dojenčkov do osmega meseca starosti

Otrok v tem starostnem obdobju opazuje in spoznava svoje okolje ter se seznanja z dnevno rutino. V naročju odraslih zelo rad raziskuje svoje prste in stopala. Začenjajo ga zanimati barve, glasovi in ljudje, ki ga obkrožajo. Dotika se predmetov, jih vleče k sebi ter jih preučuje z usti.

Ključne sposobnosti otrok od rojstva do osmih mesecev starosti:

- Prepozna se v ogledalu.
- Začenja se nasmihati znanim ljudem ter stvarjem. Sprva le posnema smehljanje odraslega, saj se še ne zaveda svojega telesa; od tretjega meseca dalje pa vnese v svoj nasmeh čustva.
- Izraža svoje želje in potrebe.
- Prijema in vleče k sebi predmete.
- Stvari spoznava tako, da jih nosi k ustom.
- Vključuje se v igro z rokami in prsti vzgojitelja.

Med načrtovanjem prostora za otroke te starosti je potrebno poskrbeti, da ta vsebuje dovolj mehkih površin, po katerih se lahko otroci kotalijo, si pomagajo pri dvigovanju, sedijo sami brez opore in se varno uležijo na hrbet ali trebuh. Dejavnosti v tem poglavju so namenjene posameznim otrokom oziroma malim skupinam. Otroci v tej starosti se radi igrajo preproste igre z odraslo osebo ter ustvarjajo različne zvoke z gospodinjskimi pripomočki. Radi so v naročju odrasle osebe ter se z njo gibljejo, še zlasti ob ritmu glasbe. Glasove pričenjajo uporabljati kot sredstvo za sporazumevanje.

- Primeri dejavnosti so primeri za izvedbo na domu, saj otroci v tej starosti še niso vključeni v institucionalni sistem pedagoške vzgoje in izobraževanja.

POGLEJ TO SEM JAZ!

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok se opazuje v ogledalu in proti svoji podobi steguje roke. Postopno začne prepoznavati svojo podobo.

Učna sredstva in materiali:

- Ogledalo ali odsevni material (npr. ponev, v kateri se zrcalijo predmeti).
- Uporabimo materiale, ki niso lomljivi.

Vloga odraslega:

- Demonstracija, pomoč pri rokovanju z ogledalom, skrb za varnost.
- Bodite pozorni na velikost ogledala – naj bo tolikšna, da ga bo otrok zmogel prijeti v roko.
- Otroka vzemite v naročje, s prosto roko primite ogledalo in mu omogočite, da bo opazoval svojo zrcalno podobo.

Potek dejavnosti:

- Pomigajte z ogledalom in na ta način vzbudite otrokovo pozornost. Nato jo usmerite na odsev v ogledalu in izgovorite otrokovo ime.
- Vztrajajte, da se bo otrok dotaknil podobe v ogledalu in mu povejte, da vidi sebe.

Nadgradnja dejavnosti:

- Ob steno postavite ogledalo, tako da otrok v njem vidi svoj odsev v celoti.
- Igro z ogledali omogočite pri ležanju na tleh ali na ležalniku.
- Zaradi varnosti ogledala prelepite s prozorno folijo; v tem primeru ga položite na tla, tako da otrok hodi ali plazi po njem in opazuje svoje gibe in njihov odsev.
- Na prostem izvajajte dejavnost ob svetlečih predmetih ali objektih ter ob ribniku ali lužah.

ZAUPAM TI

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok preko dotika razvija občutek zaupanja.

Učna sredstva in materiali:

- Lutka iz mehkega materiala.

Vloga odraslega:

- Otroka vzemite v naročje ali pa z njim sedite na blazino.
- Animacija lutke.

Potek dejavnosti:

- Nežno se dotaknite otrokove glave, obraza, rok, nog, prstov ter stopal.
- Otroka primite za roko in se z njo rahlo dotaknite svojega obraza.
- Lutka otroka pozdravi, se mu nasmehne, ga poboža, se mu predstavi in ga spodbudi k »bibariji«.

Nadgradnja dejavnosti:

- Med kopanjem nežno masirajte otroka z roko ali mehko krpo.
- Po kopanju z oljem ali s kremo natrite otrokov hrbet, noge, roke ter prste.
- Dejavnost izvajajte tudi na prostem. Z otrokom lahko sedite v travi na mehki brisači ali pregrinjalu.

MEJE MOJEGA TELESA

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok spoznava, kje se začneja in kje neha njegovo telo.

Učna sredstva in materiali:

- Otroška slikanica, mehka igrača, lesene kocke, ropotulja.

Vloga odraslega:

- Skrb za otrokovo varnost in dobro počutje, opazovanje otroka in demonstracija dejavnosti.

Potek dejavnosti:

- Otroka vzemite v naročje ali pa bodite v njegovi bližini, ko leži v posteljici ali na tleh.
- Previdno obrnite otrokove roke in mu v dlan položite igračo.
- Dotikajte se različnih delov njegovega telesa in jih ob dotiku poimenujte.
- Nežno in previdno ga obrnite k različnim igračam.
- Otrokove roke podrgnite ob njegove noge ali pa položite njegove roke k enemu od teh predmetov.

Nadgradnja dejavnosti:

- Dejavnost izvajajte tudi med sprehodom. Otrokom pomagajte, da bodo opazili in se dotikali listja, cvetlic, da bodo slišali šelestenje dreves ipd.
- Ob vsakem letnem času omogočite otrokom opazovanje narave: snega, dežja, vetra ipd.

SMEJEM SE

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok se nasmehne in vztrajno strmi v odraslo osebo, ko se mu ta približa.

Vloga odraslega:

- Opazuje otroka in izvede dejavnost v času ko je otrok naspan in zadovoljen.

Potek dejavnosti:

- Približajte se otroku in ga glejte v oči.
- Otroku se nasmehnite in mu prijazno povejte, da se z njim radi igrate.

Nadgradnja dejavnosti:

- Dejavnost izvajajte v kratkih presledkih preko celega dne, med previjanjem, hranjenjem, kopanjem in med prehodi k različnim dejavnostim.
- Izmenično se dotikajte otrokovih dlani, pri tem pa se z njim pogovarjajte.
- Pri izvedbi dejavnosti uporabite različne vrste lutk.

POSLUŠAM SVET OKOLI SEBE

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok posluša glas odrasle osebe ter druge zvoke iz okolja.

Učna sredstva in materiali:

- Ropotulja, kraguljčki, ura, glasbena skrinjica.

Vloga odraslega:

- Otroka imejte v naročju ali pa bodite blizu njega.

Potek dejavnosti:

- Z otrokom se pogovarjajte v blagem in prijaznem tonu.
- Vzpodbujajte ga, da bo obrnil glavo, se nasmehnil ali se kako drugače odzval na vaš glas.
- Potihoma šepetajte v eno, nato v drugo otrokovo uho. Od otroka bodite oddaljeni vsaj 30cm.

Nadgradnja dejavnosti:

- Zaropotajte z ropotuljo ali z drugim primernim predmetom in ga opazujte, kako se odziva.
- Na sprehodih usmerjajte otroke k poslušanju glasov iz okolja (zvok avtobusa, letala, avtomobilov ipd.).

SMEJEM SE IN KOMUNICIRAM

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok se začne smejati in nasmihati ob neverbalni komunikaciji z odraslo osebo in z okoljem.
- Ko se otrok dobro počuti in je zadovoljen, svoje počutje preko nasmeha sporoča odrasli osebi.

Vloga odraslega:

- Demonstracija dejavnosti in opazovanje odzivov otroka.
- Dejavnost izvajajte čim pogosteje.

Potek dejavnosti:

- Pri igri se dotikajte otrokovega trebuščka.
- Igrajte se igro »Gneti pecivo«, tako da zaploskate, nato pa zaploskajte s svojo dlanjo in dlanjo otroka.
- Z dejavnostjo občasno prenehajte ter opazujte otroka, kako se odziva.

Gneti pecivo, gneti pecivo gladko,
peci pecivo, hitro in sladko,
zvij ga v klobčič v črko »M«.

(Črka »M« predstavlja prvo črko otrokovega imena.)

Nadgradnja dejavnosti:

- Oponašajte različne glasove in z mimiko obraza ponazorite različna občutja.
- Opazujte otroke in njihove odzive in ugotovljajte, kaj jim je všeč in česa ne marajo.

OPAZUJEM SVET OKOLI SEBE

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok opazuje obraz odrasle osebe in opazuje znane predmete.
- V tem obdobju začenja spoznavati svet okoli sebe ter postaja pozoren in ljubeč do znanih ljudi in stvari, zato je zelo pomembno, da mu omogočite opazovanje različnih predmetov.
- Otrokovo opazovanje je usmerjeno v ponavljajoče se, izpostavljene dražljaje, ki mu jih posreduje odrasla oseba.

Učna sredstva in materiali:

- Igrače, kot so: ropotulje, zvončki, slike in fotografije obrazov, mehke igrače, veliki plastični krogi ali drugi svetli in barvni predmeti.

Vloga odraslega:

- Dejavnost izvajamo tako, da imamo otroka v naročju ali na tleh, v posteljici, v kopalni kadi, na mizi za previjanje ali na mehkem sedežu.

Potek dejavnosti:

- Obraz približajte barvnemu predmetu v razdalji od 12 do 30cm pred otrokovimi očmi in vzpodbujajte otroka, da bo vzpostavil s predmetom očesni stik. Opazujte otrokov izraz. Predmet premikajte znotraj njegovega vidnega polja.
- Na vrstico v otrokovi posteljici obesite različne predmete, kot so mehke igrače, znani predmeti in zvončki.
- Predmete večkrat zamenjajte ter s tem krepite otrokovo zanimanje zanje.
- Ko se otrok postopoma razvija in raste, se predmetov dotika, jih vleče k sebi in se z njimi igra.
- Da boste omogočili varnost, te vrste dejavnosti neprestano nadzorujte in jih prekinite, ko otrok že zmore sedeti v posteljici.
- Prav tako ob otrokovo posteljico obesite različne gibljive predmete (mobile) in na steno, v višini otrokovih oči, pritrdite barvne slike.

Nadgradnja dejavnosti:

- Na različna mesta v igralnici in na prostem obesite barvne predmete.
- Otroci imajo radi predmete svetlih in kontrastnih barv, različne geometrijske like in slike.
- Ko se z otrokom igrate na prostem ali se z njim sprehajate, usmerite njegovo pozornost na svetle barve in oblike ter na zanimive predmete, ki se pojavljajo v naravi.

UGOTAVLJAM RAZLIKE

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok vstopa v interakcijo z ljudmi in s predmeti ter ugotavlja razlike med ljudmi in predmeti.

Učna sredstva in materiali:

- Priljubljene igrače in lutke.

Vloga odraslega:

- Priprava prostora in sredstev, demonstracija dejavnosti.

Potek dejavnosti:

- Skrijte se za vrata, stol ali posteljico.
- Najprej se pogovarjajte z lutko, nato pa naj se lutka pogovarja z otrokom in z vami. Ob tem opazujte otrokove reakcije.
- Otrokove dlani si položite na obraz, nato pa jih položite na igračo.
- Z otrokom se pogovarjajte o predmetih, ki se jih dotika.
- Pomagajte mu pri preučevanju igrač ter pri raziskovanju vašega obraza in rok.

Nadgradnja dejavnosti:

- Dejavnost lahko izvajate tudi z ročnimi lutkami.
- Medtem ko otrok raziskuje predmet, ga opišite in mu pokažite, kako se uporablja.
- Če je igrača za otroka prezahtevna, mu pokažite, kako se uporablja.
- Poudarite svoje navdušenje nad igračo in njenimi barvami, zvoki, obliko ter gibanjem.

POKAŽEM TI ČESA SI ŽELIM

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok se uči izražati svoje potrebe.

Vloga odraslega:

- Opazuje otroka in izvede dejavnosti, ko otrok pokaže, da potrebuje vašo pozornost.

Potek dejavnosti:

- Če otrok joče, se na jok nemudoma odzovite in ugotovite, kaj vam otrok sporoča. Vzemite ga v naročje, ga zazibajte, se z njim pogovarjajte ter mu pokažite, da je pri vas na varnem.
- Ko otrok zazna vašo prisotnost, ga vzemite k sebi in se z njim pogovarjajte ter mu pokažite, da ste radi v njegovi družbi.
- Dejavnost predstavlja način odzivanja odrasle osebe na otrokove znake, da potrebuje pozornost.
- Otroci običajno kažejo določene znake takrat, kadar želijo, da se odrasla oseba z njimi ukvarja.

LOČIMO MED ZNANIMI IN NOVIMI PREDMETI

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok postane navezan na znane predmete, igrače fotografije in slike. Navezanost mu omogoča oblikovanje občutka varnosti in udobja.
- Ko znane predmete odstranimo in jih kasneje ponovno namestimo, se otroku zdi, kot da so novi. Dejavnost tako vzpodbuja otroke, da postopoma znajo ločiti že znane predmete od novih.

Učna sredstva in materiali:

- Znani predmeti, igrače, slike in fotografije.

Vloga odraslega:

- Priprava prostora, demonstracija dejavnosti.

Potek dejavnosti:

- V posteljico položite znane igrače, slike in predmete.
- Mehke igrače, živali iz blaga, slike in fotografije občasno zamenjajte, tako da bo imel otrok v posteljici znane in nove predmete, ki jih bo lahko opazoval in raziskoval.
- Predmete odložite ob posteljico, tako da boste vzpodbujali in vzdrževali otrokovo pozornost.

Nadgradnja dejavnosti:

- Otroka vzpodbujajte, da bo udarjal po igračkah, ki visijo nad posteljico.
- Nad posteljico obesite tudi igrače, ki ob dotiku oddajajo zvok.

PREDMETI KI SO MI VŠEČ

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok spozna posledice svojega ravnanja.

Učna sredstva in materiali:

- Ropotulje, kotaleče se igrače ipd.

Vloga odraslega:

- Demonstracija in umestitev dejavnosti: dejavnost je primerna za izvajanje med kopanjem in hranjenjem.

Potek dejavnosti:

- Otroku pomagajte, da se dotakne ropotulje, ki visi nad njim.
- Demonstrirajte mu, kako naj brčne ali udari po žogi v posteljici ali na tleh.
- Okoli otrokovega zapestja pritrdite zvonček, ki zazvoni, kadarkoli premakne roko.

Nadgradnja dejavnosti:

- Med kopanjem oziroma umivanjem otrokom omogočite, da se igrajo s plastičnimi predmeti.
- Med hranjenjem otroke vzpodbujajte, da s priborom ustvarjajo zvoke.
- Dejavnost izvajajte z dvema ali s tremi dojenčki. Pomagajte jim pri kotaljenju žoge od enega do drugega.

DOTIKAM SE RAZLIČNIH OBLIK

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok preko dotika spozna like in oblike različnih predmetov.

Učna sredstva in materiali:

- Različni okrogli, trikotni, stožčasti ter cevasti predmeti, npr.: žoge, papirnati tulci, kocke, gumijasti trakovi, platenke, plastični kozarci ipd.
- Bodite pozorni na to, da bodo uporabljeni predmeti narejeni iz varnih, naravnih materialov ter dovolj veliki, tako da jih otrok ne bo pogoltnil (biti morajo večji kot je škatlica za film ali steklenička s tabletami), vendar dovolj majhni, da jih bo lahko prijel.

Vloga odraslega:

- Priprava prostora in sredstev, demonstracija dejavnosti.

Potek dejavnosti:

- Otroku ponudite predmete različnih oblik in ga vzpodbudite k dotikanju.
- Izbiro predmetov spreminjajte in se z otrokom pogovarjajte o različnih oblikah predmetov.
- Otroka vzpodbujajte k dotikanju svojih prstov in nog.
- Na papir prenesite oblike različnih predmetov ali pa pritrdite nanj koščke preproge, gumbe, spužvo, klobučevino, volno, smirkov papir ipd.
- Otroku demonstrirajte načine ravnanja z različnimi oblikami in površinami.

Nadgradnja dejavnosti:

- Na sprehodih zbirajte predmete različnih oblik in površin, kot so: palice, listi, kamni, rastline in plodovi.
- Škatle napolnite s predmeti različnih oblik in jih postavite v koticke. V škatlah naj bodo ropotulje, plastične žlice, klobčiči volne, žoge, kocke ipd.

DOTIKAM SE RAZLIČNIH POVRŠIN

Namen in cilji dejavnosti:

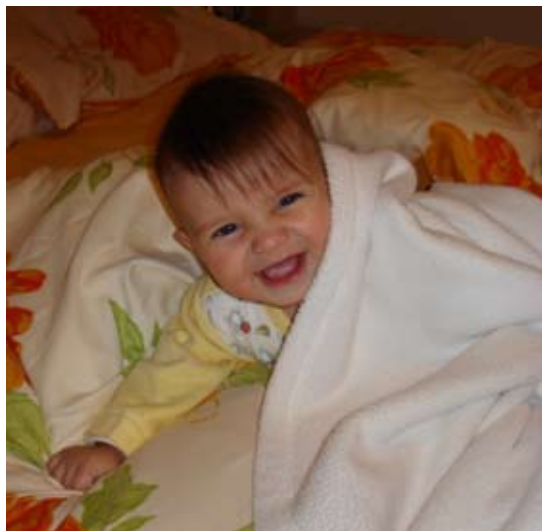
- Otrok se dotika različnih predmetov, spoznava različne površine, raziskuje lastnosti predmetov in občuti njihov dotik.

Učna sredstva in materiali:

- Materiali z različnimi površinami: brisače, perje, svila, usnje, volna, trakovi, vezenine, preja, platno ipd.

Potek dejavnosti:

- Z različnimi materiali rahlo oplazite otrokove noge, trebuh, obraz, roke ter hrbet.
- Z besedami opišite posamezno površino, npr.: trdo, mehko, hrapavo.

Nadgradnja dejavnosti:

- Sešijte pokrivalo ali odejo iz koščkov blaga različnih površin in barv. Pokrivalo položite na tla in otroku omogočite, da raziskuje različne tkanine.
- Na sprehodih otrokom pomagajte pri preučevanju površin, ki jih obkrožajo, npr.: drevesno lubje, listje, trava, kamenje, cvetni listi ipd.

USTVARJAM ZVOKE

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok se uri v manipuliranju s predmeti in spoznava lastnosti predmetov.

Učna sredstva in materiali:

- Lesene žlice, zvočna žoga, lončki, skodelice, plastenke, napolnjene z različnimi materiali, ropotulje ter plastične krogle.

Vloga odraslega:

- Priprava prostora, sredstev in demonstracija dejavnosti.

Potek dejavnosti:

- Otroka vzpodbujajte, naj z roko ali igračo udarja po površini mize. Omogočite mu igro s predmeti, ki pri udarjanju ustvarjajo zvok (lesene žlice, posodice ter lončki).
- Demonstrirajte udarjanje in ustvarjanje zvoka.

Nadgradnja dejavnosti:

- Otroke vzpodbujajte k udarjanju po različnih predmetih.
- Z otroki se pogovarjajte o različnih zvokih, ki jih slišijo in o različnih občutkih, ki jih občutijo ob slišanjem.

IGRAM SE SOCIALNE IGRE

Namen in cilji dejavnosti:

- Dejavnost omogoča otroku vzpostavljanje interakcije z odraslo osebo.

Učna sredstva in materiali:

- Radio, prosojna tkanina.

Vloga odraslega:

- Priprava prostora, sredstev, demonstracija dejavnosti.

Potek dejavnosti:

- Ustvarite nenavaden zvok, kot je npr. ploskanje in počakajte, da vas bo otrok posnemal.
- Zaplešite ob glasbi z otrokom v naročju.
- Prisluhnite, ali bo otrok ustvaril zvok in ga posnemajte.
- Ritmično trepljate otroka po rokah ali nogah in se igrajte z njim igro skrivalnic («ku-ku»), tako da njegovo glavo prekrijete s prosojnim kosom tekstila ter ga vzpodbujate, da blago potegne s sebe in posnemate njegove gibe.

Nadgradnja dejavnosti:

- Dejavnost izvajajte med previjanjem, oblačenjem, kopanjem, hranjenjem in ob drugih priložnostih.
- Opazujte, kako se posamezni otroci odzivajo na »bibarije«.

USTVARJAM GLASOVE

Namen in cilji dejavnosti:

- Dojenček »spregovori« z nežnim glasom, ko mu je prijetno in se dobro počuti. Ti glasovi se pojavijo povsem spontano. Govorni aparat se bo razvil nekoliko kasneje.
- Z mimiko obraza otroka vzpodbujamo, da se bo odzval na naše glasove.
- Otrok se uči povezovati svoj glasom odrasle osebe.

Vloga odraslega:

- Demonstracija dejavnosti, opazovanje odzivov otroka.

Potek dejavnosti:

- Otroka držite tako, da ga gledate v obraz ali pa naj leži na pregrinjalu z obrazom obrnjenim proti vam.
- Prisluhnite slučajnim otrokovim glasovom, kot je grgranje.
- Otroku se nasmehnite in se z njim pogovarjajte ter poskušajte posnemati glas, ki ga je ustvaril.
- Dejavnost izvajajte, medtem ko ga oblačite, previjate, umivate ali se z njim igrate.

Nadgradnja dejavnosti:

- Ko otrok postaja starejši, začneja posnemati sestavljene glasove, kmalu za tem pa že tudi prve besede.

DVIGUJEM GLAVO

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok dvigne glavo brez pomoči odraslega. Ko zmore to, začneja raziskovati svojo okolico z večjim zanimanjem.

Vloga odraslega:

- Demonstracija dejavnosti.

Potek dejavnosti:

- Otroka držite v pokončnem položaju, tako da lahko gleda naokrog. V takšnem položaju prenašajte otroka iz enega prostora v drugega, tako da mu pokažete zanimive stvari.
- Otroku omogočite, da se opazuje v ogledalu.

Nadgradnja dejavnosti:

- Otroka za kratek čas postavite v različne položaje, tako da se bo uril v pokončni drži glave.
- Med te položaje spada tudi ležanje na trebuhu, ležanje na mehkem stolu, držanje otroka pred obrazom odrasle osebe, rahlo zibanje otroka, držanje otroka za hrbtom ali nošenje na ramenih.

GIBAM SE

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok se skupaj z odraslo osebo giblje in ziba. Na takšen način spoznava različne položaje svojega telesa ob različnih ritmičnih gibanjih. Takšno gibanje predstavlja prvi korak pri spoznavanju otrokove okolice.
- Pri otroku se začne razvijati moč mišic, nadzor nad gibanjem, ravnotežje, občutek za lastno telo v prostoru ter razvoj leve in desne strani telesa.

Učna sredstva in materiali:

- Gugalni stol, odebeljena blazina.

Vloga odraslega:

- Priprava sredstev in demonstracija dejavnosti.

Potek dejavnosti:

- Otroka držite v naročju ali pa lezite.
- Na gugalnem stolu se z otrokom zibajte naprej in nazaj, tako da ga imate v naročju. Dejavnost je otrokom v tej starosti zelo prijetna in jo lahko izvajamo preko celega dne.
- Med ležanjem na hrbtu držite otroka v naročju in se z njim zazibajte v sedeči položaj ter nato ponovno ležite. Zibanje večkrat ponovite.
- Pri spodbujanju gibanja je najbolje, da otrok leži na blazini (to lahko izvajamo tudi pri previjanju).
- Otroka nežno primite za desno roko in jo peljite k levi roki in obratno. Z desno roko ga primite pod levo stegno, rahlo napnite in ga z levo roko primite preko medenice ter ga obrnite na bok.
- Isto ponovite za drugo stran. Ob takšnem gibanju otrok pridobiva predhodne izkušnje za razvijanje koordinacije.

Nadgradnja dejavnosti:

- Ob poslušanju glasbe ali ob prepevanju z otrokom v naročju plešite po prostoru.
- Dejavnost izvajajte najprej v hitrem, nato pa v počasnem ritmu.
- Dejavnost izvajajte v vodi, kjer se otrok še svobodneje giba.

ZMOREM DVIGNITI GLAVO!

Namen in cilji dejavnosti:

- Dejavnost pomaga otroku pri dvigovanju glave in mu omogoča boljši pregled.

Učna sredstva in materiali:

- Fotografija, ropotulja, priljubljena igrača, pisani trakovi, nova igrača, pisana žoga, glasbena skrinja, glasbena igrača, premikajoče se igrače.

Vloga odraslega:

- Priprava sredstev in prostora, demonstracija dejavnosti.

Potek dejavnosti:

- Otroka položite na mehko blazino.
- Pred otroka postavite fotografijo ali igračo ter ga vzpodbujajte k dvigovanju glave pod takšnim kotom, da lahko vidi predmet, ki ste mu ga pokazali.

Nadgradnja dejavnosti:

- Na otrokovo posteljico pritrdite pisane trakove ali ogrlico.
- V notranjost posteljice pritrdite fotografijo družinskih članov.
- Pod otrokov prsni koš položite blazino ali okrogel vzglavnik, kar mu bo omogočilo dvigovanje glave.
- Otroka držite v naročju ter se z njim zakotalite naprej in nazaj ter na stran.
- Nadaljujte igro s priljubljenimi igračami ter z zvočnimi igračami. Zvoki in petje vzgojitelj/-ica zelo vzpodbudno vplivajo na dojenčkovo zaznavanje.

OPAZUJEM SVET OKOLI SEBE

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok samostojno obrne glavo. S tem, ko pogleda z ene strani na drugo, se uri v obračanju glave.
- Dejavnost spodbuja razvoj motoričnih sposobnosti (obvladovanje teže na rokah, prenašanju teže iz ene roke na drugo ter plazenje po tleh).

Učna sredstva in materiali:

- Fotografije družinskih članov, ropotulja, kraguljčki, zvonček, svetilka, različni mali inštrumenti, različne aplikacije velikih predmetov, premikajoče se igrače.

Vloga odraslega:

- Vzgojitelj/-ica je pozoren na pravilno in razločno izgovorjavo in spodbuja kasnejše jezikovno izražanje.

Potek dejavnosti:

- Otroka postavite v različne položaje: otrok lahko sedi, leži v svoji posteljici ali pa na tleh.
- Na različna mesta v posteljici postavite slike, mobilne in druge igrače, tako da bo moral obrniti glavo, če jih bo želel videti.

Nadgradnja dejavnosti:

- Med sedenjem otroka od strani stresite ropotuljo ali majhen zvonček in ga vzpodbudite, da obrne glavo proti vam.
- Dejavnost izvajajte s pisanimi predmeti ali svetilko.
- Dejavnost izvajajte v vodi.

2. poglavje

DEJAVNOSTI ZA DOJENČKE IN MALČKE OD OSMEGA DO OSEMNAJSTEGA MESECA STAROSTI

Ključne sposobnosti otrok od osmih do osemnajstih mesecev starosti:

- Postopoma razvija občutek za samega sebe.
- Spoznava, da se razlikuje od drugih ljudi.
- Uči se gibanja, plazenja, hoje.
- Razume govorico, vendar še ne govori veliko.
- Poskuša se sam oblačiti in hraniti.
- Izraža čustva, kot so veselje, žalost ter jeza.

Med načrtovanjem prostora za izvedbo dejavnosti z otroki te starosti moramo biti pozorni na njihovo varnost. Gibanje dojenčkov in malčkov je zelo hitro, dotikajo se marsičesa, zato morajo odrasli zanje v prostoru zagotoviti varno mesto, tako za plazenje kot plezanje.

Vzgojitelji/-ice vzpodbujajo otrokov jezikovni razvoj, tako da predmete poimenujejo, opisujejo način igre ipd.

IŠČEM IGRAČE

Namen in cilji dejavnosti:

- Dejavnost omogoča otroku samostojno iskanje igrač, ki ga zanimajo: ko najde igračko, ga ta vzpodbudi, da je aktiven še naprej.

Učna sredstva in materiali:

- Po dve priljubljene igrači za vsakega posameznega otroka.

Vloga odraslega:

- Priprava prostora in sredstev, opazovanje.

Potek dejavnosti:

- Otrokovo priljubljeno igračo položite nekoliko izven njegovega dosega rok.
- Otroka vprašajte, kje je npr. žoga in mu pomagajte, da jo poišče.
- Otroka vzpodbujajte, da bo sam poiskal igrače.

Nadgradnja dejavnosti:

- Da ohranite otrokov interes, dodajate še tretjo igračo in jo postavite nekoliko stran od mesta, kjer se otrok igra.
- Za vsakega otroka izberite priljubljeno igračo. Igrače so lahko tudi podvojene, npr. po dve žogi.
- Namesto industrijsko izdelanih igrač mu ponudite gospodinjske pripomočke, kot so: lesene žlice, kuhalnice, pokrovke, posodice s pokrovčki ipd.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Starše povprašajte po otrokovi priljubljene igrači in jo uporabite pri igri v vrtcu. Dejavnost naj starši izvajajo tudi doma.

PREPOZNAM ČUSTVA IN OBČUTKE

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok se nauči ugotavljati in prepoznavati čustva, ki jih izražajo odrasli. Pri tej starosti je otrok sposoben prepoznati naslednja čustva: veselje, žalost, presenečenje ter jezo.
- Otrok opazuje obraze odraslih in ugotavlja njihova razpoloženja.

Učna sredstva in materiali:

- Knjiga s fotografijami otrok v različnih čustvenih stanjih.

Vloga odraslega:

- Ponazoritev različnih razpoloženj z mimiko, ubeseditev čustev.

Potek dejavnosti:

- Otroke povabite k igri tako, da jih vzpodbudite k ugotavljanju vašega počutja.
- Če otrok ne ugame čustev, ki jih ponazarjate z mimiko obraza, mu ponovno pokažite izraz na obrazu in poimenujte vaše počutje.
- Predstavite tudi ostala čustva (veselje, žalost, presenečenje in jezo).

Nadgradnja dejavnosti:

- Izdelajte karte z obrazi štirih čustev. Ustrezne izraze na obrazih izrežite iz starih revij. Nato po eno karto polagajte pred otroka in ga vzpodbujajte k ugibanju razpoloženj, ki so prikazana na slikah.
- Z obrazno mimiko pokažite določeno razpoloženje, čustvo. Vzpodbudite otroka k posnemanju. Otroci, starejši od 18 mesecev, bodo posnemali izražanje čustev veliko lažje kot mlajši.
- Dejavnost izvajajte tako, da se otroci gledajo v ogledalu.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Starši naj igro izvajajo in ponavljajo doma. Dejavnost je primerna za izvedbo v skupini, kjer se hkrati igrajo starši in otroci.

PLES S ŠALOM

Namen in cilji dejavnosti:

- Dejavnost omogoča izražanje čustev preko plesa.
- Med plesom odrasli opozorijo otroka na čustva, ki jih občuti ob gibanju.
- Otrok vadi nadzor nad svojim gibanjem ter začenja zaznavati povezanost svojega telesa in prostora: opazuje valovanje šala ter spoznava razmerje med vzrokom in posledico.
- Dejavnost vzpodbuja govorni razvoj in razumevanje pojmov: visoko, nizko, spredaj, zadaj ter počasi.
- Otrok preko giba pridobiva prve izkušnje o plesnih korakih ob spremljavi vokalno–instrumentalne glasbe.

Učna sredstva in materiali:

- Šal za vsakega otroka ter odraslega.
- Škatla ali koš za odlaganje šalov.
- Predvajalnik za zgoščenke.
- Različna glasba: posnetek otrokovih najljubših pesmi, klasična glasba, koračnice, instrumentalna glasba, uspavanke, glasba različnih kultur.
- Vaše petje ali petje staršev, ki radi pojejo.

Vloga odraslega:

- Priprava prostora, sredstev, materialov, demonstracija gibov.

Potek dejavnosti:

- Predvajajte glasbo ali pa začnite peti. Ob petju s šalom izvajajte gibe: naprej in nazaj ter gor in dol.
- Ponudite šal vsakemu otroku. Vzpodbujajte jih, naj s šalom valovijo visoko in nizko, počasi in hitro ter naprej in nazaj.
- Predvajajte drugo vrsto glasbe in ji prisluhnite. Začnite se premikati v novem ritmu. Tudi otroke vzpodbudite, naj mahajo s šali v ritmu glasbe.
- Opisujte gibe, ki jih izvajajo. Ko opazite, da otroci izgubljajo zanimanje za igro, predvajajte umirjeno glasbo in jih prosite, naj šale spravijo.

Nadgradnja dejavnosti:

- Namesto šalov lahko uporabite druge materiale, kot so kuhinjske krpe, zvončki, različna pokrivala.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Starše zaprosite za dodatne zamisli v zvezi s to dejavnostjo. V vrtec naj prinesejo zgoščenke, ki jih otroci radi poslušajo. Vzpodbujajte jih k izvajanju dejavnosti v domačem okolju. Vir glasbe je lahko tudi radijski sprejemnik.

UMIVAM SI ROKE

Namen in cilji dejavnosti:

- Dejavnost prispeva k otrokovemu jezikovnemu razvoju in h krepitvi samostojnosti.
- Otrok pridobiva konkretno izkušnjo umivanja rok. Navaja se, da ni sam in da je potrebno počakati.

Učna sredstva in materiali:

- Fotografija, ki ponazarja umivanje rok, umivanje zob z zobno ščetko in krtačenje las.
- Otroška umivalnica (papirnate brisače, koš za smeti).

Vloga odraslega:

- Priprava sredstev in materialov, petje, demonstracija umivanja, podajanje navodil.

Potek dejavnosti:

- Otrokom predstavite pesem. Medtem ko pojete, držite v rokah sliko, ki ponazarja pesem. Petje lahko pospremite s svojo glasbeno spremljavo.
- Z otroki pojdite v umivalnico. Recite jim, naj si zavihajo rokave.
- Pomagajte tistim, ki tega še ne zmorejo sami.
- Odprite vodo in si umivajte roke. Svoja dejanja ves čas glasno komentirajte in otroke spodbudite k umivanju prstov, ust, obraza.
- Otrokom pokažite fotografije in zapojte:

*Tako si umivamo naše roke (zobe, lase), naše roke (zobe, lase), naše roke (zobe, lase).
Tako si umivamo naše roke (zobe, lase), takoj, ko jutro je.*

- Otroke povabite k petju in jih vzpodbujajte s prikazom umivanja rok, zob in krtačenja las.

Nadgradnja dejavnosti:

- Starejše otroke povprašajte, kaj počnejo zjutraj, ko vstanejo.
- Po konkretni izkušnji umivanja dejavnost nadgradite z izštevanko, bibarijo ipd.

PREPOZNAM RAZLIČNA OBLAČILA

Namen in cilji dejavnosti:

- Dejavnost vzpodbuja zgodnji jezikovni razvoj.
- Otrok vadi povezovanje pojmov/poimenovanj z ustreznimi predmeti.

Učna sredstva in materiali:

- Ilustracije/fotografije oblačil: majice, hlače, jopice, puloverji, nogavice, čevlji, pokrivala.
- Vrvica, debelejši papir, lepilo.

Vloga odraslega:

- Izdelava knjižice:
 - ◊ v revijah poiščite fotografije ali ilustracije različnih oblačil; izrežite jih in jih nalepite na liste; posamezno stran lahko prekrijete s plastično folijo, da bo trajnejša;
 - ◊ ob vsaki strani naredite po dve luknji za vrvico; z njo povežite strani in na obeh koncih naredite vozle.
- Pogovor, poimenovanje oblačil.

Potek dejavnosti:

- Skupaj z otrokom pregledujte knjigo. Pokažite na njegova oblačila.
- Otroka prosite, naj vam pokaže določeno oblačilo v knjigi in oblačilo, ki ga nosi.
- Z otrokom se pogovarjajte o različnih barvah ter vzorcih na oblačilih.
- Nekateri otroci bodo prepoznali in poimenovali različna oblačila.

Nadgradnja dejavnosti:

- Starejše otroke prosite, naj vam pokažejo ali povedo, kam nadenemo posamezna oblačila.
- Ko izvajate to dejavnost z dvema ali s tremi otroki, naj vsak izmed njih poišče drug kos oblačila.
- Otroke vzpodbujajte k samostojnem oblačenju. Pri tem jim pomagajte z vtikanjem rok in nog v rokave oziroma v hlačnice ter pri zapenjanju oblačil (gumbi, zadruga, ježki ipd.).

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Starši naj tudi doma otroku omogočijo samostojno oblačenje in slačenje, kar pomembno prispeva h krepitvi pozitivne samopodobe. Večina otrok si že zmore sama sezuti nogavice, sleči hlače in pospraviti svoja oblačila.

PRELIVAM VODO

Namen in cilji dejavnosti:

- Dejavnost omogoča razvoj otrokove spretnosti za samostojno hranjenje in prispeva h krepitvi njegove pozitivne samopodobe.

Učna sredstva in materiali:

- Plastični vrč za vsakega otroka.
- Dva plastična kozarca za vsakega otroka.
- Miza s pripomočki za igro, s peskom in z vodo ali plastično vedro z zajemalko za vsakega otroka.

Vloga odraslega:

- Priprava prostora, sredstev in materialov, demonstracija prelivanja.

Potek dejavnosti:

- Demonstrirajte nalivanje vode iz vrča v kozarec in otroke prosite, naj ponovijo za vami.
- Za prijem vrča naj uporabijo obe roki. Če je potrebno, jim pomagajte.
- Med dejavnostjo opisujte početje otrok.

Nadgradnja dejavnosti:

- Pri starejših otrocih, npr. dvoletnikih, na jedilno mizo postavite vrč in otroke vzpodbujate, naj si nalijejo vodo ali sok. Bodite pripravljeni na polivanje.
- Mlajši otroci naj raziskujejo kozarce in zajemalke brez vode. Pokažite jim, kako uporabljate zajemalko ali kozarec, nato jim predmete vrnite.
- Na mizo za igro s peskom in z vodo dodajte tudi kozarce ter krožnike.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Starši so pogosto zaskrbljeni zaradi polivanja in se bojijo, da bo otrok podobno počel tudi s hrano. Predlagajte jim, naj malček prelivanje vadi najprej z vodo, hkrati pa jim razložite, da otrok potrebuje veliko vaje, preden bo znal samostojno naliti sok. Poudarite, da je igra z vodo zelo pomembna za otroke v tej starosti.

OSEBNA KNJIGA

Namen in cilji dejavnosti:

- Krepitev pozitivne samopodobe in jezikovni razvoj.

Učna sredstva in materiali:

- Fotografije otroka in družinskih članov.
- Ilustracije ali slike priljubljenih igrač.
- Konstrukcijski papir.
- Flomastri.
- Vrvica.
- Lepilo.

Vloga odraslega:

- Izdelava knjižice (glej dejavnost Prepoznavam oblačila):
 - ◊ starši naj v vrtec prinesejo fotografije otrok in drugih družinskih članov, iz časopisa pa izrežite sliko otrokove priljubljene igrače;
 - ◊ iz konstrukcijskega papirja oblikujte posamezne strani za knjigo – za vsako fotografijo po eno stran; fotografije in risbe prilepite na posamezno stran; naredite knjižico;
- Pogovor ob listanju slikanice.
- Na prvo stran knjige napišite naslov knjige, npr.: Knjiga o Ani.

Potek dejavnosti:

- Skupaj z otrokom prelistajte knjigo. O vsaki sliki se z otrokom pogovarjajte.
- Opisujte fotografije, slike, pokažite, kaj ali kdo je na posamezni strani.
- Hkrati opisujte svojo in otrokovo dejavnost.

Nadgradnja dejavnosti:

- Izdelajte knjigo o otrokovem delovnem dnevu. Vanjo vključite tudi fotografije o igri otroka s svojo priljubljeno igračo, fotografije hranjenja, spanja, umivanja ali igre z odraslimi. Fotografije bodo zanimive tudi za odrasle, zato jim omogočite izposojlo knjige.
- Izdelajte knjigo o otrokovi družini.
- Izdelajte knjigo z naslovom »Moji prijatelji« in v njej predstavite vse otroke v skupini. Knjigo berite posameznim otrokom ali pa v manjši skupini. Otroke vzpodbujajte, naj na fotografijah pokažejo sebe in svoje prijatelje.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Starši naj v vrtec prinesejo otrokove fotografije in fotografije družinskih članov. Knjigo si lahko izposodijo in jo skupaj z otrokom pregledujejo doma.

USTVARJAM SKUPINSKO RISBO

Namen in cilji dejavnosti:

- Dejavnost omogoča sodelovalno učenje.
- Otroci ob skupnem delu urijo svoje socialne spretnosti.

Učna sredstva in materiali:

- Velika pola papirja.
- Barvice.
- Lepilni trak za pritrditev papirja na mizo.

Vloga odraslega:

- Priprava prostora, materialov in sredstev.

Potek dejavnosti:

- Otroke povabite k risanju. Povejte jim, da bodo naredili skupno risbo.
- Če je potrebno, jim pomagajte pri držanju svinčnikov.
- Opazujte proces risanja.
- Opisujte dejavnost otrok.
- Poskušajte usmeriti pozornost otrok na risanje in ne na izdelek.
- Opisujte barve, oblike in velikost simbolov.
- Ko posamezen otrok zaključi z risanjem, zapišite njegovo ime na risbo.
- Če si otroci jemljejo barvice, jim pojasnite, da jih potrebujejo vsi.
- Po končanem risanju s skupnimi močmi obesite izdelek na otrokom vidno mesto.
- Poudarite, da ste risbo naredili vsi skupaj.

Nadgradnja dejavnosti:

- Naslikajte stensko sliko. Poskrbite, da boste imeli na voljo dovolj posodic z barvami. Pri dejavnosti naj hkrati sodelujejo največ trije otroci.
- Stensko risbo lahko naredite tudi s tehniko »tiskanja«. Staro gobo razrežite v različne oblike. Dve barvi postavite na pladenj. Otrokom pokažite, kako naj namočijo gobo v barvo in jo nato odtisnejo na papir.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Pokažite staršem umetnine, ki so jih naredili otroci.

BARVAMO ŠKATLO

Namen in cilji dejavnosti:

- Dejavnost vzpodbuja otroke k sodelovalnemu učenju.

Učna sredstva in materiali:

- Velika kartonska škatla.
- Flomastri.
- Dve posodi za odlaganje pisal.

Vloga odraslega:

- Priprava prostora, sredstev in materialov.

Potek dejavnosti:

- Otroke povabite k barvanju škatle.
- Pomagajte jim, da s flomastrov snamejo pokrovčke; pomoč bodo potrebovali tudi pri natikanju pokrovčkov nazaj na svoje mesto.
- Opazujte otroke med risanjem.
- Otrokom nudite pomoč, ko jo potrebujejo in opisujte potek dejavnosti, barve, velikost in obliko flomastrov ter njihovo uporabo na risalni površini.
- Ko posamezen otrok konča z barvanjem, njegovo ime napišite na škatlo.
- Ob zaključku dejavnosti poudarite, da ste skupaj pobarvali škatlo.

Nadgradnja dejavnosti:

- Škatlo prekrijte in prelepите z lepilnim trakom. Tako boste pripravili čistejšo površino za barvanje.
- Otroci lahko individualno barvajo manjše, s papirjem prekrīte škatle, ki jih po končanem delu razstavijo na polici.
- Otroci naj se splazijo v škatlo in jo pobarvajo odnotraj.
- Škatlo prelepите z različnimi koščki blaga. V tem primeru bodo otroci potrebovali vašo pomoč pri nanašanju lepila. Uporabite blago različnih barv, oblik, velikosti, debeline.
- Otrokom omogočite konkretno izkušnjo bivanja v škatli. Otroci te starosti se s tovrstnim materialom radi igrajo, ga raziskujejo, trgajo, vlečejo, se skrivajo. Ob tem spoznajo, da kartonska škatla omogoča različne možnosti za igro.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Starše povabite k zbiranju škotel.

IŠČEM PREDMETE

Namen in cilji dejavnosti:

- Dejavnost pri otrocih razvija občutek za prisotnost predmetov, kljub temu da jih otrok ne vidi.

Učna sredstva in materiali:

- Škatla.
- Koščki papirja ali blaga (papir naj bo dovolj velik, da ga otroci ne bodo pogoltnili).
- Igrače in različni predmeti: avtomobili, ropotulje ali žoge.

Vloga odraslega:

- Priprava sredstev in materialov: papir, igrače in druge predmete položite v škatlo.
- Demonstracija iskanja.

Potek dejavnosti:

- Otrokom povejte, da se boste igrali iskanje predmetov.
- Predmete postavite v škatlo in prosite otroke, naj pogledajo v škatlo in poiščejo, kaj se skriva v njej.
- Demonstrirajte, kako naj otroci poiščejo igračo.
- Dodajte še več predmetov ter vzpodbudite otroke, naj jih poiščejo.
- Ob izvedbi dejavnosti opisujte, kaj počnejo otroci.

Nadgradnja dejavnosti:

- Predmete položite v škatlo tako, da bo delček predmeta otrokom viden.
- Če želite izvajati dejavnost na zahtevnejši ravni, izberite manjše predmete.
- Skrijte predmet tako, da ga prenašate iz ene roke v drugo. Otroci naj poskušajo uganiti, v kateri roki je. Vzpodbujajte otroke, naj tudi sami skrijejo predmet.
- Predmete skrijete tudi tako, da nanje postavite druge predmete.
- Dejavnost lahko izvedete kot rajalno igro, npr.: »Kje je moj copatek?«. Otroke posedite v krog, copatek pa skrijte tako, da bodo otroci videli, kam ste ga skrili. Na ta način jih boste vzpodbudili, da ga bodo poiskali. Pri tej starosti nekateri otroci še ne želijo aktivno sodelovati in bodo prisotni le kot opazovalci.

ZIDAM STOLP

Namen in cilji dejavnosti:

- Otroci pridobivajo izkušnje razvrščanja in urejanja.
- Igra s kockami je pomembna za pridobivanje veščin reševanja problemov ter učenje matematičnih konceptov (ravnotežje, teža in velikost).

Učna sredstva in materiali:

- Kartonska embalaža, npr. od sadnih sokov ali mleka – majhna, srednja ter velika, najmanj 2 kosa vsake velikosti.
- Škarje.
- Plastična folija.

Vloga odraslega:

- Izdelava gradnikov:
 - ◊ zgornjo ploskev ustrezne embalaže odrežite;
 - ◊ vzemite dva kosa embalaže ter ju z odprtinama pritisnite skupaj, da dobite kvader; na isti način naredite kocke;
 - ◊ gradnike oblepite s plastično folijo.
- Demonstracija gradnje, podajanje navodil.

Potek dejavnosti:

- Skupaj z otrokom sedite na tla in začnite graditi stolp.
- Otroci zmorejo pri tej starosti konstruirati s tremi kockami.
- Otrok bo morda porušil kocko, ki ste jo pravkar vzdali, zato ga vzpodbujajte, naj tudi sam polaga eno kocko na drugo.

Nadgradnja dejavnosti:

- Ko postane otrok pri gradnji uspešnejši, večajte število kock.
- Pripravite dva kompleta kock, tako da bosta dejavnost izvajala dva otroka hkrati.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Konstrukcija s kockami predstavlja dobro izhodišče za delavnico, na kateri boste staršem predstavili pomen in različne načine iger s kockami.

SPOZNAVAM OBLIKE

Namen in cilji dejavnosti:

- Dejavnost prispeva k razumevanju koncepta prisotnosti predmetov ter k spoznavanju predmetov okroglih oblik.

Učna sredstva in materiali:

- Kartonska škatla ali posoda s pokrovom.
- Nekaj pokrovčkov.

Vloga odraslega:

- Izdelava igrače – v pokrov posode izrežite režo.
- Demonstracija vstavljanja pokrovčkov, pomoč, opazovanje.

Potek dejavnosti:

- Otroke povabite k dejavnosti.
- Pokažite jim, kako v odprtino vstavite pokrovčke.
- Ko vas začno posnemati, jih vzpodbujajte tako, da opisujete njihova dejanja.
- Ko bodo vsi pokrovčki v posodi, preverite, ali so otroci ugotovili, kje se nahajajo.

Nadgradnja dejavnosti:

- Uporabljajte predmete različnih oblik, kot so plastični pokroščki ali kuhinjski modelčki za piškote enostavnih oblik (krog, kvadrat, trikotnik). V plastične posodice izrežite tako velike odprtine, da boste vanje lahko vstavljali različne like. Otrokom predlagajte, naj primerjajo posamezen lik in velikost odprtine na škatli in ga nato vstavijo v odprtino.
- Postopoma se bodo otroci želeli igrati samostojno, brez vaše pomoči. Naredite dve zbirki likov ter posodic z režo, tako da se bosta lahko sočasno igrala po dva otroka.
- Po določenem času, ko se otrok seznanil z igro, uvajajte nove like.

RAZVRŠČAM OBLIKE

Namen in cilji dejavnosti:

- Dejavnost vzpodbuja otroka k prepoznavanju in razlikovanju predmetov. Naučil se bo razvrščati podobne predmete.

Učna sredstva in materiali:

- Liki (kvadrati, trikotniki, krogi).
- Deli sestavljanke.
- Like lahko izdelate iz tršega papirja ali uporabite plastične pokrovčke.
- Tri posodice za razvrščanje likov.
- Prozorna posoda za shranjevanje vseh likov.

Vloga odraslega:

- Izdelava ali zbiranje ustreznih likov, priprava sredstev in materialov, demonstracija dejavnosti, govorna vzpodbuda.

Potek dejavnosti:

- K igri povabite otroke, ki kažejo zanimanje za igro.
- Predstavite in opišite predmete in like.
- Opazujte otroke ob njihovem raziskovanju.
- Predlagajte jim, naj posamezne like razvrstijo v posamezne posodice.
- Pri razvrščanju jih vodite: ko otrok izbere krog, tudi vi vzemite krog in ga položite v ustrezno posodo.
- Določeni otroci bodo like zgolj opazovali.

Nadgradnja dejavnosti:

- Za razvrščanje uporabljajte tudi druge predmete, kot so tovarnjaki v eni in avtomobili v drugi posodi.
- Če želite, da bodo otroci razvrščali predmete tudi glede na barvo, pripravite predmete različnih barv, npr.: pet modrih avtomobilov, pet rdečih, ali pa pet rdečih krogov ter pet modrih.
- Da bi dejavnost olajšali, lahko polagate rdeče predmete v rdečo posodico in modre v modro posodico.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Staršem predstavite pomen urjenja veščin razvrščanja. Gre za spretnost, ki jo začne otrok vaditi v najzgodnejši starosti in jo uri preko celotnega predšolskega obdobja.

VSTAVLJANJE POSODIC

Namen in cilji dejavnosti:

- Dejavnost otroka vzpodbuja k razvrščanju po velikosti (majhno, srednje, veliko) in ugotavljanju razlik.

Učna sredstva in materiali:

- Majhna, srednja ter velika posoda
- Lepilni trak za zaščito robov posod.
- Ploščate klešče za stiskanje ostrih robov posod.

Vloga odraslega:

- Priprava sredstev:
 - ◊ preverite, ali imajo posode ostre robove in jih odstranite s kleščami;
 - ◊ oster rob posod prekrijte z zaščitnim trakom.

Potek dejavnosti:

- Poiščite ustrezen prostor za igro in sedite na tla.
- Otroke povabite k igri. Z igro pričnite tako, da otroku ponudite najmanjšo posodo. Odrasla oseba vstavi eno posodico v drugo, otrok pa nato vstavi najmanjšo posodo. Nadaljujte tako, da otroku predlagate, naj v večjo posodico vstavi drugi dve. Morda mu boste morali pomagati vstaviti prvo posodico. Nekateri otroci bodo na začetku vstavili samo po eno posodico.
- Ob vaši pomoči lahko pri igri sodelujeta dva otroka. Posodice naj vstavljata eden za drugim, vi pa jima pomagajte določiti, kdo bo začel prvi. Nato naj se izmenjujeta.

Nadgradnja dejavnosti:

- Iz posod zgradite stolp. Na začetku bo otrok zmožgal kombinirati le dve enoti, z vajo pa bo lahko sestavil stolp iz vseh posod.
- Dejavnost lahko naredite zahtevnejšo tako, da med najmanjšo in največjo posodo dodate še dve posodi.
- Poiščite predmet, ki se prilega v posodo srednje velikosti. Otroka zaprosite, naj ga vstavi v posodo. Dejavnost ponavljajte tako, da predmet položite v največjo posodo. Nato poizkusite še s srednjo posodo.
- V posode vstavljate različne predmete.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Družine lahko pomagajo tako, da shranjujejo skodelice ali embalažo različnih oblik. Starše spodbudite, da dejavnost izvajajo doma in oblikujejo podobno zbirko posod, kot jo imate v vrtcu.

MEDVED NA OBISKU

Namen in cilji dejavnosti:

- Otroci bodo ob igri z lutko ali živaljo iz blaga razširili svoje besedišče.

Učna sredstva in materiali:

- Plišasti medved ali lutka (medveda) iz blaga.

Vloga odraslega:

- Priprava prostora, demonstracija dejavnosti.

Potek dejavnosti:

- Poiščite ustrezno mesto, kjer boste med dejavnostjo lahko sedeli z enim ali dvema otrokoma. Ostali otroci se lahko dejavnosti pridružijo kasneje.
- Otroku oziroma otrokoma pokažite medvedka ali lutko. Opisujte medvedka in povejte pesmico:

Obiskal me je medved!

Mislil je, da sem drevo.

Najprej je sedel na moje koleno (pokažite na koleno).

Potem se je premaknil k mojim prstom (spustite medvedka po nogi do prstov) in se dotaknil mojega nosu (pokažite na nos).

- Medvedek naj se pretvarja, da boža ali pa prijema različne dele otrokovega telesa. Recite: »Medvedek bo pobožal tvojo nogo.« pri tem naj se medvedek dotakne noge. Kasneje naj se igrača dotika različnih delov telesa, npr.: rok, prstov, nosu ...

Nadgradnja dejavnosti:

- Uporabite različne živali iz blaga.
- Uporabljajte imena otrok: »Medvedek je prišel na obisk k Ani«.
- Preden pričnete seznanjati otroke z novim besediščem (rep, krzno, krila, gobček, kljun), otrokom pokažite sliko živali.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Starše seznanite z načinom izvajanja dejavnosti, saj otroci ob igri izjemno uživajo. Pri izvajanju dejavnosti doma, lahko starši uporabljajo različne lutke in plišaste igrače.

POSNEMANJE ŽIVALSKIH GLASOV

Namen in cilji dejavnosti:

- Dejavnost omogoča otrokom usvajanje novih besed ter spoznavanje zvokov.
- Otroci se odzivajo na vprašanja vzgojitelja/-ice.

Učna sredstva in materiali:

- Slikanica s slikami priljubljenih živali.
- Fotografije/ilustracije iz revij.
- Trši papir za izdelavo strani.
- Lepilo.
- Prozorna folija, plastika ali kontaktni papir.
- Nit ali vrvica.

Vloga odraslega:

- Priprava učnih sredstev:
 - ◊ iz časopisa izrežite slike živali;
 - ◊ iz tršega papirja izrežite liste za strani, na vsako stran po eno žival;
 - ◊ slike prilepite;
 - ◊ strani v knjigi prekrijte s prozorno folijo ali s kontaktnim papirjem, tako da bodo trajnejše;
 - ◊ strani povežite tako, da na levem robu naredite luknje in jih povežete z vrvico.

Potek dejavnosti:

- Ko izdelate knjižico, jo skupaj z otrokom pregledajte. Med listanjem knjige otroku postavljajte vprašanja: »Katera žival je na sliki?«. Če otrok ne najde besede za poimenovanje živali, jo poimenujte vi. Vprašajte: »Kako se oglašča račka?«. Če otroka zanima, lahko prelistata knjižico še enkrat.
- K ogledu knjižice povabite tudi ostale otroke. Knjižico pustite na ogled v knjižnem kotičku, tako da si jo bodo otroci lahko ogledovali samostojno oz. da bodo prišli do nje tudi tisti, ki so bili prej zaposleni z drugimi dejavnostmi.

Nadgradnja dejavnosti:

- Zapišite pesmico, ki vsebuje glasove živali (npr.: Na kmetiji je lepo ali Pet malih račk šlo je na potep).
- V knjižni kotiček na ogled postavite tudi druge knjige o živalih in otroke vprašajte katere živali znajo poimenovati in kako se te živali oglašajo.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Poskušajte ugotoviti, katero žival je otrok že videl in jo vključite v vašo knjižico. Staršem povejte, katere živali otroci poznajo. Spodbudite jih, da z otrokom izdelajo svoje slikanice in jih prinesejo v vrtec. Knjižice, ki so nastale v vrtcu lahko starši skupaj z otrokom dopolnjujejo doma.

BRENČANJE ČEBELE

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok se seznanja z besedami, ki so povezane s čebelami in posnema brenčanje čebel.

Učna sredstva in materiali:

- Slike s čebelami.
- Manjši in večji kosi klobučevine.
- Lepilo.
- Velika pola ovojnega papirja.

Vloga odraslega:

- Priprava učnih sredstev:
 - ◊ iz klobučevine izdelajte čebelo in panj;
 - ◊ naredite flanelogram, tako da velik kos klobučevine zalepite na večjo ploščo iz kartona ali lesa.

Potek dejavnosti:

- Poiščite ustrezno mesto in sedite ob flanelogram, najbolje v bližini knjig oziroma koticčka za opismenjevanje.
- Otrokom zapojte pesem.

*Čebela, čebela, čebela, ti, ti,
iz svojega panja prifrči,
na Ivino brado prileti.
Bzzzzzzzzzz, Bzzzzzzzzzz, Bzzzzzzzzzz,*

- Pesem ponovite z uporabo imen ostalih otrok. Ob petju pesmi uporabite flanelogram. Najprej namestite panj, nato čebelo. Spodbudite otroke, da med prepevanjem pesmi na flanelogram namestijo čebelo.

Nadgradnja dejavnosti:

- V izvajanje dejavnosti vključite druge žuželke in pri starejših otrocih različne vrste ptic.
- Spreminjajte besede v pesmi tako, da bo vsebovala tudi druge dele telesa.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Besedila pesmi objavite na oglasni deski ali pa pesmi prepevajte v času, ko starši pripeljejo otroke v vrtec.

ČUTNA POT

Namen in cilji dejavnosti:

- Dejavnost spodbuja govorni razvoj ter spodbuja povezovanje besed s čutnimi izkušnjami.

Učna sredstva in materiali:

- Kvadratni kosi različnih tkanin.
- Karton ali indeksna karta za vsako vrsto tkanine.
- Lepilo.
- Luknjač.
- Flomaster.
- Obroček za ključe.

Vloga odraslega:

- Priprava sredstev:
 - ◊ vsak kos tkanine zalepite na indeksno karto;
 - ◊ na vsaki karti z luknjačem naredite luknjo v zgornjem levem vogalu;
 - ◊ na karto napišite naziv tkanine;
 - ◊ karte razporedite tako, da začnete s poslikano karto, sledijo karte s tkaninami, na koncu pa ostane prazna karta;
 - ◊ karte stisnite ter jih povežite z obročem za ključe.

Potek dejavnosti:

- Knjigo položite na polico k drugim knjigam v kotičku/centru dejavnosti za opismenjevanje ali pa poiščite prazen prostor na tleh.
- Ko otroci izberejo knjigo, jih opazujte, česa se dotikajo.
- Opišite različne občutke ob dotiku različnih tekstur.
- Otrokom postavljajte vprašanja o tem kaj občutijo, ko se dotikajo različnih tekstur.

Nadgradnja dejavnosti:

- Uporabite lahko tudi druge naravne in odpadne materiale, npr. pesek ali smirkov papir. Zaradi varnosti prekrijte pesek s prozorno folijo.
- Sprehodite se po različnih teksturah v prostoru. Dotaknite se debele in tanke preproge, gladkih tal, smirkovega papirja ali papirja, na katerem je nalepljen pesek.
- Posamezne kose pritrdite na tla. Otroke spodbudite, da se sprehajajo po različnih teksturah. Otroci naj bodo obuti v nogavice, še bolje pa je, če so bosí.
- Otroke, ki še ne znajo sami hoditi primite za roke in se z njimi sprehajajte po različnih površinah.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Starše spodbudite, da vam prinašajo različne tkanine ter jih motivirajte za izvajanje dejavnosti v domačem okolju.

ISKANJE PREDMETOV

Namen in cilji dejavnosti:

- Dejavnost vzpodbuja razvoj govora.

Vloga odraslega:

- Priprava prostora:
 - ◊ igrate se lahko tudi na prehodu iz enega prostora v drugega ali na zunanjih površinah.

Potek dejavnosti:

- Pokažite na predmet, ki ga vidijo vsi otroci in predmet poimenujte. Nato ponovno pokažite na določen predmet in vprašajte: »Kaj je to?«.
- Otroke vzpodbujajte k uporabi novih besed tako, da pokažete na neznane predmete.

Nadgradnja dejavnosti:

- Dejavnost lahko izvajate v času vsakodnevnih dejavnosti, npr. med oblačenjem ali hranjenjem. Na tak način ohranjate pozornost skupine, v času, ko čakajo na prehod v drugo dejavnost.
- S starejšimi otroki lahko izvajate to dejavnost v času proste igre. Pripravite si dve signalni svetilki (bateriji). Osvetlite določen predmet in otrokom pojasnite, da lahko svetlobni snopič poišče predmet. Osvetlite znan predmet in omogočite otrokom, da sami osvetlijo predmet, ki si ga izberejo. Opazujte otroke in se z njimi pogovarjajte o predmetih, ki so jih osvetlili. Vzpodbujajte poimenovanje predmetov. Pri otrocih, ki imajo skromnejši besedni zaklad, najprej poimenujte predmet, nato pa ga osvetlite.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Dejavnost predstavite staršem in jih spodbudite, da se z baterijo igrajo doma ali na poti v vrtec.

IGRA Z LUTKO

Namen in cilji dejavnosti:

- lutka vzpodbuja govorni razvoj in omogoča simbolno igro.

Učna sredstva in materiali:

- Lutke, ki predstavljajo živali ali osebe.
- Nogavice.
- Flomastri.
- Vrvica ali volna.
- Iгла.
- Nit.

Vloga odraslega:

- Izdelava lutke iz nogavice:
 - ◊ na nogavico s flomastrom narišite oči;
 - ◊ lase naredite tako, da prišijete vrvico/volno na prstih nogavice ali ob robu;
 - ◊ usta narišite ob prstih ali pa jih naredite iz kosa blaga in jih prišijte na ustrezno mesto.

Potek dejavnosti:

- Pripravite najmanj tri lutke.
- Roko vtaknite v lutko – nogavico - ter naredite nenavaden izraz. Z nogavico na roki se pogovarjate z otroki. Sprva prevzemite pobudo vi in vztrajajte tako dolgo, dokler se otroci ne pričnejo odzivati na lutko.
- Otroka vzpodbujajte, da si lutko natakne na roko ter se začne z njo pogovarjati.
- V mali skupini se lahko igrate hkrati z dvema ali s tremi lutkami.

Nadgradnja dejavnosti:

- V notranjost lutke vstavite prazno posodo. To bo otroka vzpodbudilo, da bo želel vzeti posodo iz lutke in si lažje na roko nataknil lutko.
- Na podoben način lahko uporabljate tudi živali iz blaga.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Starše spodbudite, da prispevajo stare nogavice za izdelavo lutk. Starejši otroci lahko sami izdelajo lutke ter se igrajo z mlajšimi otroki.

ODKRIVANJE IGRAČ

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok ob kotaljenju predmetov razvija grobo motoriko.
- Otrok ob prijemanju in vlečenju igrač k sebi razvija drobno motoriko.

Učna sredstva in materiali:

- Majhna ali srednje velika žoga, po ena za vsakega otroka (narejena je lahko iz blaga, tako da se počasi kotali).
- Avtomobil ali tovornjak.
- Posoda z igračami.

Vloga odraslega:

- Priprava prostora:
 - ◊ Poiščite varno in mirno mesto, ki je nekoliko oddaljeno od mesta za aktivno igro in na izbrano mesto prinesite posodo z igračami.

Potek dejavnosti:

- Otroke povabite k igri.
- Otrok bo igračo najprej proučeval, se je dotikal in nesel k ustom. Nato igračo nekoliko zakotalite v stran od sebe.
- Otroke vzpodbujajte, da se bodo odplazili za igračo. Ko otrok doseže igračo, jo ponovno nekoliko odrinite. Nato pa otroku predlagajte, da jo tudi sam odrine od sebe.
- Nekateri otroci bodo pri igri na začetku negotovi in ne bodo pripravljeni odriniti igrače. Omogočite jim, da igračo v celoti proučijo in raziščejo. Drugi otroci pa se bodo smehljali ter vas gledali v oči v pričakovanju, kdaj boste odrinili igračo. Bodite pripravljeni na to, da jim boste pri odruvanju pomagali. Počasi jo približajte otroku, tako da jo otrok lahko doseže.
- Izberite igračo, ki se kotali počasi, npr. žogico iz blaga ali pa avtomobilček.

Nadgradnja dejavnosti:

- Izberite igračo, ki se hitro kotali po podlagi. Dejavnost je zanimiva predvsem otrokom, ki že hodijo ali pa se hitro plazijo.
- Otroke vzpodbujajte k temu, da kar se da hitro sledijo kotaleči se žogi.
- Otrokom, ki imajo težave s plazenjem ali opazovanjem, približajte igračo čim bližje. Pomagajte jim, da bodo opazili in poiskali igrače. Izberite igrače, ki so otrokom všeč.
- Uporabite tobogan iz penaste gume. Otrok naj spleza na vrh tobogana z igračo v roki, nato pa naj jo spusti navzdol. Otroka vzpodbujajte, da bo sledil igrački, ki jo je pravkar zakotalil po klančini.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Starše povprašajte, katere so najbolj priljubljene igrače njihovih otrok. Skupaj z njimi ugotovite, kako otrok napreduje pri odriivanju igrače.

VLEKA IGRAČ

Namen in cilji dejavnosti:

- Dejavnost prispeva k izboljšani koordinaciji vida in rok med hojo.
- Otrok spozna različne položaje igrač in svojega telesa.

Učna sredstva in materiali:

- Različne igrače , ki so primerne za vleko.
- Igrače lahko naredite iz škatel za čevlje ali iz druge embalaže podobne velikosti, na katero pritrdite trak ali vrvico.

Vloga odraslega:

- Priprava sredstev in prostora:
 - ◊ najmanj 33 cm dolgo vrvico vstavite skozi odprtino na enem koncu škatle;
 - ◊ poiščite ustrezen prostor za igro in pripravite igrače za vleko.

Potek dejavnosti:

- Otrokom predstavite igro vleke.
- Demonstrirajte vleko igrač.
- Skupaj z otrokom povlecite igračo.
- Ko vam otrok pokaže, da zna vleči igračo, mu predlagajte, naj jo potegne do določenega mesta. Začnite z mestom v njegovi bližini. Ko doseže določeno lokacijo, mu predlagajte, da igračo odvede še dlje.
- Določite novo mesto, do koder naj povleče igračo.

Nadgradnja dejavnosti:

- Naredite vlak tako, da povežete dve škatli. Med vleko naj otroci posnemajo zvoke vlaka.
- Otrok naj škatle napolni z igračkami. Uporablja naj predmete, kot so gobe za brisanje ali kocke. Z otrokom se pogovarjajte, kaj občuti, ko vleče za seboj škatle različne teže.
- Izdelajte igrače za vlečenje za igro na zunanjih površinah. Otroci bodo odkrivali različne načine vleke glede na različno podlago, kot so mivka, zemlja ali beton. Zbirajo lahko liste ali kamne ter jih nalagajo v škatle.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Starši vam lahko pomagajo pri zbiranju škatel in embalaže za izdelavo igrač.

TRGANJE TER PLAZENJE

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok se uri v gibanju ter premagovanju ovir in razvija grobo motoriko.

Učna sredstva in materiali:

- Različne ovire – škatle, stoli, obroči.
- Obarvani trakovi za označevanje poti.

Vloga odraslega:

- Priprava prostora in sredstev:
 - ◊ organizirajte dejavnost tako, da bodo otroci isočasno pridobivali različne izkušnje;
 - ◊ premikanje med dvema do tremi ovirami ponovite večkrat;
 - ◊ poskrbite, da bodo otroci, ki se premikajo hitreje, prvi pričeli z igro;
 - ◊ pripravite po tri ovire, tako da se bo otrok premikal med stoli, med škatlami, nato pa še med obroči.

Potek dejavnosti:

- Povabite otroke k plazenju med ovirami.
- Dejavnost najprej predstavite, nato pa otroke vzpodbujate, da vam sledijo.

Nadgradnja dejavnosti:

- Igro spremljajte z ustrezno glasbo.
- Starejši otroci naj se igrajo tako, da oponašajo želve, slone, kače.
- Dejavnost izvajajte na zunanjih površinah in pri tem za ovire uporabite naravne materiale.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Posamezne družine bodo morda opazile, da se njihov otrok plazi okoli pohištva. Vzpodbujajte jih, da jim pripravijo ovire iz blazin ter stolov.

POLNJENJE IN PRAZNIENJE

Namen in cilji dejavnosti:

- Dejavnost prispeva k boljši koordinaciji delovanja oči in rok.
- Otrok spozna koncepte merjenja ter velikosti.

Učna sredstva in materiali:

- Skodelice, lesene kroglice ali kocke.
- Plastične merilne posode in merilne žlice.

Vloga odraslega:

- Priprava prostora in sredstev:
 - ◊ na tla položite skodelice in vanje položite kocke ali lesene kroglice.

Potek dejavnosti:

- Skodelice postavite pred otroka, ki kaže zanimanje za igro in ga vzpodbujajte pri polnjenju in praznjenju posodic.
- Vzpodbudite otroka, da najprej opazuje in raziskuje igrače.
- Mlajši otrok bo praznil in polnil samo eno posodo.

Nadgradnja dejavnosti:

- Posode lahko polnite tudi z mivko, če je otrok že starejši od 15-ih mesecev. Dejavnost ni primerna za mlajše otroke, ki poskušajo mivko nesti v usta.
- Uporabite lahko tudi vodo. Skodelice položite na plastični prt in si pripravite krpo za brisanje velikih količin razlite vode. Pri igri bo veliko polivanja, saj se bo otrok učil nalivanja in izlivanja, za kar mu še primanjkuje ustrezne koordinacije gibov.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Starši lahko opazujejo otrokovo igro s posodicami in žlicami. Vzpodbudite jih, da se tako igrajo tudi doma. V vrtec naj prinesejo predmete in igrače, ki jih lahko otroci uporabljajo pri igri polnjenja in praznjenja. Opozorite jih na to, da morajo biti predmeti dovolj veliki, da jih otrok ne bo pogoltnil.

KOTALJENJE ŽOG

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok se uri v spretnostih kotaljenja žoge do druge osebe in izmeničnem podajanju žoge.

Učna sredstva in materiali:

- Majhna ali srednje velika žoga.
- Škatle ali zaboji za žoge.

Vloga odraslega:

- Priprava prostora, demonstracija dejavnosti:
 - ◊ v igralnici ali na igrišču poiščite primeren prostor, kjer boste lahko z otrokom sedli na tla;
 - ◊ sedite tako, da z nogami naredite obliko črke »V«;
 - ◊ otrok naj sede nasproti vas tako, da se z nogami dotika vaših nog.

Potek dejavnosti:

- Žogo zakotalite proti otroku. Otroka vzpodbujajte, da bo žogo rahlo odkotalil od sebe.
- Ob izvedbi dejavnosti poimenujte gibe, ki jih izvaja otrok (počasi, hitro, ipd.).

Nadgradnja dejavnosti:

- Starejši kot so otroci, manjše žoge lahko uporabljate.
- Dejavnost je primerna za otroke, ki se radi igrajo z žogami, vendar še ne znajo kontrolirati metanja. Kotaljenje žoge je dobra vaja za ciljanje z žogo.
- Dejavnost lahko izvajate tudi z dvema otrokoma hkrati. Otrokom sugerirajte, kdo je na vrsti za kotaljenje. Na začetku bo želel vsak otrok odkotaliti žogo proti vam. Ko otroka spoznata igro, si lahko žogo podajata med seboj, kar vzpodbuja medsebojno sodelovanje in interakcijo med otroki.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Žoga je ena najbolj priljubljenih igrac. Poskušajte ugotoviti, kako se starši in otroci igrajo z žogo. Igre izvajajte tudi v vrtcu.

METANJE ŽOG

Namen in cilji dejavnosti:

- Dejavnost otroku omogoča koordinacijo gibov med očmi in roko.

Učna sredstva in materiali:

- 6 malih žog.
- Koš ali škatla z veliko odprtino.

Vloga odraslega:

- Priprava prostora in sredstev:
 - ◊ v igralnici ali na igrišču poiščite primerno mesto za metanje žoge;
 - ◊ koš ali škatlo postavite ob steno;
 - ◊ žogo položite na tla ob škatli ali košu.

Potek dejavnosti:

- Otroku pokažite, kako naj vrže žogo v koš. Ko vrže žogo, pospremite njegovo dejavnost s pohvalo.

Nadgradnja dejavnosti:

- Uporabite velike žoge ali ustrezno velike vreče.
- Izdelajte žoge iz nogavic. Nogavico odrežite ob peti, 12 cm od prstov. Napolnite jo z odrezanim delom nogavice ter zašijte robove.
- Starejše otroke vzpodbudite, da žogo mečejo iz večje razdalje.
- Na eno ploskev škatle narišite živalsko glavo. Na mestu, kjer so usta, izrežite odprtino. Škatlo naslonite na steno ter prosite otroka, da vrže žogo v usta živali.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Žoge, lahko izdelujete skupaj s starši. Starše spodbudite, da priskrbijo stare nogavice.

IGRA S ŠČIPALKAMI

Namen in cilji dejavnosti:

- Dejavnost spodbuja razvoj drobne motorike in razvija koordinacijo med očmi in roko.
- Postavljanje ščipalk s pincetnim prijemom predstavlja vajo za držanje svinčnika.

Učna sredstva in materiali:

- Škatla za čevlje.
- Ščipalke za perilo.

Vloga odraslega:

- Priprava prostora in sredstev:
 - ◊ poiščite ustrezno mesto v bližini kotička za manipulativne igre;
 - ◊ ščipalke položite v škatlo, vse razen ene, ki jo pritrdite na rob škatle.

Potek dejavnosti:

- Ko se otrok približa, ga prosite naj na rob škatle pripne ščipalko.
- Otroka pustite, da dela samostojno. Pomagajte mu samo, če potrebuje vašo pomoč.
- Preštejete ščipalke, ki jih je otrok namestil na rob škatle tako, da pokažete na vsako ščipalko. Na tak način vzpodbujate razvoj osnovnih številskih konceptov.
- Ko opazite, da je otrok končal z igro, ga vzpodbudite, da ščipalke pospravi v škatlo.

Nadgradnja dejavnosti:

Namesto škatle lahko uporabite plastično posodo ali vedro.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Dejavnost lahko otroci izvajajo doma tako, da ščipalke pritrjujejo na škatle ali na plastične posode.

3. poglavje:

DEJAVNOSTI ZA DOJENČKE IN MALČKE OD OSEMNJASTEGA MESECA DO DVEH LET

Sposobnosti otroka od osemnajstega do štiriindvajsetega meseca starosti

Otrok raziskuje svet okoli sebe in postaja vse bolj aktiven. Uči se sporazumevanja z odraslimi in z vrstniki ter kaže nove oblike samostojnosti. Zaveda se sveta, ki ga obdaja ter vzgojiteljem postavlja vedno nova vprašanja.

Ključne sposobnosti otroka od osemnajstega do štiriindvajsetega meseca starosti:

- Pogosto zavrne določeno hrano ali počitek.
- Prepozna se v ogledalu ter pričinja uporabljati besedi »jaz« in »mene«.
- Hodi, skače, teče in pleza.
- Igra se z drugimi otroki.
- V pogovoru uporablja veliko novih besed; ob izvedbi dejavnosti poimenuje predmete, besede pogosto povezuje v kratke stavke.

Pri načrtovanju dejavnosti za otroke te starosti poskrbite, da bodo imeli dovolj prostora za gibanje in za shranjevanje igrač. Poskrbite, da bo imel vsak otrok mesto za shranjevanje svojih priljubljenih predmetov ter mesto za shranjevanje oblačil. Kadar je le mogoče, omogočite otrokom izbiro. V igralnici naj bodo otrokom na voljo tudi različni glasbeni pripomočki: ropotulje, bobni, zvonci ipd. Pogosto hodite na sprehode in poimenujte vse, kar vidite na poti: drevesa, cvetlice, živali, žuželke, igrala na igrišču, vozila in ljudi.

MOJE IME

Cilji in namen dejavnosti:

- Otrok poimenuje samega sebe.

Učna sredstva in materiali:

- Dvoje otroških telefonov ali fotografije otrok.

Vloga odraslega:

- Demonstracija telefonskega pogovora, postavljanje vprašanj, igra vlog, sestavljanje rim, poslušanje.

Potek dejavnosti:

- Uporabite dva otroška telefona, tako da simulirate klic.
- Pokličite otroka, se predstavite in vprašajte, kdo je na drugi strani.
- Otroka z različnimi dodatnimi vprašanji in besednimi igrami vzpodbujajte toliko časa, da bo povedal svoje ime.

Nadgradnja dejavnosti:

- Otroka vprašajte, kako mu je ime. Če se ne bo odzval s svojim imenom, ga izgovorite vi. Nato igro ponovite.
- Ko se dejavnosti pridružijo ostali otroci, igovarjajte njihova imena ter sogovornika vzpodbujajte k njihovi izgovorjavi. Po vsakem vprašanju dajte otroku možnost, da vam odgovori. Ne ponujajte mu prehitrih odgovorov.
- Z otrokom bodite igrivi, izmišljajte si smešna imena in imena, ki se rimajo.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Staršem predlagajte, naj se z otrokom tudi sami igrajo podobne igre, tako da uporabljajo smešna imena in imena ostalih družinskih članov.

ZMOREM SAM

Cilji in namen dejavnosti:

- Spodbujanje samostojnosti.

Učna sredstva in materiali:

- Otrokov priljubljen predmet ali igrača.

Vloga odraslega:

- Podpora otroku pri izvajanju vsakodnevnih dejavnosti, demonstracija dejavnosti, opazovanje otrok.

Potek dejavnosti:

- Ko se bo otrok igral z igračkami, uporabljal žlico, se oblačil ali kaj podobnega, boste opazili, da vedno pogosteje odklanja vašo pomoč in želi določeno nalogo narediti sam. Lahko se celo zgodi, da se bo umaknil in se igral ali izvajal določeno dejavnost na drugem koncu prostora.
- Če za vsako ceno želi vašo pomoč, mu jo nudite, vendar ga hkrati ustrezno vzpodbujajte, da bo čim večji del naloge opravil sam.

Nadgradnja dejavnosti:

- Ob začetku vseh dejavnosti otroka vprašajte, ali želi določeno nalogo opraviti sam ali potrebuje pomoč.
- Ko otrok samostojno izvaja določeno opravilo, ga pohvalite.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Staršem povejte, kaj njihov otrok lahko počne sam npr.: oblačenje plašča ter rokavic, uporaba žlice pri jedi, umivanje rok ipd. Tudi doma naj starši pri otroku spodbujajo samostojnost. Starše in člane družine naj bodo pri tem potrpežljivi, saj se bo njihova vztrajnost obrestovala.

POSPRAVLJAM

Cilji in namen dejavnosti:

- Otrok spoznava, da so nekatere stvari njegove, nekatere pa skupne in da mora zanje skrbeti. Ob tem nadzoruje svoje okolje in je do njega odgovoren, prav tako pa mu red daje varnost.

Učna sredstva in materiali:

- Sredstva, ki jih uporabljate pri posameznih dejavnostih.

Vloga odraslega:

- Demonstracija pospravljanja, dajanje navodil, pomoč pri pospravljanju, opazovanje.
- Pri pospravljanju je zelo pomembna doslednost, le tako bo ta dejavnost postala del otrokove rutine.

Potek dejavnosti:

- Ob zaključku določene dejavnosti prosite otroke, naj postavijo igrače nazaj na svoje mesto: v predale, škatle, na polico ...
- Posamezne predmete poimenujte, usmerjajte otroke in jim pomagajte, saj bodo le tako začutili, da ste vsi del skupine.

Nadgradnja dejavnosti:

- Otrok naj ima označen prostor za shranjevanje svojih stvari.
- Starejše otroke vzpodbujajte, naj pomagajo mlajšim.
- Pri pospravljanju je zelo pomembna doslednost, le tako bo ta dejavnost postala del otrokove rutine.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Starše vzpodbujajte, naj vključijo otroke v pospravljanje oblačil in igrač, pomagajo pa lahko tudi pri pripravi mize ipd. Doma naj z ovojnim papirjem oblepijo škatle in nanje napišejo otrokovo ime oz. narišejo otrokov znak. Malček bo imel tako v vrtcu čisto svojo škatlo, v kateri bo shranjeval drobne dragocenosti.

ZMOREM SE OBLEČI

Cilji in namen dejavnosti:

- Dejavnost pri otrocih vzpodbuja samostojnosti pri oblačenju ter izbiri oblačil.

Učna sredstva in materiali:

- Oblačila.

Vloga odraslega:

- Demonstracija dejavnosti, podajanje navodil, opazovanje otrok.

Potek dejavnosti:

- Dejavnost izvajamo v času oblačenja ter slačenja: pred in po počitku, pred in po hranjenju, pred umivanjem, odhodom na dvorišče.
- Pri slačenju otroka čim bolj vzpodbujajte k samostojnosti. Recite mu, naj si sam sezuje copate in nogavice, si sleče srajco ali majico in podobno. Pomagajte jim pri težjih delih, kot so: odpenjanje gumbov in zadrge, odvezovanje copat ipd.
- Prav tako otroka vzpodbujajte pri oblačenju: sam naj si obuje nogavice, si obleče spodnje perilo, srajco ali hlače. Pokažite mu, kako se zapenjajo gumbi, odprejo zadrge in zavežejo vezalke.

Nadgradnja dejavnosti:

- Lutke in dojenčke, ki jih imate v igralnici, uporabljajte tudi za demonstracijo oblačenja in slačenja.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

S straši se pogovorite o veščinah v zvezi z oblačenjem, ki jih je otrok že osvojil v vrtcu ter jih prosite, naj jih vadijo tudi doma.

TOLAŽIM DRUGE

Namen in cilji dejavnosti:

- Dejavnost pomaga otroku pri vživljanju v druge.

Učna sredstva in materiali:

- Igrače – dojenčki.

Vloga odraslega:

- Demonstracija dejavnosti, vodenje razgovora.

Potek dejavnosti:

- Dejavnost je primerna za izvedbo, ko otrok joče ali ko se otroci igrajo z lutko.
- Kadar otrok joče ali tarna, ker je vznemirjen nekdo v njegovi bližini, ga potolažite tako, da ga vzamete v naročje in ga umirite; razložite mu, zakaj je vznemirjen.
- Pokažite mu, kako naj poboža prijatelja, ga potolaži in ga potreplja po hrbtu.
- Oživite lutko: pretvarjajte se, da ste se ranili ali da ste vznemirjeni, nato pa pomagajte otroku, da vas potolaži. Ne pozabite se mu zahvaliti za pomoč in tolažbo.

Nadgradnja dejavnosti:

- Igra različnih vlog z otrokom in lutko, pogovor z lutko. Pogovarjajte se, kako se počuti lutka, ko je žalostna ali če jo kaj boli.
- Otroku pokažite, kako naj lutko potolaži; nadaljujte s pogovorom o njenem počutju ter nadaljujte z izražanjem občutkov.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Pokažite staršem, kako naj se ob tej dejavnosti igrajo z lutko – dojenčkom.

OBJEMI ME

Namen in cilji dejavnosti:

- Dejavnost vzpodbuja otroka k izražanju svojih občutkov in sprejemati izražanje naklonjenosti.

Učna sredstva in materiali:

- Lutka – dojenček ali mehka lutka živali.

Vloga odraslega:

- Demonstracija dejavnosti.

Potek dejavnosti:

- Otroku demonstrirajte, kako naj lutki pokaže svojo naklonjenost: na jo poboža, objame in ljubkuje.
- Otroke vzpodbujajte, da bodo do svojih najljubših igrač ter do sovrstnikov prijazni.

Nadgradnja dejavnosti:

- Med igranjem igre vlog z lutko, lutko objemite in ji povejte, da sta dobra prijatelja.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Razložite staršem, kako pomembno je, da otrokom izražajo naklonjenost. Zlasti pri starejših ljudeh velja, da prepogosto izražanje naklonjenosti otroku škodi – postal naj bi razvjen. Pojasnite jim, da je v resnici prav obratno: naklonjenost je koristen element otrokovega čustvenega razvoja.

IGRAM SE V SKUPINI

Namen in cilji dejavnosti:

- V tej starosti so nekateri otroci jemljejo si igrače, se potiskajo ali ignorirajo ostale otroke.
- Dejavnost vzpodbuja otroke k sodelovanju pri igri.

Učna sredstva in materiali:

- Velika in mala škatla z rižem ali z makaroni.

Vloga odraslega:

- Priprava prostora, sredstev, demonstracija dejavnosti, opazovanje otrok, modeliranje razreševanja sporov.

Potek dejavnosti:

- Škatlo z rižem ali makaroni postavite na tla in pomagajte otrokom pri zlaganju le-teh v manjše posode.
- Opazujte otroke pri igri in bodite pozorni na to, ali si jemljejo igrače iz rok. Pomagajte jim, da bodo na miren način dobili vsak svojo igračo.

Nadgradnja dejavnosti:

- Obiščite park ali drugo površino na prostem, kjer je premalo igral, da bi se otroci igrali istočasno.
- Otroke vzpodbudite, da igro drugih otrok opazujejo, ne da bi se jim pridružili.
- Ko se bo otrok pridruži skupini, se bo verjetno najprej želel igrati ob drugih otrocih in se bo šele čez nekaj časa vključil v igro z drugimi otroki.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Starše vzpodbujajte, naj povabijo otroke na svoj dom, še zlasti, če njihov otrok nima bratov ali sester, s katerimi bi se lahko igral.

POSNEMAM ZVOKE

Namen in cilji dejavnosti:

- Posnemanje zvokov iz okolice.

Vloga odraslega:

- Demonstracija posnemanja, poslušanje.

Potek dejavnosti:

- Ko zaslišite značilen zvok, ga posnemajte in otroka vzpodbujajte k posnemanju.
- Med igro z avtomobili, tovornjaki ali avtobusi, se oglašajte z zvoki posameznih predmetov.
- Zvoke posnemajte med igranjem na glasbene inštrumente, v bližini budilke ipd.

Nadgradnja dejavnosti:

- Med sprehodom opozorite otroke na šum vetra v krošnjah dreves, na zvoke dežja, groma, tekoče vode v potoču, ptičje oglašanje ... Ob posnemanju zvokov vzpodbujajte otroka, da posnema vas.
- Pomagajte si z zgoščenkami in zvočnimi slikanicami.
- Zvoke lahko posnamete tudi sami.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Starše vzpodbujajte k posnemanju zvokov v domačem okolju.

Z DOTIKOM ODKRIVAM RAZLIČNE POVRŠINE

Namen in cilji dejavnosti:

- Dejavnost omogoča otroku manipuliranje z različnimi teksturami.

Učna sredstva in materiali:

- Vedro z vodo.
- Predmeti, ki plavajo: goba, pluta, gumijaste igrače ipd.
- Riž ali drugo zrnje.
- Kamenčki.
- Papir.
- Barvice.

Vloga odraslega:

- Priprava prostora, sredstev in materialov.
- Opazovanje in podajanje navodil.

Potek dejavnosti:

- Vedro z vodo postavite na mizo ter opazujte otroke, medtem ko polagajo v vodo posamezne predmete in ugotavljajo ali plavajo.
- Otroke vzpodbudite, da pomešajo riž z vodo ali z drugim zrnjem.
- Na mizo položite list papirja.
- Razdelite jim barvne svinčnike in jih vzpodbudite k risanju.

Nadgradnja dejavnosti:

- Z otroki pojdite na sprehod in jim pokažite različne teksture. Pogovarjajte se o lubju na drevju, mehkih cvetnih listih na cveticah, hrapavosti listja ali o površini sadja in zelenjave.
- Na obali lahko otroci opazujejo in se igrajo s školjkami, kamenčki ter z drugimi predmeti iz narave, ki jih najdejo na obali.
- Igrajte se v peskovniku.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Pokažite staršem, kako naj ob igri z otrokom spoznavajo različne površine predmetov. Ob kopanju naj se otroci igrajo z milno peno, s šamponom ter z vodo.

BARVAM

Namen in cilji dejavnosti:

- Med nanašanjem barv otroci spoznavajo odnose med vzrokom in posledico.

Učna sredstva in materiali:

- Dve osnovni barvi ter dve posodici.
- Velik širok čopič.
- Goba in vrč z vodo za umivanje posodic z barvo.
- Halja za posameznega otroka.

Vloga odraslega:

- Zaščita prostora, priprava sredstev in materialov.
- Pomoč pri oblačenju zaščitne obleke.
- Demonstracija slikanja, pomoč pri slikanju, podajanje navodil, opazovanje.

Potek dejavnosti:

- Sprva slikajte v paru, ko otrok osvoji osnovna pravila, naj se mu postopoma pridružijo ostali otroci.
- Večkrat poimenujte barvo, s katero slikate in iščite predmete v okolici, ki so tudi npr. rdeči.
- Otroka opazujte, kako uporablja čopič. Vzpodbujajte ga k risanju s prsti. Pohvalite njegovo vztrajnost.
- Otroka naj barva toliko časa, kot sam želi. Če želi drugo barvo, mu pokažite, kam naj pospravi čopič, preden vzame drugo barvo ter čopič.
- Pri tej starosti otroci še ne razumejo, da je potrebno pri vsaki novi barvi zamenjati čopič, zato jim morate to razložiti in pokazati.
- Otroci te starosti potrebujejo svoj prostor za risanje, radi pa slikajo tudi na izdelke drugih otrok.
- Nekateri otroci radi slikajo v paru, spet drugi raje ustvarjajo sami. Opazujte otroke in ugotavljajte kakšne so njihove potrebe.

Nadgradnja dejavnosti:

- Na veliko polo papirja narišite skupinsko sliko. Na vrhu slike napišite naslov, ter jo obesite na steno.
- Po določenem času, npr. po enem mesecu, v dejavnost uvedite še tretjo barvo.
- Pobarvajte škatle.
- Nalepite velik kos papirja na zunanjo stran šipe in otrokom omogočite slikanje na svežem zraku.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

V popoldanskem času organizirajte glasbeno delavnico, na kateri boste skupaj s starši izdelovali ropotulje. Ob delu z otroki pojte pesmice, ki so otrokom še posebno pri srcu.

UGIBAM

Namen in cilji dejavnosti:

- Dejavnost pri otrocih vzpodbuja razvoj zavedanja prisotnosti, trajnosti predmetov.

Učna sredstva in materiali:

- Posoda z vodo, lesene kocke, plastične igrače, zvončki, kroglice, žoge, ključi, gobe, kopalne gobe, nogavice.

Vloga odraslega:

- Priprava materialov in sredstev, podajanje navodil, pomoč pri ugibanju.

Potek dejavnosti:

- Otrokom pokažite dva do tri predmete, ki jih poznajo in jih položite pod brisačo.
- Zaposite otroke, naj potisnejo roke pod brisačo in poizkušajo poiskati posamezen predmet.
- Nalogo stopnjajte: predmete skrijte pod brisačo, ne da bi jih otrokom prej pokazali.
- Položite dva do tri predmete v papirnato vrečko ter zaposite otroke, naj izvlečejo enega, ne da bi gledali v vrečko.
- Izdelajte vrečko iz blaga, ki se zapira z vrvico ter vanjo položite različne predmete.
- V vrečko lahko položite liste, sadje, nogavico, krtačo za lase ali kateri drug znan predmet.
- Otroci naj ugibajo, kaj je v vrečki.

Nadgradnja dejavnosti:

- Med sprehodom zbirajte različne predmete, kot so: kamenčki, vejice, listje ali storži. Otroci naj predmete ugotavljajo in prepoznavajo.
- Pred otroke položite koš ali škatlo z različnimi predmeti. Pomagajte jim pri razvrščanju predmetov.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Starše seznanite, kako naj izvajajo opisano dejavnost s predmeti iz njihovega okolja.

POTREBUJEM TVOJO POMOČ

Namen in cilji dejavnosti:

- Dejavnost omogoča otroku spoznavanje okolja ter ga vzpodbuja k interakcijam z odraslimi, ki so vir določenih informacij.

Učna sredstva in materiali:

- Običajni materiali, s katerimi se otrok vsakodnevno srečuje.

Vloga odraslega:

- Postavljanje vprašanj, odgovarjanje na vprašanja, sodelovanje s starši.

Potek dejavnosti:

- Ko se otrok usmeri k nečemu novemu, k igrački ali drugi osebi, mu igračko ali osebo opišite in se z njim pogovorite.
- Če opazite, da otroku ob izvajanju naloge pojenja vztrajnost ali pa postaja zmeden, mu pojasnite namen dejavnosti in se vključite v igro.
- Kadar odgovora ne poznate, mu to povejte in mu obljubite, da ga boste poiskali npr: v leksikonu ali pa boste zanj poprosili nekoga, ki to gotovo ve.

Nadgradnja dejavnosti:

- Med sprehodom po soseski poskušajte odgovarjati na vprašanja otrok in jih vzpodbujajte k postavljanju dodatnih vprašanj.
- Na sprehodu se ustavite pred trgovino ali pa obiščite prodajno stojnico. Otroci naj vas sprašujejo o stvareh, ki jih opazijo. Vprašanja lahko obsegajo probleme, kot so: od kod prihaja hrana, zakaj jo pripeljejo s tovornjaki, kako se kaj uporablja ...
- V heterogenih starostnih skupinah prosite starejše otroke, naj odgovorijo na vprašanja, ki jih postavljajo mlajši.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Starše opozorite, da lahko pričakujejo vprašanja otrok v zvezi z okoljem. Razložite jim, zakaj je vzpodbujanje radovednosti pomembno. Primer: če se malček zelo zanima za živali naj družina obišče bližnjo kmetijo, kjer otroku pokažejo živali, ki jih ne vidi doma.

PROSIM, PODAJ MI...

Namen in cilji dejavnosti:

- Dejavnost spodbuja otrokov jezikovni razvoj in verbalizacijo.

Vloga odraslega:

- Opazovanje in govorno odzivanje na otrokovo izražanje ter na njegove gibe in geste.

Potek dejavnosti:

- Kadar otrok svoje zahteve izraža z nerazumljivimi glasovi, ga vzpodbudite, naj vam pokaže, česa si želi. Ko to stori, se odzovite in ga pohvalite.
- Nalogo stopnjajte: otrok pokaže na nekaj, kar si želi, npr. igračo ali hrano, vi pa se igrivo pretvarjajte, da potrebujete še več informacij, da vam bo popolnoma jasno, kako mu lahko pomagate.
- Med postavljanjem vprašanj za trenutek napravite odmor, da ugotovite, ali vam bo otrok odgovoril.
- Otroka vzpodbujajte k uporabi izrazov, kot so: prosim, izvoli in hvala.

Nadgradnja dejavnosti:

- Otrokom ponudite možnost izbire. Primer: namesto, da otrok pri obroku izbira med vodo in sokom, mu ponudite vodo, sok in še eno pijačo, npr. mleko.
- Kadar otrok pokaže na nekaj, česar še ne pozna, predmet poimenujte.
- Igrajte se s telefonom – igračko, tako da v telefon govorite, kaj dela otrok.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Staršem povejte katere besede in glasove uporablja otrok v vrtcu, kadar si česa želi.

PREPEVANJE

Namen in cilji dejavnosti:

- Prepevanje pesmi, posnemanje, urjenje sposobnosti pomnjenja.

Učna sredstva in materiali:

- Enostavna trobila, ki jih lahko izdelamo sami.

Vloga odraslega:

- Petje ob izvajanju dnevne rutine.

Potek dejavnosti:

- Zapijte preprosto pesmico s kratkimi verzi v dveh ali treh vrsticah ali kratko uspavanko.
- Zabrudajte ali zažvižgajte določen ton in ga pospremite z nesmiselnim igrivim zlogom. Ko otrok zapoje pesmico, ga posnemajte. Zapijta skupaj ter zaplešita ali izvedita preproste gibe z rokami.
- Uporabite zvitek papirja – tulec – ter otroku pokažite, kako se spremeni zvok, če vanj pihate. V tulec lahko zapojete tudi pesmico ter se pri tem gibate v ritmu.
- Med prepevanjem znane pesmi se na določenem mestu ustavite in pustite, da otrok vstavi ustrezno besedo.

Nadgradnja dejavnosti:

- Medtem ko z otrokom poje, uporabljajte prazne posodice, palice ali lonce, po katerih tolčete v ritmu.
- Napravite preprosto ropotuljo, s katero spremljate petje.
- Pripravite ali izmislite si pesmico v zvezi z dogodki, ki prihajajo, tako da se bo otrok posameznih dogodkov veselil in se ob njih naučil nekaj novih besed.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

V popoldanskem času organizirajte glasbeno delavnico, na kateri boste skupaj s starši izdelovali ropotulje. Ob delu z otroki pojte pesmice, ki so otrokom še posebno pri srcu.

POZNAM IMENA PREDMETOV

Namen in cilji dejavnosti:

- Dejavnost otrokom pomaga poimenovati slike, ki predstavljajo znane predmete ali osebe. Dejavnost spodbuja razvoj zgodnjega opismenjevanja ter kasnejše bralne sposobnosti.

Učna sredstva in materiali:

- Slike znanih predmetov iz slikanic, revij, albumov ter stvarni predmeti.

Vloga odraslega:

- Priprava prostora, sredstev in materialov.
- Postavljanje vprašanj, pripovedovanje ob listanju slikanice, sodelovanje s starši.

Potek dejavnosti:

- Poimenujte predmet in recite otroku, naj vam ga pokaže na sliki – kje je ... Nato sprašujte kaj je na sliki.
- Če otrok pokaže na predmet, ki ga ne pozna, izkoristite njegovo željo in radovednost ter mu pojasnite, kaj je to.
- Skupaj z otrokom napravite knjižico s slikami njegovih najbolj priljubljenih jedi, predmetov ali oseb, nato pa listajte po knjižici in ga sprašujte kdo je to, kako se to imenuje, kakšno je ...

Nadgradnja dejavnosti:

- Ko otrok z besedami poimenuje določen predmet ali osebo, njegovo poimenovanje razširite. Primer: Če otrok reče »babica«, dodajte: »To je babica, ki ima oblečeno rdečo jopico.«
- Ko delate za otroka knjižico s slikami priljubljenih predmetov, razvrstite na začetek knjižice fotografije ali risbe predmetov iz resničnega življenja.
- Vzpodbujajte otroka, naj sam poišče barvno sliko določenega predmeta. Če ima otrok priljubljeno mehko igračko – žival in jo želi poimenovati v knjižici, mu pokažite knjižico drugega otroka, v kateri naj poišče enako ali podobno žival.
- Kasneje preverite, ali otrok prepozna črno belo sliko ali risbo te živali.
- Ko otrok izkaže sposobnost prepoznavanja, preverite, ali prepozna risbo znanega objekta, npr. avtomobila, hiše ali živali.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Starši naj skupaj s svojim otrokom izdelajo slikanico priljubljenih predmetov ali album ljubih oseb. Izposodijo si lahko tudi slikanico, ki ste jo izdelali v vrtcu. Družine seznanite z novimi besedami, ki jih je otrok osvojil.

MOJ PRVI STAVEK

Namen in cilji dejavnosti:

- Dejavnost vzpodbuja otroke k povezovanju predmetov (samostalniki) z dejavnostjo (glagoli) in k opisu dogajanja, npr.: »Mama šla«, Jure lačen«.

Vloga odraslega:

- Opisovanje slik, dogodkov, postavljanje vprašanj, sodelovanje s starši.

Potek dejavnosti:

- Med listanjem slikanice zaprosite otroka, naj vam opiše potek zgodbe. Pokažite sliko in vprašajte, kaj se dogaja oz. kaj oseba počne.
- Ko je otrok vključen v določeno dejavnost, ga vprašajte, kaj počne. Če ne bo odgovoril, mu povejte vi, on pa naj ponovi.

Nadgradnja dejavnosti:

- Ko med sprehodom zagledate stroj ali gradbišče, otroku povejte, kaj se dogaja/kaj vidite. Pri opisu bodite čim bolj nazorni.
- Prosite otroke, naj vam povedo, kaj vidijo – kaj delajo ljudje, ki jih srečujete ipd.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

S starši si izmenjajte informacije o besedah, ki jih otrok že uporablja oziroma sliši doma. Vzpodbujajte jih, naj se tudi doma pogovarjajo z otrokom o tem, kaj dela posamezna oseba.

SPOZNAVAM IN IZRAŽAM ČUSTVA

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok se uči izražati čustva, prepoznavati občutke ter opisovati dogodke okrog sebe.
- Ob dejavnosti razvija prve sposobnosti, strukture, ki prispevajo k razvoju govora ter si oblikuje izkušnje z okoljem, ki ga obdaja.

Učna sredstva in materiali:

- Sredstva s katerimi je otrok pogosto v stiku.

Vloga odraslega:

- Razlaga čustev in počutja.

Potek dejavnosti:

- Med pregledovanjem slikanice opozorite otroka na počutje ljudi na slikah.
- Ko otrok izrazi enostavna čustva, mu opišite z besedami, kako se takrat počuti.
- Ko otrok dobi izkušnje s preprostimi čustvi, ga prosite, naj vam svoje občutke opiše tudi z besedami.

Nadgradnja dejavnosti:

- Izražanje otroka z različnimi zvoki pospremite z besedami.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Razložite staršem, kako pomembno je, da tudi sami ubesedijo svoja čustva in počutja, saj se otroci najhitreje učijo ob vzgledu.

RAD PLEZAM

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok se uči socialnih spretnosti in spoznava različne načine gibanja.

Učna sredstva in materiali:

- »Telovadnica« v igralnici s stopnicami in toboganom.
- Tricikel.
- Zaboji s peskom ali kamenčki.
- Drog, na katerem se lahko otroci zibajo.

Vloga odraslega:

- Priprava prostora:
 - ◊ odstranite vse ovire in na tla položite mehko podlago.
- Demonstracija gibanja, podajanje navodil, skrb za varnost.

Potek dejavnosti:

- Z otrokom se igrajte na različne načine, tako da »jezdi« na vašem hrbtu. Nosite ga visoko v zraku, pomagajte mu pri delanju kozolcev ter postavljanju na glavo. Prav tako naj otrok visi na drogu ali na veji, skače na blazino ali na majhen trampolin ter se lovi z drugimi otroki
- Otroci se radi vozijo s tricikli, se potiskajo v različnih vozilih, ležijo na ploščatih igračah s kolesi ter se igrajo na stopnicah, ki so povezane s toboganom.
- Uporabite glasbo in vzpodbujajte otroke, da bodo posnemali gibanje svojih najljubših živali. Primer: ob počasni glasbi delajte počasne gibe kot slon, ob hitrejši glasbi dirjajte kot konj, pretegujte se kot mačka, podite se za žogo kot razigran kuža ipd.
- V kot namestite kako naj ga gugalni stol in pokažite otrokom, uporabljajo.

Nadgradnja dejavnosti:

- Otroke vzpodbujajte, naj preučujejo drevesa ter jim pomagajte pri plezanju na veje.
- Med bivanjem na prostem jih pokažite, kako naj se zibljejo, plezajo po igralih ipd.
- V heterogenih starostnih skupinah bodite pozorni, da bodo sodelovali vsi otroci in da bo dejavnost varna in primerna njihovi starosti.
- Starejšim in mlajšim otrokom omogočite različne dejavnosti, primerne za bolj aktivne ter za manj aktivne otroke.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Svetujte staršem, kako naj vzpodbujajo gibalni razvoj svojih otrok. Otrok lahko skoči s postelje v mamino naročje, napravi kozolec na mehki preprogi ali pa se ziblje v očetovem naročju.

RAD SE GIBAM

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok spozna različne smeri gibanja in uri koordinacijo gibov.

Učna sredstva in materiali:

- Stopnice in tobogan.
- Velike blazine.
- Gladka tkanina.
- Tunel, narejen iz kartonskih škatel ter kosi papirja ali tkanine.

Vloga odraslega:

- Priprava materiala in sredstev, demonstracija gibanja, podajanje navodil, skrb za varnost, opazovanje otrok.

Potek dejavnosti:

- Otrokom pomagajte pri učenju sestopanja s stopnic, tako da začitijo, kam naj postavijo noge in roke med premikanjem vzvratno. Pri vsaki stopnici jim položite nogo ali koleno na stopnico niže ter jih poučite, kako lahko to storijo najbolj varno.
- Kasneje bo otrok že sestopal s stopnic tako, da bo stopal naravnost in se oprijemal ograje. Pri takšen sestopanju bo postavil obe nogi na isto stopnico, preden bo stopil na naslednjo.
- Otroka dvignite v zrak. Ko ga položite na tla, mu povejte, da sta pristala. Z njim se igrajte tako, da ga počasi dvigujete in spuščate, pri tem pa mu pripovedujete, kaj delate. To dejavnost ponovite večkrat.
- Otrokom omogočite spuščanje po toboganu. Malčka med hojo na vrh tobogana in med drsenjem držite za roke. Pri tem uporabljajte tudi ustrezne izraze, kot sta: »navzgor« in »navzdol«.
- Napredite tunel za otroke, tako da se plazijo pod stoli, ki so pokriti z rjuho. Plazenje skozi tunel lahko povežete s plezanjem na tobogan in spuščanjem navzdol ter vračanjem v tunel.

Nadgradnja dejavnosti:

- Poligonu postopoma dodajajte nove elemente.
- Spuščanje zmaja je za otroka zanimiva dejavnost, saj mu omogoča tekanje in vleko.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Staršem predstavite gibalne vaje, ki jih v vrtcu izvajate z otroki ter jih vzpodbujajte k temu, da dejavnost ponavljajo tudi doma. Opozorite jih, da morajo biti vse dejavnosti varne in pod nadzorom odraslih.

PREMIKAM SE SKOZI LABIRINT

Namen in cilji dejavnosti:

- Premikanje skozi labirint pri otrocih omogoča urjenje grobe motorike.
- Otroci se učijo reševanja problemov ter se odločajo za gibanje skozi različne možne prehode.

Učna sredstva in materiali:

- Premična deska.
- Podstavek za prevračanje, delanje kozolcev ipd.
- Velike kocke.
- Obroči.
- Papir ali tkanina.
- Tuneli.

Vloga odraslega:

- Priprava prostora:
 - ◊ naredite labirint iz večjih kosov pohištva in pri tem uporabite različne igrače, tunel, velike lesene kocke, ležalnike ipd;
 - ◊ v labirintu naj bodo prehodi, gredi za lovljenje ravnotežja ter različne površine, kot sta: preproga ali predpražnik;
 - ◊ labirint oblikujte tako, da zahteva in omogoča različne načine gibanja, npr. plazenje po tleh ter preko kock, hojo po gredi ter preskakovanje ovir - labirint naj ima več kot en vhod in izhod ter več kot eno možnost prehoda;
 - ◊ bodite pozorni na to, da bo sestava labirinta varna ter da se posamezni sestavni deli ne bodo premikali.
- Demonstracija gibanja, skrb za varnost, podajanje navodil, razgovor.

Potek dejavnosti:

- Otroke opazujte, medtem ko preučujejo labirint.
- Sprva bodite pozorni na to, da se skozi labirint ne bo premikala prevelika skupina otrok.
- Otroke vzpodbujajte, naj opazujejo svoje vrstnike pri gibanju skozi labirint, še zlasti na delih, kjer jih izgubijo iz vida in kjer se ponovno pojavljajo.
- Po končani dejavnosti se z malčki pogovorite, kaj jim je/jim ni bilo všeč, kako so se počutili ipd.

Nadgradnja dejavnosti:

- Otroci, ki se še plazijo, imajo radi tunele. Zelo težko počakajo, da pridejo na vrsto.
- Otroci naj vam pomagajo pri gradnji labirinta.
- Vsak dan dodajte v tunel po eno oviro več.
- Labirint lahko napravite tudi na prostem.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Družine povabite v vrtec, da si ogledajo vaš labirint. Otroci se bodo zelo zabavali, če bodo skupaj s starši premagovali ovire.

DELAM VELIKE IN DROBNE GIBE

Namen in cilji dejavnosti:

- Dejavnost omogoča otrokom urjenje fine in grobe motorike ter počasno in hitro gibanje.

Učna sredstva in materiali:

- Žoge različnih velikosti.
- Glasbeni inštrumenti.
- Barvasti šali ali kosi svetlih tkanin.
- Papirnate zastavice.
- Gred.

Vloga odraslega:

- Priprava varnega prostora.
- Demonstracija gibanja s šalom, izbira glasbe, opazovanje.

Potek dejavnosti:

- Otrokom predvajajte glasbo z različnim ritmom in hitrostjo ter jim ob njej demonstrirajte različne gibe. Povabite jih k plesu.
- Gibanje ob glasbi naj nadaljujejo tako, da v rokah držijo šal, papirnato zastavico ali trak.
- Z nogami udarjajte in stopajte po tleh v hitrem in počasnem ritmu. Otroci naj vas posnemajo.
- Stopajte po določenem vzorcu; otroci vas posnemajo, npr.: dvakrat hitro, odmor, dvakrat počasi ipd.
- Igrajte se igrice, kot so pesmice z gibi rok, ploskanje, zibanje, prestopanje iz noge na nogo ipd.
- Z otroki poskakujte tako, da jih držite za roke.
- Naredite gred za lovljenje ravnotežja na ravni površini; sprva naj otroci hodijo po njej tako, da jih držite za roke. Vzpodbujajte jih, da poskočijo, medtem ko vas držijo za roko, kasneje pa naj po gredi stopajo samostojno, brez vaše pomoči.
- Med sedenjem na tleh kotalite žoge naprej in nazaj. Začnite z zelo velikimi žogami, nato pa postopoma prehajajte na manjše. Namesto žog lahko uporabite tudi avtomobilčke, ki si jih pošiljate iz garaže v garažo.
- Igrajte se igro naj vam sledijo.

lovljenja; otroke vzpodbujajte,

Nadgradnja dejavnosti:

- Otrokom predstavite igro »Posnemaj me«. Naj vas posnemajo, medtem ko tečete, se plazite, delate prevale, se kotalite, hodite nazaj ...
- Dejavnost je primerna za izvedbo na prostem.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Pripravite zbirko iger, ki se jih otroci najraje igrajo v vrtcu.

4. poglavje:

DEJAVNOSTI ZA MALČKE V STAROSTI DVEH LET

Sposobnosti dveletnega otroka

Dvoletnik se neprestano giblje. Vse ga zanima, radovednost ga žene v vedno nove preizkušnje. Pri obvladovanju svojega telesa želi biti samostojen. Začenja se sam oblačiti in hraniti. Rad se igra simbolne igre, čeprav na manj zahteven način kot starejši otrok. Rad se igra z vrstniki, a pri tem še vedno potrebuje podporo odraslih.

Ključne sposobnosti dveletnega otroka:

- Naliva vodo iz vrča.
- Zapne velike gumbe, zadrge ter druga zapirala na oblačilih.
- Razume svoje mišljenje, v manjši meri pa misli in občutke drugih.
- Nagnjen je k nenadnim spremembam razpoloženja.
- Zanima se za vrstnike in se z njimi igra ob pomoči odraslih.
- Spoznava posledice svojega prijemanja, trganja, porivanja ter metanja na drugih.
- Razume zahteve odraslih in se nanje odziva.
- Poimenuje večino znanih stvari.
- Primerja ter razvršča po obliki in barvi.
- Uporablja od 300 do 1000 besed, vendar čustev še ne zna izraziti z besedami.
- Ima majhno sposobnost za koordinacijo gibov, zato tekočino poliva in napačno odlaga predmete.
- Poganja kolo/tricikel.

Med načrtovanjem prostora in igre za skupino dvoletnikov imejte v mislih, da so ti že zelo podobni otrokom drugega starostnega obdobja. Igrajo se s tistim, kar jih trenutno zanima. V dejavnosti se najraje vključujejo po lastni izbiri.

SLIKA Z VEČ OBRAZI

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok lepi oziroma pritrjuje različne fotografije otroških obrazov, izrezanih iz revij: različna barva in dolžina las, oblika in barva oči, različne rase, barva kože ipd.
- Dejavnost omogoča dvoletniku opazovanje podobnosti in razlik ter vsaj delni odgovor na vprašanja: Kakšen sem? in Kakšen si ti?
- Razvija tudi fino motoriko (striženje, listanje, lepljenje) ter ustvarjalnost.

Učna sredstva in materiali:

- Revije in časopisi s fotografijami otroških obrazov.
- Zaščita za mizo.
- Škarje.
- Papir.
- Vlažna krpa.
- Lepilo Mekol/škrobno lepilo.

Vloga odraslega:

- Priprava in zaščita prostora.
- Koordinacija dela, poslušanje in vodenje razgovora.

Potek dejavnosti:

- Otroci v reviji poiščejo različne obraze.
- Jih izrežejo ali iztrgajo.
- Fotografije odložijo na večjo površino.
- Prisluhnite njihovim komentarjem in se odzivajte na vprašanja. Vaši odgovori naj bodo jasni in razumljivi, spodbujajte jih k razmišljanju; naj tudi v skupini npr. poiščejo otroka z rjavimi lasmi.
- Sledi lepljenje in obešanje izdelkov na vidnem mestu.

Nadgradnja dejavnosti:

- Otroci naj se opazujejo v ogledalu, nato naj poskusijo narisati svoj portret.
- Opozorite jih na barvo oči, velikost ušes, dolžino las ipd.
- Druga možnost je, da v vrtec prinesejo svoje fotografije, ki jih nalepijo na večji kos papirja.
- Uporabite fotografije dojenčkov. Otroke v tej starosti zelo zanimajo dojenčki. Ta dejavnost se lepo navezuje na vprašanje: Kaj že zmorem?
- Nekateri otroci bodo navdušeni nad lepilom. Zato jim omogočite dodatne dejavnosti, npr. izdelavo kolaža iz koščkov papirja, pripravo škrobnega lepila ipd.

ŠKROBNO LEPILO

80 ml ali 1/3 kozarca bele moke

2 veliki žlici sladkorja

250 ml ali 1 kozarec vode

Zmešajte sladkor in moko. Počasi dodajajte vodo, neprestano mešajte. Mešajte tako dolgo, da izginejo grudice. Na nizkem ognju kuhajte tako dolgo, da postane mešanica gladka. Zmes naj se ohladi na sobno temperaturo. V zaprti posodici lahko lepilo hranite nekaj tednov.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Starše poprosite, naj v vrtec prinesejo svoje fotografije oz. risbe, nato pa naj jih otroci predstavijo vrstnikom. Na ta način bodo imeli tudi v vrtcu košček doma, ki jih bo tolažil, če bodo v stiski.

IZRAŽAM OBČUTKE

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok se uči izraziti svoje občutke in razpoloženja z besedami.
- Ob tem se uri v posnemanju in širi svoje besedišče.

Vloga odraslega:

- Demonstracija različnih čustev in razpoloženj.
- Vodenje razgovora.

Potek dejavnosti:

- Z mimiko skušajte izraziti na obrazu jezo; nato še veselje. To počnite tako dolgo, da vas bodo otroci začeli posnemati.
- Vprašajte jih, ali vedo, kdaj naredite ta dva izraza. Morda vam bodo tudi sami povedali. Dejavnost ponavljajte z različnimi razpoloženji ter občutki, kot so: strah, nagajivost, bolečina ipd.

Nadgradnja dejavnosti:

- Otrok naj se gleda v ogledalu in napravi določen izraz na obrazu. Dodatna možnost je snemanje različnih razpoloženj s kamero. Posnetke kasneje skupaj komentirajte.
- Poiščite zgodbo v zvezi z občutki veselja, žalosti, strahu ter jeze. Otroke zaprosite, naj pokažejo izraze iz zgodbe.
- Ko otroci že znajo napraviti ustrezen izraz na obrazu, dodajte še glas.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Starše vzpodbujajte, naj dejavnost izvajajo tudi doma – otroci naj poskušajo povezati izraz na obrazu z besedami za določeno počutje.

PRIMERJAVA NOGAVIC

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok prireja znane stvari, s tem pa razvija svoje matematične zmožnosti.
- Oživi predmet – prevzame vlogo drugega, kar razvija otrokovo ustvarjalnost.

Učna sredstva in materiali:

- 4 do 6 parov različno obarvanih nogavic.
- Košara za nogavice.
- Uhani ali drugi pripomočki.

Vloga odraslega:

- Priprava prostora, sredstev in materialov.
- Animacija nogavice, opazovanje, pomoč pri prirejanju, vodenje razgovora.

Potek dejavnosti:

- Iz nogavice naredite lutko – dovolj bosta npr. dva uhana za oči. Gospod Štumf naj zaprosi otroke za pomoč – v nakupovalnem središču je namreč »izgubil« ženo, saj je ta hotela pomeriti vse obleke tega sveta, njemu pa je bilo dolgčas ipd. Otroke povabi v trgovino Ne me sezuvat (košara), kjer bodo iskali gospo Štumf. Nekateri bodo želeli postati gospa, spet drugi gospod, tretje pa nagovorite, naj si tudi sami ustvarijo svoje gospe in gospode. Na zalogi morate imeti dovolj »oči«. Vsak »mož« naj poišče svojo »ženo« in obratno.
- Po dejavnosti iskanja se pogovorite, kako so se našli, kaj jim je pri tem pomagalo, s čim so imeli težave ipd.

Nadgradnja dejavnosti:

- Z mlajšimi otroki pomešajte znan par nogavic z drugimi pari, saj bodo uživali v pravilnem razvrščanju. Razvrščate lahko tudi druge predmete: rokavice, majice ali obuvala – medtem ko boste na igrišču, naj na primer škrat Narobe premeša copate otrok v garderobi.
- Uporabite kratke in dolge nogavice.
- Na ustrezno mesto v igralnici postavite košaro. Otroci lahko sortirajo perilo, tako da se igrajo »dom«.
- Napravite nogavice ali rokavice iz papirja. Otrok naj s ščipalkami pritrjuje posamezne pare. Takšna igra je ustrezna tudi za druge manipulativne predmete.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Starše nagovorite, naj izvajajo to aktivnost tudi doma: otrok jim lahko pomaga pri razvrščanju nogavic družinskih članov. Prav tako lahko družine podarijo vrtcu uporabljene nogavice.

OBLAČENJE

Namen in cilji dejavnosti:

- Dve leti star otrok postaja vedno bolj samostojen - začinja se sam oblačiti.
- Dejavnost razvija tudi otrokovo domišljijo in samozavest.

Učna sredstva in materiali:

- Zimska oblačila: klobuki, naušniki, bunde, škornji, šali, tople nogavice, gamaše ipd.
- Košara.

Vloga odraslega:

- Priprava oblačil – obesite jih, tako da jih bodo otroci sami pregledovali, ali pa jih zložite v veliko košaro.
- Motivacija za oblačenje, demonstracija, vodenje razgovora.

Potek dejavnosti:

- Malčke vzpodbudite, naj si oblečejo oblačila.
- Postopek oblačenja jim pokažite tudi na sebi. Priporočljivo je, da se otroci pri oblačenju opazujejo v ogledalu.
- Lahko jih posnamete tudi s kamero.
- Z otroki se pogovarjajte o različnih oblačilih: kam jih nadenemo, kakšne barve so, iz katerega materiala so ipd.

Nadgradnja dejavnosti:

- Oblecite velike plišaste igrače.
- Poimenujte različna oblačila v slikanicah ali revijah.
- Imejte »dan toplega klobuka«, ko vsak otrok od doma prinese zimsko pokrivalo.
- V slikanici poiščite odlomke o oblačilih ter jih preberite otrokom. Primer takšnega besedila je:
Hill, E. Piki. Moja oblačila. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2000.
Iwamura, K. Rdeče jopice. Ljubljana: Epta, 1997.
- Izdelajte skupinsko stensko sliko, tako da prilepite na steno slike ljudi v zimskih oblačilih, izrezanih iz starih revij.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Tudi starše lahko povprašate po njihovih zamislih. Morda vam bodo posodili svoja oblačila, na primer posebno vrsto rokavic ali pokrival.

ČIŠČENJE

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok pomaga pri čiščenju pohištva ter igrač.
- Nauči se pomivanja in drugih veščin, kjer koordinira oči in roke. Predvsem pa doživi občutek zadovoljstva pri skrbi za svojo igralnico.

Učna sredstva in materiali:

- Vedra.
- Gobice, ščetke, krpe.
- Brisače ali majhen sušilnik.
- Predpasnik.

Vloga odraslega:

- Priprava prostora, sredstev in materialov.
- Demonstracija dejavnosti, vodenje razgovora.

Potek dejavnosti:

- Dejavnost ne zahteva posebne motivacije, saj se dvoletniki izredno radi igrajo z vodo. Otroke povabite, naj vam pomagajo pri umivanju igrač.
- Pokažite jim, kako to počnete vi.
- Dejavnost je primernejša za izvajanje na prostem; otroci tako ne bodo obremenjeni s skrbjo, da bi se zmočili.
- Prav tako si radi nadenejo predpasnik, saj se tako počutijo odrasle.

Nadgradnja dejavnosti:

- Dvoletniki radi čistijo pohištvo. Zato jim dovolite, da pomijejo svoje stole, mize, omare ipd.
- Krpe obesite na sušilno vrstico in jih pritrdite s ščipalkami za perilo.
- Na prostem uporabite razpršilko z vodo, saj otroci zelo radi opazujejo sled, ki jo voda pusti na tleh.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Družine naj vam povedo, kako čistijo doma. Poskušajte uporabljati enake čistilne pripomočke (krtače, krpe) tudi v igralnici. Spoznajte postopke čiščenja družin: je to družinska dejavnost, kje in kdaj so jim otroci v pomoč, ali med čiščenjem pojejo, poslušajo glasbo ipd. Poskušajte posnemati družinske načine čiščenja.

UPORABA JEDILNEGA IN NAMIZNEGA PRIBORA

Namen in cilji dejavnosti:

- Otroka navajamo na samostojnost pri uporabi jedilnega in namiznega pribora.
- Dejavnost vzpodbuja razvoj otrokove fine motorike.

Učna sredstva in materiali:

- Majhno vedro ali skleda.
- Majhni predmeti, kot so: kocke, modeli sadja in zelenjave, pesek ipd.
- Namizni in jedilni pribor: lopatica, majhne in velike klešče, zajemalka, jedilna žlica, pinceta, žlica z odprtinami, ščipalke ipd.

Vloga odraslega:

- Priprava sredstev – predmete položite v majhno vedro ali skledo in demonstrirajte dejavnost: sprva jih zajemajte s podobnim priborom, npr. z žlico ter lopatico.
- Uporabite lahko tudi klešče, pinceto, ščipalke ipd.
- Na tak način otrok izvaja podobne dejavnosti z različnim priborom.
- Dejavnost izvedite, ko se otrok že igra ob senzorni mizi.

Potek dejavnosti:

- Opazujte otroke med preučevanjem predmetov in pribora.
- Z rokami bodo verjetno izbrali določen predmet, nato pa ga bodo premikali s priborom. Pokažite jim, kako naj predmete zajemajo s priborom.
- Ko bodo otroci pripravljeni, jim predstavite zahtevnejši pribor, kot so: klešče, pincete ter ščipalke.

Nadgradnja dejavnosti:

- Otroke vzpodbujajte, da s priborom predmete prelagajo iz ene posode v drugo.
- Dodajte majhno količino peska. Otrok naj s priborom vleče predmete iz peska.
- Na igrišču naložite na kup majhne kamenčke, ki jih je nabral otrok. Z žlico naj preklada kamenčke iz enega kupa na drugega.
- To je tudi čas, ko nekateri otroci že zmorejo uporabljati nož za mazanje različnih namazov na kruh. Seveda bodo sprva potrebovali vašo pomoč, a ob vzpodbudi bodo hitro postali samostojnejši.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Z dejavnostjo seznanite starše, ki vam lahko prisrbijo rabljen pribor ali pa prispevajo svoje zamisli za nova orodja. Razložite jim, kako pomembno je, da otroci sodelujejo pri pripravi mize in so pri hranjenju čim bolj samostojni.

PRAZNOVANJA

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok se pogovarja o različnih praznikih ter spoznava individualne razlike.

Vloga odraslega:

- Uvodni razgovor o različnih praznovanjih.

Potek dejavnosti:

- Z otroki se pogovorite o praznovanjih, kot so: rojstni dnevi, poroke in drugi prazniki. Naj pripovedujejo, kaj jedo, kako so oblečeni, kaj počnejo ipd.

Nadgradnja dejavnosti:

- Izberite različne pripomočke za peko, npr.: modelčke za torte, tolkače, pekače, merilne posodice, prazne posodice za začimbe, predpasnike ipd.
- Izmenjajte si svoje načine praznovanja s praznovanji otrok. Otroci radi prisluhnejo različnim izkušnjam.
- Poiščite slike ali posterje različnih praznovanj, otroci naj v vrtec prinesejo fotografije s svojih praznovanj.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Družine zaprosite, da vam posredujejo njihove priljubljene recepte za praznične dni.

MEDVEDJI PIKNIK

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok vzame na piknik plišastega medvedka ter ob njem spoznava prijetna čustva. Otrok pomaga načrtovati prostor za piknik, jedilnik, izdeluje vabilo ipd.

Učna sredstva in materiali:

- Medvedek za vsakega otroka - prinesejo jih od doma.
- Pregrinjalo ali odeja. Hrana.
- Papir in barvice za vabila.

Vloga odraslega:

- Obvestilo za starše.
- Pomoč pri izdelavi vabil za izbrane živali in pri določanju prostora za piknik.
- Koordinacija dejavnosti, vodenje razgovorov, vključevanje staršev.
- Izvedba dejavnosti naj se načrtuje v popoldanskem času, ko so prisotni starši.

Potek dejavnosti:

- Otrokom zaupajte, da želite organizirati piknik za njihove plišaste medvedke – naj vam povedo, kje so, kadar so oni v vrtcu, kako jim je ime ipd.
- Skupaj izdelajte vabila za medvedke, pripravite pa jim lahko tudi posebno presenečenje: naučite se npr. medvedjo pesem ali izštevanko ipd.
- Načrtujte jedilnik: kaj imajo njihovi medvedki še posebno radi ipd.
- Na dan izvedbe naj otroci sodelujejo pri pripravi hrane.
- Z vsakim otrokom se pogovorite o medvedku, ki ga je prinesel.
- Vprašajte, ali lahko vzamete v naročje njegovega medvedka. Tako otrokom pokažete, kako naj ravnajo, če želijo ljubkovati medvedke drugih otrok.

Nadgradnja dejavnosti:

- Poiščite knjigo o medvedkih in jo otrokom preberite, preden boste imeli piknik.
- Izdelajte brlog: na tla položite debelo preprogo in jo prekrijte z rjuho. V brlog položite različne medvedke. Otroke vzpodbujajte, da se bodo z njimi igrali, jih hranili ipd.
- Pripravite lahko tudi »medvedje« sendviče. Otroci lahko s topim nožem na kos kruha namažejo marmelado ali med in ga prekrijejo še z enim kosom kruha. Kruh lahko obrežete tako, da bodo imeli sendviči obliko medvedka.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Starši so povabljeni na piknik. Opozorite jih, naj v primeru, ko otrok nima medvedka, vzamejo s seboj otrokovo najljubšo plišasto igračo.

PRIPRAVA DARIL

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok pripravlja darila za medsebojno obdarovanje, tako da polaga igrače v škatlo ter jih zavija.
- Z dejavnostjo se navaja na občutke, ki jih ima človek ob obdarovanju, hkrati pa ob zavijanju razvija sposobnosti fine motorike in svojo ustvarjalnost.

Učna sredstva in materiali:

- Škatle. Manjše igrače.
- Star ovojni papir.
- Okrasni trakovi
- Škarje, lepilni trak/lepilo Mekol.

Vloga odraslega:

- Priprava prostora in sredstev.
- Demonstracija zavijanja in obdarovanja.

Potek dejavnosti:

- Zavijte svojo darilno škatlo in predlagajte otrokom, naj v škatlo zavijejo darilo za prijatelja, s katerim se igrajo.
- Otrok se bo morda želel z igračko igrati, preden jo bo zavel.
- Pomagajte mu pri izbiri ovojnega papirja. Po opravljenem delu ga vzpodbudite, da bo dal darilo prijatelju. Če obdarovanja ni več, mu pomagajte pri izboru besed. Obdarovanci bodo zelo radi odvijali darila, čeprav bodo morda imeli težave s fino motoriko.
- Otroci lahko pripravijo darila tudi za starše ali druge družinske člane.

Nadgradnja dejavnosti:

- Mlajši otroci lahko v škatle skrivajo igrače ter jih nato iščejo.
- Škatle pobarvajte z različnimi barvami, namesto da jih zavijate.
- Če imate veliko škatlo, jo lahko zavija skupina otrok. Tak projekt traja tudi več dni.
- Nekateri otroci so zelo navdušeni nad lepilnim trakom. Omogočite jim, da z lepilnim trakom lepijo skupaj majhne koščke na listu papirja.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Starše povabite k zbiranju škatel in ovojnega papirja.

PRIJATELJI Z VLAKA

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok se pretvarja, da je lokomotiva oz. vagon.
- Dejavnost krepi socialne stike ter razvija ustvarjalni gib.

Vloga odraslega:

- Uvodna motivacija - otrokom preberite/povejte/zapojte zgodbo/pesem o vlaku.
- Demonstracija gibanja in zvokov.

Potek dejavnosti:

- Otrokom povejte, da so »prijatelji z vlaka«. S prostovoljcem jim predstavita dejavnost. Otrok naj bo vagon, vi pa lokomotiva – nato recite: »Potniki so vstopili.« Med gibanjem sopihajte in piskajte kot vlak. Na naslednji postaji priklopita ostale vagona. Po nekaj minutah se ustavite na železniški postaji. Vagoni in lokomotiva lahko zamenjajo mesta ter ponovijo dejavnost.
- Poskrbite za to, da boste povezali živahnije dvoletnike s tistimi, ki so občutljivejši in mirni, tako da bodo skupaj aktivnejši.

Nadgradnja dejavnosti:

- Ob gibanju predvajajte posneto glasbo.
- Dejavnost lahko izvajate tudi na prostem.
- Če imate možnost, obiščite železniško postajo, si oglejte starinsko lokomotivo ipd.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Starejši bratje se bodo radi igrali vlak z mlajšimi. Organizirajte izlet z vlakom.

POČITEK MLAJŠIH OTROK

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok se pretvarja, da spi tako kot doma.
- Dejavnost krepi socialne stike in razvija predstave.

Učna sredstva in materiali:

- Stari copati.
- Budilka.
- Majhne odeje.
- Zvezde in luna, obešene na vrvi.
- Majice (velikost za odrasle).
- Umirjena glasba.

Vloga odraslega:

- Priprava sredstev - luno in zvezde obesite na strop ali pa jih nalepite na okna.
- Prepevanje uspavanke, sodelovanje s starši.

Potek dejavnosti:

- Otroke povabite k igri skupnega počitka. Povejte jim, da bodo počeli isto kot doma, ko gredo spat. Oblečejo naj pižame - majice za odrasle. Skupaj pripravite prostor za spanje. V namišljeno posteljo lahko položite tudi pripomočke za spanje, npr.: plišaste živali, knjige ipd.
- Predvajajte umirjeno glasbo. Otroke vzpodbujajte, naj se delajo, kot da spijo. Medsebojno se lahko pokrivajo z rjuhami. Pokrivajo lahko tudi igračke. Otrokom preberite ali zapojte uspavanko. Čez nekaj časa zazvoni budilka, otroci se »prebudijo« in dejavnost ponovijo.

Nadgradnja dejavnosti:

- Z otroki se pogovarjajte o navadah pred odhodom k počitku.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Starše povprašajte, kako izgleda obred doma – ali ima otrok v postelji kakšno posebno rjuho, odejico ali igračo, ali jim pojejo, povedo pravljico ipd. Te informacije poskušajte vključiti v otroško igro.

IGRA S TESTOM

Namen in cilji dejavnosti:

- Igra s testom (ali glino ipd.) predstavlja dejavnost, ki vzpodbuja razvoj na mnogih področjih.
- Dve leti star otrok je že sposoben pomagati pri pripravi igralnega testa, spoznavati odnose med vzroki in posledicami ter mešati in gnesti različne sestavine.
- Spoznava sestavo posameznih materialov ter njihove spremembe ob dodajanju suhih ali mokrih sestavin.
- Priprava igralnega testa omogoča oblikovanje izkušenj na področju matematičnih konceptov merjenja.
- Razvija tudi ustvarjalnost ter sposobnost reševanja problemov.

Učna sredstva in materiali:

- 4 merske enote moke, 1 merska enota soli, 1 merska enota vode, 1 jedilna žlica rastlinskega olja; predpasnik, skleda, merilne posodice, merilne žlice, velike gobe za brisanje.

Vloga odraslega:

- Priprava prostora in sestavin.
- Navodila za delo in koordinacija dejavnosti.
- Dejavnost je namenjena majhni skupini otrok.

Potek dejavnosti:

- Med pripravo prostora in sredstev otrokom povejte, da boste naredili testo. Vprašajte jih, ali so vam pripravljeni pomagati pri delu. Če je pomočnikov preveč, jim povejte, da vas bodo nekaj časa le opazovali, nato pa bodo tudi oni »kuharji«. Navadno želijo sodelovati vsi otroci.
- Pomagajo naj vam pri doziranju in mešanju sestavin. Opazujte, kaj se dogaja. Vsak otrok naj ima možnost, da meša. Mešajte tako dolgo, dokler ne napravite iz testa žogice. Nato maso pregnetite. Ko končate, dajte vsakemu otroku košček testa, s katerim naj se igra po želji, omejite mu le prostor.
- Med mešanjem testa opazujte otroke, tako da boste slišali, kaj govorijo. Vprašajte jih, kaj se zgodi, ko dodajate različne sestavine. Opazili bodo, kako se testo spreminja. Nekateri otroci bodo testo tudi okušali in nesli v usta.

Nadgradnja dejavnosti:

- Testu dodajte organsko barvilo.
- Ponudite lahko tudi modelčke za izdelavo piškotov, razne posodice, jedilni pribor ipd.
- Iz testa lahko napravite kruh, otroci pa se učijo gnetenja.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Starši naj prispevajo modelčke za piškote, prav tako predpasnike za otroke. Testo lahko naredijo tudi doma, saj je uspešna zamenjava plastelina.

KOLAŽ

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok trga papir, nato koščke pobarva. Dejavnost razvija ustvarjalnost in omogoča otroku oblikovanje izkušenj pri koordinaciji rok in oči. Skupinski projekt ustvarja tudi socialno pripadnost.

Učna sredstva in materiali:

- Barvast papir ali revije za trganje.
- Lepilo.
- Barvni svinčniki/flomastri/prstne barve.
- Velika pola papirja za lepljenje.

Vloga odraslega:

- Zaščita delovne površine in priprava sredstev ter materialov.
- Demonstracija lepljenja, vodenje razgovora.
- Dejavnost je namenjena majhni skupini otrok.

Potek dejavnosti:

- Povejte, da boste napravili sliko tako, da boste trgali papir. Na začetku dejavnosti ne kažite interesa za lepljenje. Otrokom razložite, da lahko natrgajo koščke različnih velikosti.
- Pokažite jim, kako lahko majhne koščke prilepijo na večji kos papirja. Nekateri otroci bodo želeli kolaž še dodatno obarvati, spet druge bo veselilo trganje papirja, ne bo pa jih zanimalo lepljenje. Ti otroci lahko pomagajo trgati papir, ki ga naj polagajo na kup, tako da ga bodo lahko uporabljali drugi. Pomagajte jim pri določanju količine lepila, ki ga potrebujejo za posamezno velikost natrganih lističev.
- Vse to lahko predstavlja tudi skupinski projekt. Z barvnimi svinčniki na sliko zapišete imena otrok, ki so sodelovali pri njenem oblikovanju.

Nadgradnja dejavnosti:

- Uporabite različne vrste papirja: tapete, papirnate prtičke in aluminijasto folijo. Začutili bodo različno teksturo papirja ter poslušali različne zvoke ob trganju.
- Trganje je odlična vaja za nemirne otroke in tiste, ki imajo težave s fino motoriko.
- Starejše otroke vzpodbujajte, naj oblikujejo različne oblike, npr. kroge, trikotnike ter pravokotnike.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Starši lahko prispevajo ustrezen papir za trganje. Končane izdelke obesite v bližini oglasne table za starše, da jih bodo lahko občudovali.

ZBIRANJE ZAKLADOV NARAVE

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok v naravi spozna in nabira različne plodove, rastline, paličice ipd.
- Tako dvoletnik spozna okolje, saj različne predmete opazuje, se jih dotika ter vonja.
- Ob nabiranju predmetov razvija sposobnosti fine motorike in matematike (razvrščanje).

Učna sredstva in materiali:

- Listje.
- Paličice.
- Kamenčki.
- Različni drugi predmeti, ki jih najdemo v naravi.
- Majhne vrečke ali košare za razvrščanje predmetov.

Vloga odraslega:

- Izbira ustreznega mesta za iskanje naravnih materialov, npr. igrišče, bližnji gozd ali park.
- Priprava vrečk za zbiranje in posod za razvrščanje.
- Podajanje navodil, demonstracija razvrščanja, vodenje razgovora, poslušanje.

Potek dejavnosti:

- Otroke povabite v gozd, kjer boste iskali zaklade narave. Po vrnitvi v vrtec z njihovo pomočjo razvrstite nabrane predmete v posode. Medtem se pogovarjajte o tem, kaj in kje ste našli. Razložite jim razliko med naravnimi ter umetno narejenimi predmeti.
- Pogovarjajte se o barvah, teksturah materialov ter o velikosti predmetov, ki ste jih zbrali. Opozorite na trde, gladke ter na mehke površine. Predmete lahko razvrščate na enostaven način, tako da dajete enake predmete skupaj, npr. kamenčke, paličice, deščice ali liste.

Nadgradnja dejavnosti:

- Vsak otrok naj ima svojo vrečko. Na vrečko zapišite njegovo ime. Ko se vrnete v igralnico, naj jo izprazni in ob tem pripoveduje o svojih zakladih narave.
- Pobarvajte najdene kamenčke.
- Otroci naj predmete razvrščajo po barvi, velikosti ali teži.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

O zbranih zakladih se pogovorite tudi s starši. Pojasnite staršem pomen dejavnosti za otrokov razvoj in učenje. Spodbudite jih naj gredo z otroki na sprehod in jim tudi sami pomagajo iskati zaklade narave.

TISKANJE KROGOV

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok uporablja različne okrogle predmete, s katerimi tiska kroge.
- Dejavnost vzpodbuja razvoj ustvarjalnosti ter prispeva k urjenju fine motorike.
- Otrok se seznanja z različnimi velikostmi krogov.

Učna sredstva in materiali:

- Različni predmeti za tiskanje krogov: konzerve, plastični kozarci, pokrovčki razpršil, papirnati tulci itd.
- Majhne nizke posode za barve.
- Velika pola risalnega papirja.
- Zaščitne halje.
- Prstne barve.

Vloga odraslega:

- Priprava predmetov za tiskanje - položite jih v košaro, tako da jih bodo otroci lahko preučevali.
- Zaščita in priprava prostora ter sredstev za ustvarjanje - veliko polo risalnega papirja razrežite na kroge in jih prilepite na mizo.
- Demonstracija tiskanja, vodenje pogovora.

Potek dejavnosti:

- Otrokom pokažite, kako naj predmet pomočijo v barvo ter ga nato odtisnejo na papir. Vzodbujajte jih k tiskanju z različnimi predmeti. Medtem ko ustvarjajo, se pogovarjajte o barvah, obliki, velikosti in tiskanju.
- Nekateri otroci bodo zelo navdušeni nad tiskanjem, spet druge bodo bolj zanimala barve. Ti bodo na papir tiskali s prsti. Pogovarjajte se o oblikah, ki jih bodo delali. Otroke vzodbujajte k tiskanju krogov s prsti.

Nadgradnja dejavnosti:

- Razmislite o tiskanju drugih oblik, npr. kvadratov in trikotnikov. Poiščite ustrezne pripomočke, ki imajo takšno obliko (npr. konstruktorske igrače).

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Starše lahko zaprosite za pomoč pri zbiranju predmetov za tiskanje krogov.

PTICE V GNEZDU

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok razvršča ptice v prazna gnezda. Ob tem si razvija sposobnosti opazovanja in primerjanja.

Učna sredstva in materiali:

- Papir različnih barv za oblikovanje ptic ter gnezd.
- Prozorna plastična folija.
- Škarje.
- Nož.
- Velik kos kartona.
- Majhna plastična vrečka.
- Lepilo.
- Dvostranski lepilni trak.

Vloga odraslega:

- Izdelava igrače - iz debelejšega papirja izrežite dve do pet ptic ter gnezd, ki naj bodo iste barve, kot so ptice; oblepite jih s prozorno folijo; spodnji del gnezda prilepite na karton.
- Motivacija, demonstracija, razgovor, opazovanje.

Potek dejavnosti:

- Otrokom pokažite, kako naj vtaknejo ptico v gnezdo, pri tem pa jih vzpodbujajte, da bodo prirejali ptice in gnezda iste barve. Nekateri otroci bodo vtikali ptice v gnezda, še preden bodo začeli primerjati barve. Opazujte jih, ko raziskujejo ptice in se pogovarjajo o tem, kako jih lahko vtaknejo v gnezda. Vaše zanimanje za ptice delite z otroki. Otroci bodo nad njimi navdušeni in bodo radi prisluhnili pripovedovanju, kako ptice letajo in kako gradijo gnezda.

Nadgradnja dejavnosti:

- Ptice in gnezda napravite iz tekstila. Otrok lahko primerja teksturo z dotikom.
- Napravite veliko ptico in veliko gnezdo ter majhno ptico in majhno gnezdo. Otroci lahko primerjajo ptici in gnezdi glede na velikost.
- Pojdite na »ptičji sprehod«. Opazujte, katere vrste ptic lahko vidite ter iščite njihova gnezda.
- Zberite slike različnih ptic in njihovih gnezd. Napravite veliko sliko ali majhno knjižico o pticah in gnezdih.
- Z otroki napravite gnezdo. Uporabite lahko naravne materiale, kot so: vejice, listje ter blato. Prav tako lahko gnezda napravite iz koščkov papirja ter lepila.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Ugotovite, kateri starši se zanimajo za ptice. Povabite jih, naj spremljajo otroke na sprehodu, kjer iščejo in opazujejo ptice.

ČAS PRAVLJIC

Namen in cilji dejavnosti:

- Med časom za počitek otroci navadno poslušajo pravljico, saj jih ta pomirja in jim daje občutek varnosti.
- Takšna skupinska dejavnost se razlikuje od spontanega branja med časom za igro. Z branjem med počitkom predstavimo otrokom knjige ter jih tako pripravljamo za kasnejše branje, kar je zlasti pomembno za tiste, ki doma živega branja/petja niso deležni.

Učna sredstva in materiali:

- Otroške knjige.
- Preproste pesmice ali melodije, pri katerih otroci uporabljajo svoje roke in prstke.

Vloga odraslega:

- Priprava prostora – primerne so majhne kvadratne preproge ali blazine – tako imajo vsi otroci prostor za sedenje.
- Izbor knjige, petje, branje v majhni skupini - pri tem naj bosta prisotni dve vzgojiteljici, tako da vsaka sodeluje s štirimi do šestimi otroki.
- Vodenje razgovora po branju.

Potek dejavnosti:

- Pred počitkom sedite z otroki na tla. Zapijete pesmico, ki bo pritegnila njihovo pozornost. Pesmi, kjer otroci uporabljajo roke in prstke, se imenujejo tudi »igre s prsti« in so za to starost zelo primerne, saj omogočajo otrokom, da se gibljejo. Pokažite jim knjigo, povejte naslov in jo preberite. Otroci se bodo želeli o prebranem pogovarjati.
- Sprva izberite knjigo vi, kasneje pa naj jih tudi otroci. Knjige naj bodo povezane z izkušnjami otrok, npr. o rojstvu dvojčkov, obisku sorodnikov, najljubših živalih ...

Nadgradnja dejavnosti:

- Mlajši otroci radi sedijo ali ležijo v vašem naročju, medtem ko berete.
- Starejši otroci zelo radi spremljajo zgodbo ob gledanju aplikacij na flanelografu.
- Bodite pozorni, da bodo otroci, ki slabo vidijo ali slišijo v vaši neposredni bližini.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Seznam knjig, ki ste ji prebrali otrokom, objavite tudi na oglasni deski za starše, ti pa vam naj ga pomagajo razširiti. Objavite tudi igre prstov, tako da jih bodo lahko uporabljali tudi starši, ko bodo prepevali s svojim otrokom. Ob določenih dnevih naj otroci v vrtec prinašajo svoje knjige.

DALJNOGLEDI

Namen in cilji dejavnosti:

- Igra z daljnogledom vzpodbuja otrokov govor.
- Izkušnje, ki jih pridobi dvoletnik ob gledanju z daljnogledom in s poslušanjem, vplivajo na otrokov razvoj.

Učna sredstva in materiali:

- Kartonski tulci.
- Maskirni ali lepilni trak.
- Vrvica ali nit.
- Lepilo.
- Škarje.

Vloga odraslega:

- Izdelava daljnogleda – zlepite skupaj dva kartonska tulca.
- Priprava prostora in materialov.
- Demonstracija, opisovanje videnega, poslušanje, pomoč pri izdelavi daljnogledov za otroke – naj ima vsak svojega.

Potek dejavnosti:

- Dejavnost ne potrebuje posebne napovedi; dovolj bo, če boste sami uporabili daljnogled. Ko bodo pokazali zanimanje, jim pokažite, kako se daljnogled uporablja in kako se opisuje tisto, kar gledate: »Vidim blazino in Aleksandra, ki bere knjigo«.
- Ko bodo potešili prvo radovednost, se lotite izdelave daljnogledov za vsakega posameznika.

Nadgradnja dejavnosti:

- Pri mlajših otrocih uporabite samo enojni daljnogled (tulec).
- Pri starejših otrocih lahko na enem koncu daljnogleda prilepite obarvano plastiko.
- Daljnoglede odnesite tudi na prosto in opazujte naravo.
- Uporabite dolge tulce, tako da dobite teleskop.
- Tulce lahko uporabljate tudi za prisluškovanje glasovom. Tulec približajte ušesom ter prisluhnite.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Družine naj vam pomagajo pri zbiranju tulcev različnih velikosti. Če pa ima kdo od staršev pravi daljnogled, ga povabite v vrtec. Otrokom naj pojasni, kako, kdaj in čemu ga uporablja.

IZDELAJMO TELEFON

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok pomaga pri izdelavi igralnega telefona, nato tudi sam telefonira.
- Dvoletnik se zelo rad pretvarja, da govori po telefonu, kar vzpodbuja razvoj njegove ustvarjalnosti ter igro vlog, kot jo vidi pri odraslih.
- Pogovor po telefonu prispeva tudi k vzpostavljanju socialnih stikov, obenem pa otrok bogati svoje besedišče.
- Prav tako je nepogrešljiv za tiste otroke, ki so v stiski zaradi materine odsotnosti, saj jim omogoča stik z njo in jim nudi varnost.

Učna sredstva in materiali:

- Prazne konzerve ali kartonski tulci.
- Papir za prekrivanje tulcev.
- Maskirni ali lepilni trak.
- Flomastri ali barvni svinčniki.

Vloga odraslega:

- Izdelava telefona - prelepitate s papirjem en konec tulca ali konzerve ter na plašč tulca napišite številke od 0 do 9.
- Demonstracija.
- Dejavnost je primerna za igro takrat, ko jo otroci sami izberejo.

Potek dejavnosti:

- Izberite ustrezno mesto za ustvarjanje; otroci naj z vašo pomočjo izdelajo svoj telefon. Pretvarjajte se, da enemu izmed njih telefonirate. Malčku dajte drug telefon, tako da se lahko pogovarjata med sabo. Ko se približajo ostali otroci, jim pomagajte pri prvem vzpostavljanju pogovorov. Pogovori naj bodo kratki. Na začetku se bo otrok zanašal na vas in poslušal, kaj boste dejali. Otroku predlagajte, naj pokliče prijatelja iz skupine ali starše.

Nadgradnja dejavnosti:

- Za mlajše otroke pripravite igralni telefon, lahko tudi prave stare telefone, da jih otroci spoznajo. Nekateri otroci bodo zelo radi manipulirali z njimi in jih prenašali naokrog.
- S starejšimi otroki se lahko igrate igro Telefončki. S tremi ali štirimi otroki sedite v krog. Otroku, ki je ob vas, na uho zašepetajte enostavno besedo. Otroku naj besedo, ki jo je slišal, pove naslednjemu otroku. Zadnji otrok v krogu besedo glasno izgovori.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Poskušajte ugotoviti, kakšen telefon imajo otroci doma. V vrtcu napravite enakega.

PRIPRAVE NA IZLET

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok pripravlja torbo ali nahrbtnik in se odpravlja na namišljeni izlet. Dejavnost pri otroku razvija izrazni govor ter vzpodbuja dramsko igro. Otrok spoznava besede, povezane s potovanjem.

Učna sredstva in materiali:

- Torba ali nahrbtnik za vsakega posameznika.
- Srajce, klobuki, čevlji, majhna plišaste živali ali lutke, toaletne torbice ipd.

Vloga odraslega:

- Priprava sredstev.
- Podajanje navodil, demonstracija, opazovanje.

Potek dejavnosti:

- Opazujte otroke med raziskovanjem novih »igrač«. Če igra ne bo stekla, jim ponudite nekaj idej: naj se npr. pripravijo za obisk babice. Med pripravo prtljage se pogovarjajte, kaj bodo potrebovali na obisku, koliko časa bodo ostali, ali bodo tam prespali ipd. Ko bo otrok pripravil vso prtljago, naj jo odnese na drugi konec igralnice, kjer je železniška postaja. Tu lahko vstopi na vlak (dejavnost Prijatelji z vlaka) in izstopi na zeleni postaji. Ko pride otrok na obisk, naj svojo prtljago ponovno zloži iz nahrbtnika.
- Pri tem vzpodbujajte tudi otrokov govor, tako da poimenujete različne predmete.
- Dejavnost naj izvaja tako dolgo, dokler ga zanima.
- Nekateri otroci si bodo pripravljali prtljago ob minimalni spremljavi govora in se bodo bolj osredotočili na samo dejavnost zlaganja potrebnih stvari.

Nadgradnja dejavnosti:

- Mlajši otroci zelo radi dajejo stvari v torbo in jih ponovno jemljejo ven. Običajno so navdušeni nad zapirali na torbah.
- Starejši otroci se ob pripravi prtljage tudi pogovarjajo.
- S torbami se lahko igrate tudi tako, da uporabljate namišljene predmete. Igro začnite z besedami: »Pripravljam torbo za babico, vanjo sem dala tudi zobno ščetko.« Otrok naj omeni še kakšen predmet, ki bi ga bilo potrebno dati v torbo. Dejavnost je zelo primerna za urjenje spomina ter širjenje besedišča.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Poskušajte ugotoviti, kam je družina pred kratkim šla na izlet. Starše vprašajte, kaj ponavadi vzamejo s seboj. Enake predmete uporabljajte tudi pri aktivnostih v vrtcu ali pa si jih zapišite na kos papirja in narišite sliko družinskega izleta.

SESTAVLJANKE

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok se igra s sestavljanke, ob tem pa razvija koordinacijo oči in rok. Spoznava tudi podobnosti in razlike, ki so pomembne za kasnejše branje. Sestavljanje pri otroku krepi občutek zadovoljstva ter samozaupanja.
- Dvoletnik rad sestavlja tri- do štiridelne sestavljanke, nekateri pa še vedno raje dvodelne.

Učna sredstva in materiali:

- Trda lepenka.
- Majhni leseni čepki.
- Oster nož ali drugo primerno rezilo.
- Lepilo.
- Prazne škatle otrokovih najljubših piškotov ali otroške hrane.

Vloga odraslega:

- Izdelava sestavljanek – iz lepenke izrežite posamezne dele sestavljanke; za otroke s težavami vida je primerno, da nanje prilepite lesene čepke.
- Motivacija, demonstracija, opazovanje.

Potek dejavnosti:

- Opazujte, kaj vse otroci počenjajo s sestavljanke. Nekateri se ji bodo približali, jo gledali in se je dotikali. Te lahko povabite, naj skupno sestavijo sestavljanke. Spet drugi bodo potrebovali predstavitev sestavljanja, da vas bodo kasneje lahko posnemali.
- Dejavnost začnite z dvema deloma, nato stopnjujte težavnost.
- Otroci, ki že imajo izkušnje s sestavljanke, bodo potrebovali samo vaš nasvet.
- Opazujte različne strategije otrok.

Nadgradnja dejavnosti:

- Mlajši otroci bodo dele sestavljanke preučevali tako, da jih bodo polagali na tla. Pokažete jim sliko ter poimenujete predmet, ki ga bodo sestavili.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Sestavljanke izdelajte tudi na delavnicah s starši.

PRIPRAVA DEŽNIH KAPELJ

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok uporablja kapalko in vodo ter dela dežne kaplje. Ob tem uri sposobnosti fine motorike.
- Dejavnost pomaga otroku razumeti tudi odnose med vzrokom ter posledico.

Učna sredstva in materiali:

- Različne kapalke in brizgalke.
- Vedro ali miza z vodo in s peskom.
- Voda.

Vloga odraslega:

- Priprava prostora in sredstev.
- Demonstracija, vodenje razgovora.

Potek dejavnosti:

- Pokažite otrokom, kako se delajo dežne kaplje – kako se stisne gumijasta kapica in izprazni kapalka ali brizgalka. Nekateri bodo imeli pri tem težave, spet drugi bodo vztrajali dlje časa. Zanimale jih bodo posledice vodnih kapelj na določeni površini.
- Z otroki se o tem pogovarjajte, tako da boste ugotovili, kaj jih zanima.

Nadgradnja dejavnosti:

- Pri mlajših otrocih uporabite večje brizgalke.
- Starejši otroci radi uporabljajo obarvano vodo, ki jo s kapalko prenašajo iz ene posodice v drugo ter opazujejo mešanje barv.
- Z obarvano vodo naj otroci oblikujejo različne vzorce na filtrih za kavo ali na pivnikih. Njihove izdelke obesite na steno.
- Pojdite na sprehod ter opazujte kaplje, ki padajo v mlake.
- Dejavnost povežite s pesmicami o dežju.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Zaprosite starše, ki imajo možnost, naj vam priskrbijo kapalke. Prav tako je ta dejavnost primerna za domačo igro.

HRANJENJE PTIC

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok pripravi ptičjo krmo ter ob tem spozna ptice in njihovo hrano. Ob obešanju piče krepi koordinacijo oči in rok.

Učna sredstva in materiali:

- Vrvica ali nitka.
- Okrogle žitarice.
- Stari okrogli krekerji ali preste.
- Škarje.
- Lepilni trak.

Vloga odraslega:

- Priprava prostora in sredstev – narežite približno 15cm dolge vrvice in pripravite ptičjo krmo.
- Demonstracija, pomoč, vodenje razgovora, opazovanje.

Potek dejavnosti:

- Pojasnite otrokom, da pripravljate ptičjo hrano; pokažite jim, kako privežete semena – pri tem naj vam pomagajo. Če so ovsena semena za njih prezahtevna, jim predlagajte, naj poskušajo pritrditi preste ali piškote z veliko odprtino na sredini. Nato oba konca vrvice zavežite z vozlom. Hrano obesite na drevesne veje. Če je le mogoče, opazujte skozi okno ptice med hranjenjem.

Nadgradnja dejavnosti:

- Starejši otroci bodo verjetno razmišljali o tem, s čim bi še lahko nahranili ptice. Upoštevajte njihove ideje in predlagano hrano obesite na vrvico.
- Ptičjo krmo namestite v bližini okna ter vsak dan dodajajte semena. Opazujte ptice in jih skušajte prepoznati.
- Med sprehodom opazujte, kaj počnejo ptice, na primer: so na tleh, letajo po zraku, iščejo hrano, počivajo na drevesih, pijejo vodo iz mlak ...

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Poiščite med starši koga, ki veliko ve o pticah, da vam v vrtcu pripoveduje o njih. Starše prosite, da skupaj z otrokom, opazujejo ptice in jih hranijo.

TELOVADBA

Namen in cilji dejavnosti:

- Otroci telovadijo z lutko.
- Na tak način povečujejo svoje telesne sposobnosti ter krepijo mišice.
- Dejavnost oblikuje zdrave navade.

Učna sredstva in materiali:

- Punčka iz blaga, ki lahko premika roke in noge.

Vloga odraslega:

- Demonstracija in podajanje navodil.

Potek dejavnosti:

- Otroke zberite v skupino, jim predstavite svojo lutko ter vaje.
- Najprimernejši gibi so kimanje z lutkino glavo, skakanje na mestu, dotikanje glave ter prstov na nogah, vrtenje v krogu ter pretegovanje proti stropu.
- Gibe otrok pospremite s komentarji. Za konec vadbe načrtujte umirjene gibe.

Nadgradnja dejavnosti:

- Telovadite ob glasbi.
- Pridružili se vam bodo tudi mlajši otroci ter posnemali gibe starejših otrok.
- Otroci naj telovadijo z različnimi pripomočki: zastavice, svileni trakovi, zvončki, baloni ipd.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Dejavnost predstavite staršem – npr. na pomladanskem srečanju. Otroci naj jih naučijo svoje priljubljene gibalne dejavnosti.

KEGLJANJE S PLASTENKAMI

Namen in cilji dejavnosti:

- Ob kotaljenju žoge otrok uri grobo motoriko ter koordinacijo oči in rok. Ta igra mu pomaga razumeti odnos med vzrokom in posledico. Ko otroci skupaj kegljajo, se navajajo tudi na sodelovanje ter strpnost pri čakanju, da pridejo na vrsto.

Učna sredstva in materiali:

- 6 do 8 praznih plastenk.
- Majhna količina mivke/vode/makaronov ... za obtežitev plastenk.
- Velika in težka žoga.

Vloga odraslega:

- Izdelava kegljev – napolnite dno plastenk z mivko; plastenke razvrstite v dve koloni, tako da oblikujete narobe obrnjeno črko V.
- Priprava prostora – označite prostor za postavitev kegljev – in sredstev.
- Demonstracija kegljanja, podajanje navodil, opazovanje.

Potek dejavnosti:

- Otrokom pokažite, kako naj zakotalijo žogo, da z njo podrejo plastenke; nato keglje postavite nazaj na svoje mesto.
- Najprej sodelujeta dva otroka – prvi keglja, drugi postavlja keglje – postopoma pa naj se jima pridružijo še ostali.

Nadgradnja dejavnosti:

- Mlajši otroci zelo radi kotalijo žogo; radi jo tudi zasledujejo. Uporabite velike in mehke žoge.
- Dejavnost lahko izvajate na prostem, nato se z otroki pogovarjajte o gibanju žoge na različnih podlagah.
- Plastenke napolnite z različnimi materiali in poslušajte zvok, ki ga oddajajo ali pa obarvajte vodo z različnimi barvami ipd.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Staršem posredujte navodila za izvajanje dejavnosti doma. Prav tako jim predstavite tudi druge igre z žogo, ki so primerne za različne starosti otrok.

BARVANJE S ŠČETKO

Namen in cilji dejavnosti:

- Pri barvanju s ščetko otrok razvija svojo fino in grobo motoriko ter ustvarjalnost.

Učna sredstva in materiali:

- Zobna ščetka.
- Nizka posoda.
- Vodene barve.
- Papir.
- Tekoč detergent za posodo.
- Zaščitne halje.

Vloga odraslega:

- Priprava prostora, sredstev in materialov - dve do štiri zobne ščetke; barvi dodajte majhno količino tekočega detergenta za posodo, da se bodo delali mehurčki.
- Demonstracija, navodila, opazovanje.

Potek dejavnosti:

- Dejavnost ne potrebuje posebne motivacije – otrokom povejte le, da boste barvali z mehurčki in jim ponudite list papirja.
- Nato jim pokažite, kako ščetko premikajo navzgor in navzdol ali levo in desno po papirju. Bolj vztrajni naj dejavnost nadaljujejo z uporabo druge barve.

Nadgradnja dejavnosti:

- Vzamete lahko tudi velike ščetke (za ribanje). Pripravite si velik kos papirja, tako da bodo lahko otroci delali velike gibe.
- Velik kos papirja je primeren za skupinsko risanje.
- Z veliko ščetko ter vedrom vode in detergentom umijte tudi pohištvo, npr. stole.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Staršem povejte, da uporabljate stare zobne ščetke. Morda vam bodo tudi sami prinesli nekaj uporabljenih.

5. poglavje:

DEJAVNOSTI ZA MALČKE V STAROSTI OD DVEH DO TREH LET

Načrtovanje

Izhodišča za načrtovanje:

- Individualno vključevanje otrok v posamezne dejavnosti.
- Dejavnosti, ki vključujejo učenje preko vseh čutov.
- Načrtovanje temelji na izkušnjah otrok.

Obravnavane teme predstavljajo možnost za celovit, holističen način pridobivanja izkušenj na vseh področjih razvoja: čustvenem, socialnem, jezikovnem, intelektualnem ter gibalnem. Otroku je potrebno zagotoviti uporabo različna učna sredstva in materiale v posameznih kotičkih igralnice.

Osnova za načrtovanje je interes otrok. Zato je prvi korak k načrtovanju opazovanje otrok. Vsi otroci nimajo enakih interesov, imajo pa podobne izkušnje. Nekatere interese pozna vzgojiteljica že vnaprej, nekateri pa se pojavijo šele kasneje. Če se večina otrok zanima za hrano, je »hrana« ustrezna tema za načrtovanje. Včasih lahko obisk trgovine vpliva na to, da se pojavi še dodatni interes za novo temo. Primer: otroci na poti v trgovino na ulici opazijo deževnike in so zaradi njih zelo začudeni. Vzgojiteljica opazi njihovo zanimanje za deževnike, zato otroke še dodatno opazuje. Kaj otroke pri deževnikih najbolj zanima? Ali je to občutek, ko ga vzamejo v roko, njihovo gibanje, ali pa njihovo domovanje v zemlji? Po poglobljenem opazovanju ter po pogovoru z otroki vzgojiteljica načrtuje ustrezne dejavnosti v skladu z interesi otrok.

Načrtovanje tem za dve in tri leta stare otroke mora biti povezano z njihovimi izkušnjami. Načrtujemo lahko teme iz vsakodnevnega življenja, kot sta prehranjevanje ter oblačenje, ali pa iz področja najljubših iger. Interes otrok tako postane tema, za katero načrtujemo primerne dejavnosti. Ko je tema določena, lahko vzgojiteljica načrtuje dejavnosti na različnih razvojnih področjih: čustvenem, socialnem, intelektualnem ter gibalnem. Dodajate lahko nova učna sredstva, pri tem pa obdržite tista, ki jih otrok že pozna in jih ima rad.

Eden od načinov za vzpostavljanje ravnotežja med načrtovanimi temami s strani vzgojiteljice in temami, ki izhajajo iz otroka je, da novo temo predstavite vsak mesec enkrat. Otroci se lahko igrajo v skladu s svojimi individualnimi interesi večino dni v mesecu ter se osredotočijo na skupinske dejavnosti le nekaj dni v mesecu. Če pa jih tema zanima, so lahko ob njej aktivni tudi več kot teden dni. Na tak način vzgojiteljica ponuja otrokom povezavo z novimi izkušnjami, ne da bi omejevala individualne potrebe otrok po igri. Posamezna skupina otrok je lahko tudi starostno različna, zato poskušajte načrtovati takšne dejavnosti, ki bodo primerne za vse starostne skupine otrok.

ŽOGE IN CEVI

Namen in cilji dejavnosti:

- Otroci spoznavajo nasprotje velik ter majhen.
- Izkušnje z izginjanjem ter prikazovanjem žog prispevajo k razumevanju pojma prisotnosti.
-

Učna sredstva in materiali:

- Žoge za golf ter namizni tenis (ping-pong).
- Različni papirnati tulci.
- Plastične cevi.
- Pladenj, škatla ali drug predmet za lovljenje žog.

Vloga odraslega:

- Cevi in tulce razrežite na različne dolžine.
- Cevi, tulce in žoge postavite na pladenj ali v škatlo.
- Ob eni škatli naj bosta največ dva otroka ter največ šest otrok ob senzorni mizi.

Potek dejavnosti:

- Opazujte, kako otroci raziskujejo materiale.
- Demonstrirajte spuščanje žoge skozi cev.
- Če vzamejo preveliko žogo, jih vzpodbudite, da vzamejo žogo ustrezne velikosti.
- Omogočite otrokom, da predstavijo svoje ideje za uporabo žog in cevi.

Nadgradnja dejavnosti:

- Mlajši otroci bodo ločeno raziskovali žoge in cevi.
- Starejši otroci bodo jemali iz posode obe sredstvi hkrati.
- Nekateri se bodo čudili dolžini cevi. Poiščite zanje primeren tulec ali cev, da ju bodo lahko raziskovali.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Družine vam lahko pomagajo pri zbiranju tulcev oziroma cevi.

IGRA Z ŽOGO

Namen in cilji dejavnosti:

- Dejavnost vzpodbuja razvoj grobe motorike pri otroku.
- Pri izvajanju dejavnosti otrok uri koordinacijo oči in rok.
- Igra v dvoje krepi sodelovalno učenje.

Učna sredstva in materiali:

- Napihljiva žoga.
- Vrvica ali močnejša nit.
- Lepilni trak.

Vloga odraslega:

- Pritrdite vrvico ali nit na žogo z lepilnim trakom.
- Če imate dve žogi, se lahko igrajo štirje otroci.
- Žogo obesite na strop, na izbočen del pohištva ali na vejo na igrišču vrtca.
- Žoge obesite na različne dolge vrvice: ena žoga naj visi v višini otrokovih oči, ena pa nekoliko višje, na dosegu otrokovih rok.
- Otrokom pomagajte pri igri z žogo. Ko se bodo otroci izuri v igri si bodo pričeli podajati žogo.

Potek dejavnosti:

- Otrokom demonstrirajte met žoge.
- Vzpodbujajte jih naj ujamejo žogo.
- Bodite pozorni na to, da boste žogo vrgli in ne odrinili.
- Starejše otroke vzpodbujate, da si bodo podajali žogo.

Nadgradnja dejavnosti:

- Pri mlajših otrocih obesite žogo zelo nizko.
- Starejši otroci žogo tudi brcnejo.
- Poskrbite, da bo brcanje žoge varno, zlasti, če so v oddelku različno stari otroci.
- Namesto žoge lahko uporabite staro blazino, napolnjeno s koščki papirja.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Staršem preko obvestila posredujte navodila za izvajanje igre z žogo. Doma se lahko igrajo z otrokom starejši bratje ali sestre.

PETJE OB KOTALJENJU ŽOGE

Namen in cilji dejavnosti:

- Otroci spoznavajo različne velikosti in barve.

Učna sredstva in materiali:

- Žoge različnih velikosti in barv.

Vloga odraslega:

- Opazuje igro otrok z različnimi žogami.

Potek dejavnosti:

- Otroci sedijo v krogu ter se igrajo z žogo.
- Med igro pojejo pesem.

Velike žoge, majhne žoge se kotalijo.

Okoli naokrog v krogu, okoli naokrog v krogu.

Točno tako, točno tako.

- Besedilo pesmi lahko prilagodite tako, da vključite njihova imena ter opisujete kaj počnejo otroci ter poimenujete barve žog.

Nadgradnja dejavnosti:

- Mlajšim otrokom omogočite naj raziskujejo žoge, ne da bi ob tem peli.
- Nekateri otroci bodo posnemali vaše gibanje.
- Starejši otroci bodo žogo premikali v ritmu pesmice.
- Starejši otroci naj vam pomagajo razvrščati žoge po velikosti in barvi.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Pesmico posredujte tudi staršem, tako da jo bodo lahko peli doma ob igri z otrokom.

PETJE OB METANJU ŽOGE

Namen in cilji dejavnosti:

- Otroci ob izvajanju gibov utrjujejo mišice.

Učna sredstva in materiali:

- Različne žoge.

Potek dejavnosti:

- Prepevajte spodnjo pesem tako dolgo, da bo postala otrokom znana.

Tako pa mi mečemo žogo, (pretvarjajte se, da mečete žogo) mečemo žogo, mečemo žogo.

Tako pa mi mečemo žogo,

ko se igramo s svojimi prijatelji.

Tako pa mi ujamemo žogo, (pretvarjajte se, da ujamete žogo) ujamemo žogo, ujamemo žogo.

Tako pa mi ujamemo žogo,

ko se igramo s svojimi prijatelji.

- Pesmi lahko dodajate besedilo povezano z brcanjem žoge, kotaljenjem žoge.

Nadgradnja dejavnosti:

- Med kotaljenjem žoge prepevajte pesem.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Z dejavnostjo seznanite tudi starše, tako da jo bodo lahko izvajali doma.

LUTKE ŽIVALI NA PALICI

Namen in cilji dejavnosti:

- Ob petju pesmi se bodo otroci spomnili imena živali ter načinov oglašanja.

Učna sredstva in materiali:

- Slike živali iz kmetije.
- Paličice.
- Prozorna folija za prekrivanje slik.
- Lepilo ali lepilni trak.

Vloga odraslega:

- Poiščite sliko živali v reviji.
- Sliko izrežite ter jo prekrijte s prozorno folijo.
- Sliko nalepite na paličico.
- Za vsakega otroka pripravite po eno paličico s sliko.

Potek dejavnosti:

- Z otroki zapojte pesem, ki je predstavljena spodaj ali katero drugo pesem o živalih (npr. Na kmetiji je lepo).
- Vzemite lutko živali na paličici ter demonstrirajte način manipuliranja z lutko.

*Kmet Janez kmetijo je imel,
Ija, ija, o.
Na kmetiji kravo je imel
Ija, ija, o.
Mu tukaj in mu, tam, tako je mukala ves dan.*

- Kmetovo ime lahko zamenjate z imenom otroka.

Nadgradnja dejavnosti:

- Za mlajše otroke uporabite živali iz blaga ali plastične živali.
- Pri starejši otrocih lahko uporabite obrisne živali iz klobučevine.
- Otroci lahko svojo žival medtem ko pojejo vstavijo na flanelograf.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Starši prosite naj vam pomagajo pri zbiranju paličice sladolednih lučk, ki jih potrebujete za izdelavo lutk. Lutke razstavite, tako da jih bodo videli tudi starši.

ISKANJE ŽIVALI

Namen in cilji dejavnosti:

- Oblikovanje koncepta prisotnosti in razvijanje fino motoričnih sposobnosti.

Učna sredstva in materiali:

- Različne majhne plastične živali.
- Slama ali drug material za skrivanje živali (lahko je tudi papir).
- Škatla ali senzorna miza.
- Škatla ali košara za živali.

Vloga odraslega:

- Mizo ali škatlo napolnite s slamo ali drugim ustreznim materialom.
- Živali postavite v košaro ali škatlo.
- Poskrbite, da bosta ob vsaki škatli največ dva otroka, ob senzorni mizi pa največ šest otrok hkrati.

Potek dejavnosti:

- Škatlo z živalmi prinesite k senzorni mizi.
- Otrokom predlagajte igro skrivanja živali.
- Vsako otok naj skrije po eno žival.
- Otroke vzpodbudite, da jih pričnejo iskati.
- Na sredino mize postavite škatlo ter jim povejte, da je to hlev.
- Otroci bodo v hlev vračali skrite živali.
- Ko otroci iščejo živali v slami, jih vprašajte kaj čutijo pod rokami in kakšen občutek imajo ko se dotaknejo slame.
- Ko bodo otroci poiskali živali, jih vzpodbudite, da oponašajo njihove glasove. Omogočite otrokom, da igro ponovijo.

Nadgradnja dejavnosti:

- Za maljše otroke izberite velike živali.
- Starejši otroci bodo želeli imeti majhne živali.
- Če imate v oddelku različno stare otroke, pripravite male in velike živali.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Poskušajte ugotoviti, katere domače živali imajo otroci doma. V dejavnost lahko vključite informacije in slike njihovih živali.

PRIMERJANJE ŽIVALI

Namen in cilji dejavnosti:

- Otroci se učijo razvrščanja ter bogatijo besedni zklad.

Učna sredstva in materiali:

- Slike različnih živali in njihovih mladičev.
- Prozorna plastična folija.
- Škatla ali košara.

Vloga odraslega:

- Izrežite slike živali in njihovih mladičev.
- Slike prekrijte s prozorno folijo.
- Slike vstavite v škatlo ali košaro.

Potek dejavnosti:

- Otrokom predstavite živali in mladiče in povprašajte otroke, kako se posamezne živali oglašajo.
- Vzpodbujajte jih, da izbirajo živali in poleg njih postavijo, sliko mladičev.

Nadgradnja dejavnosti:

- Mlajši otroci bodo spoznavali imena živali, vendar še ne bodo razlikovali med živaljo ter živalskim mladičem.
- Starejši otroci naj živali razvrščajo in klasificirajo v skupine.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Starše prosite, da vam od doma prinesejo slike živali in njihovih mladičev.

IZDELAVA KMETIJE

Namen in cilji dejavnosti:

- Spodbujanje simbolne igre.

Učna sredstva in materiali:

- Lesene, plastične ali lutke iz blaga, ki ponazarjaj domače živali.
- Kocke in paličice za ograjo.
- Rumena papir za bale sena.
- Oranžna papir za korenje.
- Rdeča papir za jabolka.
- Lepilni trak.

Vloga odraslega:

- Zberite različne domače živali.
- V določenem delu sobe ali na mizi določite mesto za kmetijo.
- Iz ustrezne barve papirja izrežite obrise korenja, jabolka ter sena.
- V bližino otrok postavite kocke in paličice iz katerih bodo izdelali ograjo, lopo ipd.

Potek dejavnosti:

- Otrokom povejte, da bodo izdelali kmetijo.
- Pripravite kocke za gradnjo hleva ali lope.
- Otroke vzpodbujajte naj živali hranijo s senom, jabolki ali korenjem.
- Med igro na kmetiji se otroci naučijo poimenovanja živali, spoznajo načine skrbi zanje ter si med seboj pomagajo.
- Prinesite ustrezne slikanice, ki jih otroci listajo potem, ko napravijo kmetijo.

Nadgradnja dejavnosti:

- Starejši otroci bodo želeli imeti svoj obseg prostora za igro. Označite ga z lepilnim maskirnim trakom. Trak jih bo opominjal, kje je njihov igralni prostor.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Obiščite družine, ki imajo kmetijo in skupaj z otroki ugotavljajte za katere živali skrbijo .

PRIMERJAVA ŽEPOV

Namen in cilji dejavnosti:

- Dejavnost vzpodbuja razvoj vidnega razlikovanja različnih vzorcev.
- Otroci razvijajo fino motorične sposobnosti.

Učna sredstva in materiali:

- Žepi iz papirja ali tekstila različnih oblik.
- Velik kos kartona.
- Debelejši papir ali karton za ozadje pravokotnikov.
- Lepilo.
- Škarje.
- Prozorna folija za prekrivanje žepov.
- Rezilo.
- Ovojnica.

Vloga odraslega:

- Iz tekstila ali papirja izrežite oblike žepov.
- Na večji kos papirja prilepite »žepe«. Na zgornjem delu jih pustite odprte.
- Pravokotnike izrežite tako, da se bodo podajali žepom.
- Pravokotnike prilepite na debelejši papir, tako da bodo otroci z njimi lažje manipulirali.
- Žepe prekrijte s prozorno folijo. Potem, ko jo prilepite, s škarjami ali nožem izrežite špranjo.
- Pravokotnike spravite v ovojnico. Ovojnico prilepite na zadnjo stran velikega kosa papirja.
- Igro shranite k drugim igram primerjanja ter urejanja, tako da si jo lahko otroci sami izberejo, ko to želijo.

Potek dejavnosti:

- Opazujte otroke pri igri in jih vzpodbujajte, da primerjajo robčke v žepih ter jih prosite, da poiščejo enak vzorec kot je ta na robčku.
- Nekateri otroci bodo imeli na začetku težave s primerjanjem enega ali dveh vzorcev. Vzorce prekrijte s kosom papirja, vidna naj bosta samo dva.

Nadgradnja dejavnosti:

- Mlajši otroci bodo uživali pri vtikanju robčkov v žepe, ne da bi jih pri tem primerjali.
- Otroci s slabim vidom naj dobijo večje žepe iz blaga z enostavnejšimi vzorci.

KAJ JE V MOJEM ŽEPU?

Namen in cilji dejavnosti:

- Dejavnost prispeva k razvoju govora.
- Vtikanje in jemanje predmetov iz žepa omogoča urjenju sposobnosti fine motorike.

Učna sredstva in materiali:

- Predpasnik.
- Predmeti, ki gredo v žep.

Vloga odraslega:

- Prepričajte se, ali imajo vsi otroci ter tudi vzgojitelj/-jica oblačila z žepi. Če jih nimajo, jim ponudite predpasnik z žepi.
- Dejavnost prične vzgojiteljica tako, da predmet položi v žep.
- Dejavnost lahko izvajate tudi na prostem.

Potek dejavnosti:

- Otroke prosite, naj v prostoru poiščejo predmet ter vam ga položijo v žep. Otroci bodo radi polagali predmete v vaš žep, pred tem pa jih bodo opazovali. Nato naj poiščejo drug predmet. Če se vam bodo priključili še drugi otroci, dajte tudi njim možnost, da poiščejo svoj predmet in ga dajo v vaš žep.
- Ko pridejo na vrsto vsi otroci, jih prosite, naj poiščejo predmete ter jih dajejo drug drugemu. Nekateri bodo z veseljem iskali predmete za svoj žep ter jih nato kazali tudi drugim otrokom.

Nadgradnja dejavnosti:

- Starejšim otrokom ponudite košaro s predmeti, iz katere jih bodo jemali.
- Dejavnost lahko izvajate tudi na prostem.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Starše, ki bodo prihajali v vrtec vprašajte: »Kaj imate v žepu?«

PLES ŽEPOV

Namen in cilji dejavnosti:

- Spodbujanje gibalnega razvoja.

Učna sredstva in materiali:

- Oblačila z žepi.

Vloga odraslega:

- Izberite ustrezno pesem, melodijo za ples.

Potek dejavnosti:

- Dejavnost pričnite s petjem ali predvajanjem glasbe.
- Roke potisnite v žepe in prosite otroke, da storijo isto.
- Vzpodbujajte jih k plesu.
- Predstavite jim gibanje zgornjega dela telesa levo in desno, z glavo kimajte naprej in nazaj, tresite z nogami, poskakujte naprej in nazaj ter cepetajte z nogami.
- Nekateri otroci bodo pričeli ploskati.

Nadgradnja dejavnosti:

- Otroci, ki imajo težave z lovljenjem ravnotežja, lažje plešejo, če rok nimajo v žepih. Roke naj imajo v žepih pred plesom in potem, ko nehajo plesati.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Starše seznanite s plesom žepov. Povejte jim, da je dejavnost primerna za starejše otroke.

DEŽNE KAPLJE

Namen in cilji dejavnosti:

- Opazovanje oblike in zvoka dežnih kapelj.

Učna sredstva in materiali:

- Plitva posoda ali senzorna miza.
- Cedilo.
- Cedilo – igrača, narejena iz praznih posodic za hrano in praznih konzerv.
- Prazne posode brez lukenj.
- Zaščitne halje (pelerine).

Vloga odraslega:

- Izdelajte cedilo tako, da v plastične posodice ali v prazne konzerve izdolbite luknje.
- V senzorno mizo ali umivalnik nalijte vodo.
- Voda naj bo tako globoka, da bodo lahko otroci napolnili cedilo do polovice, vendar ne tako globoka, da bi se otrok lahko polil z njo.
- Na senzorno mizo namestite različna cedila, cedila–igrače ter prazne posodice. Načrtuje igro dveh otrok ob umivalniku ter šestih ob senzorni mizi.

Potek dejavnosti:

- Otrokom povejte, da lahko s posodicami delajo dež.
- Pomagajte jim obleči zaščitne halje.
- Vzpodbujajte jih, da bodo napolnili cedila z vodo ter jih visoko dvignili predse.
- »Dež bo padal« iz cedila na senzorno mizo ali umivalnik.
- Ob igranju opisujte njihova dejanja in jim postavljajte vprašanja o tem kaj se dogaja.
- Otroci se radi igrajo z vodo zato bodo zelo dolgo vztrajali pri tej dejavnosti.

Nadgradnja dejavnosti:

- Ob dežju pojdite z otroki na sprehod ter opazujte, kako pada dež. Med sprehodom prepevajte pesmice o dežju.
- S cedili lahko v igralnici presejete tudi moko ali sol. Na prostem pa lahko z njimi presejete mivko.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Staršem predlagajte naj doma z otroki opazujejo dež in se o tem tudi pogovarjajo, ko se z otrokom sprehajajo proti vrtcu.

MILNI MEHURČKI

Namen in cilji dejavnosti:

- Uporaba različnih orodij in spoznavanje lastnosti milnih mehurčkov.

Učna sredstva in materiali:

- Umivalnik ali senzorna miza.
- Tekoče milo.
- Velika kapalka hruškaste oblike.
- Žičnata metlica za stepanje.
- Prazne ali polne posodice –plastenke z milnico.
- Zaščitne halje.

Vloga odraslega:

- V posodo nalijte vodo, tako da bo visoka okrog 8 cm.
- Dodajte tekoče milo. Pomešajte vodo in tekoče milo, tako da nastanejo mehurčki.
- Pripravite pripomočke in jih dajte ob posodo z mehurčki.

Potek dejavnosti:

- Otrokom povejte, da bodo delali milne mehurčk.
- Pomagajte jim pri oblačenju zaščitnih halj.
- Pokažite jim, kako stisnete kapalko in jo napolnite z vodo ter napravite mehurčke.
- Prav tako jim pokažite, kako stisnejo plastenke z vodo ter počakajo, da se pojavijo mehurčki.
- Nato otrokom postavite vprašanja: »Kakšni so mehurčki?« »Od kod prihajajo?«
- Otrokom demonstrirajte način na katerega lahko vodo razpenijo z žičnato metlico za stepanje.
- Vprašajte jih: »Kaj se dogaja z vodo?«
- Opisujte dejavnost posameznih otrok ob dejavnosti.
- Prav tako otroke opozorite na zvok, ki se pojavi, ko stiskajo kapalko ter plastenke.

Nadgradnja dejavnosti:

- Mlajši otroci bodo delali milne mehurčke s stiskanjem milnice med dlanmi ali pa z veliko gobo. Zelo radi se bodo dotikali mehurčkov, jim spreminjali smer gibanja, jih lovili ter pokali.
- Starejšim otrokom dajte žlice ter jih vzpodbujajte pri lovljenju mehurčkov.
- Na prostem lahko milnici dodate tudi nekaj glicerina, tako bodo milni mehurčki obstojnejši. Prav tako lahko delate mehurčke z majhnim koščkom v krog upognjene žice.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Recept za pripravo tekočine milnih mehurčkov posredujte tudi staršem, saj bodo ob tej dejavnosti, skupaj z otrokom zelo zabavali. Opozorite jih, naj ne uporabijo preveč tekočega mila, da ne bo prišlo do draženja otrokovih oči.

BARVANJE Z VODO

Namen in cilji dejavnosti:

- Otroci »barvajo« z vodo, izdelujejo različne vzorce ter se urijo v prijemu čopičev. Ko se voda posuši raziskujejo lastnosti pojmov vlažen ter suh.

Učna sredstva in materiali:

- Čopiči za barvanje.
- Posodice ali plastenke z veliko odprtino.
- Vrvica.

Vloga odraslega:

- V posodice izdolbite odprtine, skozi katere potegnete vrvico tako, da dobite vedra. Vrvica naj bo tako dolga, da jo lahko otroci ovijejo okoli zapestja.
- V plastenke izdolbite odprtine, tako da dobite preprosta vedra.
- Za vsakega otroka po en čopič. Dejavnost lahko izvajate na prostem ali v igralnici.

Potek dejavnosti:

- Posodice oziroma plastenke napolnite do polovice z vodo, ob njih pa položite čopiče.
- Ko se vam otroci približajo ter vas opazujejo, kaj delate, jim recite, da boste barvali z vodo.
- Vsakemu otroku dajte eno posodico ter čopič. Predlagajte jim, da prebarvajo pohištvo.
- Če ste na prostem, lahko barvate opremo na igrišču. Opišite jim, postopek barvanja.
- Ko se voda posuši, otroke vprašajte, zakaj so predmeti, ki so jih barvali, spremenili barvo.
- Otroci bodo presenečeni nad barvanjem ter bodo pri tej dejavnosti vztrajali dalj časa.
- Bodite pozorni na to, da boste imeli na voljo dovolj čopičev ter posod z vodo tudi za tiste otroke, ki čakajo, da pridejo na vrsto za barvanje.

Nadgradnja dejavnosti:

- Mlajši otroci bodo potrebovali čopiče z velikimi držali ter posode s široko odprtino.
- Dejavnost lahko izvajate na prostem.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Poskušajte med starši najti nekoga, ki je slikar. Povabite ga v skupino, kjer vam bo predstavil svoje delo. Družine zaprosite za pomoč pri zbiranju posodic ter plastenk.

PRESKAKOVANJE LUŽ

Namen in cilji dejavnosti:

- Dejavnost razvija pri otrocih gibalni razvoj in usvojijo pojem »preko«.
- Otroci razvijajo svoje skakalne sposobnosti. Zelo uživajo ob gibanju svojega telesa, pri skakanju pa spoznavajo pojem »preko«.

Učna sredstva in materiali:

- Moder papir.
- Škarje.
- Lepilni trak.

Vloga odraslega:

- Na voljo morate imeti dovolj velik prostor, tako v igralnici, kot tudi na prostem.
- Iz papirja izrežite od štiri do šest luž.
- Če se igrate v igralnici, naj bodo luže nalepljene na tla in sicer od 20cm do 30cm narazen. Na prostem pa luže položite na tla.
- Dejavnost je primerna za posameznike ali pa za skupine štirih do šestih otrok hkrati.

Potek dejavnosti:

- Ko se vam otroci približajo, jim pojasnite, da papir predstavlja lužo, ki jo bodo preskakovali.
- Otrokom demonstrirajte preskakovanje luže.
- Opisujte način njihovega gibanja: »Preskočil si lužo, skočil si z obema nogama hkrati.«

Nadgradnja dejavnosti:

- Mlajši otroci lahko luže tudi prestopajo.
- Luže naj bodo različnih oblik. Uporabljate lahko geometrijske oblike.
- Varirajte tudi barve luž.
- Ko preskakujete luže si nadenite dežni plašč ter pokrivala.
- Ob dežju pojdite na sprehod ter preskakujte prave luže.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

O dejavnosti se pogovarjajte s starši. Starše prosite, da opazujejo, ali bo otrok lužo zgolj opazoval ali jo bo poskušal tudi preskočiti. Motivirajte starše, da otroke na poti v vrtec spodbujajo k preskakovanju luž.

6. poglavje:

DEJAVNOSTI ZA MALČKE DO TRETJEGA LETA STAROSTI

Vključevanje staršev, ostalih družinskih članov ter skupnosti v vzgojno-izobraževalni proces

Najpomembnejši ljudje v življenju dojenčkov in malčkov so poleg staršev oz. skrbnikov tudi ostali družinski člani, ki skrbijo zanje: bratje in sestre, tete, strici, bratranci in sestrične, dedki in babice. V tem poglavju predstavljamo dejavnosti, ki so povezane z družino, njihovimi običaji ter prazniki in otrokom omogočajo, da preko igre razvijajo občutek pripadnosti družini. Poleg tega pa pri otrocih razvijajo čustveno stabilnost in občutek varnosti, ki ju ti še posebej potrebujejo v času uvajanja v vrtec. Tudi skupnost je pomemben vir učenja in razvoja otrok. Predstavljene dejavnosti omogočajo otrokom raziskovanje svojega okolja in se seznanjanje z bližnjo okolico.

KDO JE NA KOCKI S SLIKAMI?

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok na fotografijah prepozna in poimenuje družinske člane.
- Dejavnost jim omogoča spoznavanje samega sebe ter razvija pripadnost družini.
- Otrok v starosti dveh let že zmore vzgojitelju/-ici pomagati pri lepljenju fotografij na kocke ter si s tem razvija fino motorične spretnosti.
- Starejši otroci se učijo izgovorjave imen družinskih članov in se o njih pogovarjajo.

Učna sredstva in materiali:

- Družinske fotografije.
- Fotografija posameznega otroka.
- Kartonske škatle, odpadna embalaža.
- Lepilo.
- Flomastri.
- Folija za zaščito fotografij.

Vloga odraslega:

- Izdelava kocke.
 - ◊ kartonsko škatlo ali embalažo od mleka razrežite na pol, zgornjo odprtino oblepite z lepilnim trakom;
 - ◊ izrežite fotografije družinskih članov (mama, oče, brat, sestra, dedek, babica) in jih nalepite na ploskve kocke.
- Na eno ploskev nalepite sliko otroka.
- Slike prekrijte s prozorno folijo, da bodo kocke obstojnejše.

Potek dejavnosti:

- Z otrokom ali z majhno skupino otrok sedite na tla. Igrajte se tako, da ugotavljate imena oseb samo z enim otrokom naenkrat.
- Vprašajte ga, čigava fotografija je na kocki.
- Če delate s skupino otrok, poskrbite, da bodo prišli vsi na vrsto za odgovor.
- V starostno mešani skupini omogočite mlajšim otrokom opazovanje in raziskovanje kocke.
- Starejše otroke prosite, naj vam povedo, kdo je na posamezni ploskvi ter jih vzpodbujajte, da osebe poimenujejo.

Nadgradnja dejavnosti:

- Izdelajte kocko za vsakega otroka v skupini. Dejavnost v tem primeru omogoča učenje imen.
- Za otroke, ki imajo težave z vidom, uporabite večje fotografije.
- Če vam starši ne dovolijo razrezati fotografij, jih nalepite le na eno stran kocke, na druge ploskve pa narišite predmete, ki so otroku znani.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Poskrbite za soglasje staršev pri uporabi fotografij. Kocko lahko otroci odnesejo domov.

IZDELAVA OGRLIC

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok z nizanjem na vrvico uri svoje fino motorične spretnosti.
- Navaja se skrbeti za druge – darovanje.

Učna sredstva in materiali:

- Vrvica.
- Lepilni trak.
- Predmeti za nizanje: gumbi, plastični ali papirni delčki.

Vloga odraslega:

- Priprava sredstev:
 - ◊ narežite ali oblikujte delčke, ki bodo sestavljali ogrlico;
 - ◊ na enem koncu vrvice naredite vozle, drugi konec oblepite z lepilnim trakom;
 - ◊ delčke, iz katerih boste izdelovali ogrlice, spravite v posodice in jih položite na mizo.

Potek dejavnosti:

- Otroke povabite k izdelavi ogrlice in jim povejte, da jih bodo podarili mamicam.
- Vsakemu otroku dajte vrvico in demonstrirajte nizanje predmetov.
- Mlajši otroci bodo pri nizanju potrebovali pomoč. Držite vrvico in otroka vzpodbujajte, da bo nanjo nanizal posamezen del.
- Starejši otroci bodo potrebovali pomoč pri nizanju prvih elementov, nato bodo nadaljevali samostojno. Nudite jim veliko vzpodbud.
- Ko otrok pokaže, da je končal z delom, zvežite oba konca ogrlice skupaj, pritrdite listek z njegovim imenom in izdelek razstavite na posebnem mestu.
- Otrokom, ki bodo želeli ogrlico zaviti, pripravite ovojni papir.

Nadgradnja dejavnosti:

- Za nizanje uporabite lesene delčke. Shranite jih v škatle, ki jih postavite v kotiček za umetnost, da se bodo otroci z njimi večkrat igrali.
- Mlajši otroci se bodo zelo radi dotikali obarvanih lesenih delov.
- Starejši otroci naj izdelajo ogrlico iz delčkov igralnega testa.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Dejavnost izvedite na srečanju s starši.

SKRBIM ZA DOJENČKA

Namen in cilji dejavnosti:

- Otrok se igra z dojenčki ter skrbi zanje. Preko simbolne igre se vživi v vlogo staršev.

Učna sredstva in materiali:

- Lutke, ki predstavljajo dojenčke.
- Oblačila.
- Škatle za oblačila.

Vloga odraslega:

- Priprava prostora in sredstev:
 - ◊ v koticu za dom na blazino položite dojenčke ter škatle, v katerih so oblačila;
 - ◊ oblačila razvrstite v več škatel.

Potek dejavnosti:

- Otroke povabite k sebi in jim povejte, da boste skrbeli za dojenčke.
- Če se ne želijo igrati, naj igro le opazujejo.
- Otroci naj nosijo dojenčke v naročju ali v vreči, narejeni iz šala. Vzpodbujajte jih, da jih bodo zibali in jim peli pesmice.
- Vprašajte jih, ali so njihovi dojenčki utrujeni in lačni
- Omogočite jim, da skrbijo za dojenčke na različne načine.

Nadgradnja dejavnosti:

- Mlajši otroci preko dejavnosti spoznavajo dele telesa. Pomagajte jim pri prepoznavanju las, oči, nosu, ust ...
- Starejši otroci radi oblačijo dojenčke. Pri igri naj uporabljajo različno perilo, oblačila, šale in pokrivala.
- Vzgojitelj/-ica demonstrira kopanje, oblačenje in hranjenje dojenčka.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Poskušajte ugotoviti, na kakšen način starši in družinski člani skrbijo in negujejo svoje otroke. Med družinami obstajajo velike razlike. S starši se dogovorite za fotografije njihovih otrok, ki prikazujejo hranjenje ali ujčkanje.

HIŠE IN DOMOVI

Namen in cilji dejavnosti:

- Otroci gradijo dom za celotno skupino in ob gradnji spoznavajo različna domovanja.
- Ob plazenju iz hiše in v hišo razvijajo grobo motorične spretnosti.

Učna sredstva in materiali:

- Kartonske škatle različnih velikosti, stoli in mize.
- Rjuhe ali podobno blago za prekrivanje hiš.
- Lepilni trak za pritrjevanje.

Vloga odraslega:

- Priprava prostora:
 - ◊ v igralnici ali na prostem pripravite prostor za gradnjo;
 - ◊ začnite z gradnjo enostavne hiše, ki jo lahko naredite pod mizo ali pa tako, da prekrijete dva kosa pohištva.

Potek dejavnosti:

- Otroci bodo sami opazili, da je igra zanimiva, zato se ji bodo hitro pridružili.
- Pojasnite jim, da boste s skupnimi močmi zgradili hišo, v kateri se bodo lahko igrali.
- Pomagajte jim pri prekrivanju strehe preko pohištva.
- Z otroki se pogovarjajte o različnih vrstah prebivališč: stanovanja v bloku, hiše, kočice, šotori, kolibe, jame, igluji.

Nadgradnja dejavnosti:

- Zberite slikovna gradiva, ki ponazarjajo različne vrste domovanj in jih razstavite.
- Slike prekrijte s folijo ter jih obesite v višini otrokovih oči ali pa naredite plakat.
- Spodbujajte otroke, da bodo opazovali slike ter se o njih pogovarjali.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Družine prosite, naj fotografirajo svojo hišo oziroma dom in fotografije prinesejo v vrtec. V oddelku naredite razstavo.

UGOTAVLJANJE ZVOKOV

Namen in cilji dejavnosti:

- Otroci poslušajo in ugotavljajo zvoke.

Učna sredstva in materiali:

- CD predvajalnik in zgoščenke.
- Diktafon.

Vloga odraslega:

- Pogovor s starši:
 - ◊ starše vprašajte, katere zvoke otroci slišijo doma (loputanje z vrati, pasji lajež, šumenje vode v pipi, zvoki iz radijskega sprejemnika ...);
 - ◊ naredite seznam zvokov, ki jih otroci slišijo doma ali pri dedku in babici (na seznamu naj bo pet do sedem zvokov);
 - ◊ posnemite jih na kaseto v takšnem trajanju, da jih bodo otroci zmogli prepoznati;

Potek dejavnosti:

- Otroke vzpodbudite k poslušanju zvokov. Nato jim postavljajte vprašanja o tem, kar so slišali.
- Če otrok zvoka ne prepozna, k ugibanju vzpodbudite vrstnike. Predvajanje zvokov večkrat ponovite. Da se bo otrok privadil na zvoke, bo potrebno več časa.

Nadgradnja dejavnosti:

- Mlajši otroci bodo prisluhnili zvokom, vendar jih še ne bodo prepoznali. Navdušeni bodo predvsem nad predvajalnikom (diktafonom) in se ga bodo želeli dotakniti.
- Starejši otroci prepoznavajo različne zvoke v igralnici. Te lahko posnamete.
- Med sprehodom prisluhnite zvokom iz bližnje okolice (v parku, gozdu, ob potoku, ob cesti, na kmetiji).

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

S starši se pogovorite o zvokih, ki jih otroci slišijo doma ali pri starih starših. Zvoke naj posnamejo in posnetke prinesejo v vrtec.

BABIČINA PRAVLJICA

Namen in cilji dejavnosti:

- Odrasli pripovedujejo otrokom pravljico, ki jo je predlagala ena izmed babic.
- Poslušanje pravljice vzpodbuja jezikovni razvoj.
- Otroci preko pravljice spoznajo babico in kulturno ozadje določene družine.

Vloga odraslega:

- Pogovor in sodelovanje s starši:
- Starše prosite, naj vam povedo naslov priljubljene pravljice, ki jim jo je pripovedovale mama, ko so bili otroci;

Potek dejavnosti:

- Poiščite si prijeten prostor v igralnici, sedite na tla ali v gugalnik.
- Otrokom pojasnite, da jim boste povedali pravljico, ki ste jo slišali npr. od Špelinega očeta, njemu pa jo je pripovedovala Špelina babi, ko je bil še majhen.
- Otroci bodo želeli pravljico ponovno slišati, saj imajo vse, kar je povezano z njihovimi starši, izjemno radi.

Nadgradnja dejavnosti:

- Poiščite ljudske pravljice in pripovedke in jih pripovedujte otrokom. Knjige pustite v knjižnem kotičku, da si jih otroci lahko ogledujejo.
- Starejši otroci se bodo po/med pripovedovanjem želeli o pravljici pogovarjati.
- V oddelek povabite knjižničarja/pravljičarja, ki bo otrokom pripovedoval ljudske pravljice in pripovedke.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Otroci so navdušeni, če oddelek obišče kdo izmed staršev ter jim pripoveduje pravljice.

OBISK DRUŽINSKEGA GLASBENIKA

Namen in cilji dejavnosti:

- Otroci si ob poslušanju petja in/ali igranja na inštrumente pridobivajo nove izkušnje z glasbo in se seznanjajo z družinskimi člani sovrstnikov.

Vloga odraslega:

- Pogovor in vključevanje staršev v vzgojno-izobraževalni proces:
- člane posamezne družine vprašajte, ali so pripravljeni priti v vaš oddelek in predstaviti otrokom glasbo, ki jo izvajajo.
- Priprava prostora.

Potek dejavnosti:

- Otrokom povejte, da bo prišel na obisk nekdo izmed družinskih članov, ki jim bo prepeval pesmice in igral na inštrument.
- Dejavnost bo za otroke prijetnejša, če bodo petje spremljali s ploskanjem ali plesom.
- Omogočite jim predhodno poslušanje pesmi.

Nadgradnja dejavnosti:

- Izdelajte pesmarico s pesmimi, ki so jih otrokom posredovali njihovi starši.
- Prepevanje spremljajte z glasbili, ki ste jih izdelali sami, npr: zvonci na vrvici, lonček z rižem, ropotulja iz zamaškov, kamenčki, lesene palčke.
- Zberite slike družinskih članov, ki pojejo ali plešejo in jih pokažite otrokom.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Starše prosite, naj vam povedo, katere pesmice radi poslušajo in prepevajo njihovi otroci. V tem starostnem obdobju so še zlasti pomembne uspavanke in bibarije.

ODHOD NA OBISK PREKO GORA

Namen in cilji dejavnosti:

- Otroci se uživajo v simbolno igro, dejavnost vzpodbuja razvoj koordinacije in gibalni razvoj.

Učna sredstva in materiali:

- Blazine.

Vloga odraslega:

- Priprava prostora in sredstev, organizacija dela:
 - ◊ pripravite blazine ter iz njih naredite pregrado; predstavljala bo goro, ki jo bo potrebno preplezati;
 - ◊ dejavnost izvajajte z enim ali dvema otrokoma.

Potek dejavnosti:

- Sedite na tla v bližini blazin.
- Otroke vzpodbujajte, da jih bodo poskušali preplezati.
- Ko otrok prične plezati, opisujte njegovo aktivnost in ga vzpodbujajte, npr.: »Plezaš preko gore, še malo, pa boš prispela k teti Juliji.«

Nadgradnja dejavnosti:

- Starejši otroci se bodo zabavali, ko se bodo gore iz blazin sesule.
- V oddelek prinesite knjige o gorah in jih prelistajte skupaj z otroki.
- Izmislite si zgodbo o obisku sorodnikov na drugi strani gora in jo pripovedujte otrokom.
- Otroci bodo z veseljem premagovali naravno oviro, kot je na primer hrib na igrišču.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Mnoge družine imajo sorodnike, ki živijo v drugem kraju. Preko pogovora ugotovite, kateri starši imajo sorodnike v drugem delu Slovenije ali v tujini ter kako se ti imenujejo. Pridobljene informacije vključite v igro otrok.

TRADICIONALNE TKANINE IN LJUDSKA OBLAČILA

Namen in cilji dejavnosti:

- Spoznavanje tradicionalnih tkanin in narodnih noš preko opazovanja in manipuliranja z njimi.

Učna sredstva in materiali:

- Vzorci tkanin tradicionalnih oblačil ali narodnih noš.
- Srajce, majice, hlače, krila, predpasniki, klobuki, rute in drugi kosi tradicionalnih oblačil.
- Slike iz revij ali slike družinskih članov, ki so oblečeni v narodne noše.

Vloga odraslega:

- Pogovor s starši in vključevanje staršev v vzgojno-izobraževalni proces:
 - ◊ zberite predloge, katere narodne noše boste predstavili otrokom (lahko jim predstavite oblačila, ki jih nosijo vsak dan ali ob praznikih);
 - ◊ zberite nekaj narodnih noš in starih oblačil;
 - ◊ v košaro ali v škatlo od čevljev položite različne tkanine in omogočite otrokom manipuliranje z njimi.

Potek dejavnosti:

- Na preprogo položite škatle s tkaninami in z oblačili.
- Otrokom omogočite, da jih opazujejo, se jih dotikajo.
- Postavite jim odprta vprašanja v zvezi s tkaninami.
- Otroke opazujte med igro in ugotovljajte, kaj jih zanima in kaj počnejo z blagom. Če boste opazili, da otrok blago ne zanima, jim namignite, naj si oblačila nadenejo, se v njih zavijejo ...

Nadgradnja dejavnosti:

- Oblačila namestite v kotiček za dom, tako da bodo otrokom dosegljiva. Lahko jih oblačijo, ko se igrajo družinske člane, ki opravljajo različna opravila ali praznujejo.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Družinske člane, ki imajo narodne noše, povabite v vrtec, da vam jih predstavijo. Prinesejo lahko tudi vsakdanja oblačila, delovne obleke ali oblačila, ki jih nosijo ob praznikih.

DRUŽINSKE PESMI TER PLESI

Namen in cilji dejavnosti:

- Otroci pojejo, plešejo in igrajo na instrumente ter spoznavajo družinske praznike.

Učna sredstva in materiali:

- Pesmi, plesi in glasbila z različnih družinskih praznovanj.
- CD predvajalnik; zgoščenke s slovensko ljudsko glasbo in z glasbo različnih držav (npr. glasbene zbirke Putomayo, kjer so predstavljene glasbe sveta, vključno z otroškimi pesmimi, uspavankami in rajalnimi igrami).

Vloga odraslega:

- Vključevanje staršev v vzgojno-izobraževalni proces:
 - ◊ skupaj z družinami zbirajte različne pesmi in plese.

Potek dejavnosti:

- Poiščite prostor za večjo skupino otrok.
- Zaigrajte ali zapojte nekaj pesmi, kot uvod v dejavnost.
- Izberite pesem ali ples s preprostim besedilom in gibi.
- Vsi otroci nimajo možnosti videti in doživeti praznovanja drugih kultur, zato jim predvajajte pesmi in predstavite plese, ki se razlikujejo od tistih, ki so jih imeli priložnost spoznati na družinskih praznovanjih.

Nadgradnja dejavnosti:

- V vrtec povabite starše, starejše brate in sestre, ki so pripravljeni otrokom predstaviti različne pesmi in ples.
- Otrokom predstavite ljudske običaje drugih narodnosti.
- Ponudite jim ljudske inštrumente, npr: bobne, zvonce, ropotulje in jih vzpodbujajte, naj ob njih pojejo ali zaplešejo.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Povabite družinske člane, naj vam predstavijo ljudske ples, pesmi in inštrumente iz svojega kraja. Starše povprašajte tudi po predlogih o glasbenikih, ki bi obiskali otroke v vrtcu in jim predstavili glasbo, ki jo izvajajo.

IZDELUJEMO VOŠČILNICE

Namen in cilji dejavnosti:

- Otroci izdelajo voščilnice za svoje družinske člane in si ob tem razvijajo fino motorične spretnosti.

Učna sredstva in materiali:

- Že uporabljene voščilnice za različne priložnosti: rojstvo otroka, rojstni dan, obletnico, poroko, novo leto ipd..
- Ovojnice ter star pisemski papir.
- Barvice in flomastri.
- Škatla za voščilnice.

Vloga odraslega:

- Priprava sredstev:
 - ◊ voščilnice položite na mizo ali v škatlo, tako da si jih otroci lahko ogledujejo, primerjajo in se jih dotikajo.

Potek dejavnosti:

- Vzpodbujajte otroke, naj si ogledajo različne voščilnice ter se ob tem pogovarjajo o različnih praznovanjih in tipu voščilnic, ki jih pošiljamo ob njih.
- Nato naj izdelajo svoje voščilnice.
- Vprašajte jih, za koga jo izdelujejo in kaj želijo sporočiti naslovniku.
- Povejte jim, da lahko uporabijo ali naredijo ovojnice. Nanje napišite naslove, prilepite znamko ter oddajte v nabiralnik.

Nadgradnja dejavnosti:

- Izdelajte voščilnice iz papirja za gubanje. Papir okrasite z različnimi ornamentami, ki so jih iztrgali ali izrezali otroci.
- Voščilnice pošljite tudi otrokom in sorodnikom, ki so bolni ali prijateljem v sosednji vrtec.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Starše vzpodbudite k razgovoru z otroki o tradicionalnih instrumentih in o ljudskih pesmih, ki so se jih učili v otroštvu.

VOŽNJA Z AVTOBUSOM

Namen in cilji dejavnosti:

- Otroci simulirajo vožnjo z avtobusom in se seznanjajo z nekaterimi njegovimi deli.

Učna sredstva in materiali:

- Stoli.
- Šoferska kapa.
- Obroč za volan.

Vloga odraslega:

- Priprava sredstev in prostora:
 - ◊ Stole postavite v eno ali dve vrsti, podobno kot so razporejeni sedeži v avtobusu.

Potek dejavnosti:

- Zaigrajte voznika, nadenite si kapo.
- Sedite na prvi sedež v vrsti in simulirajte vožnjo avtobusa.
- Otrokom povejte, kdo ste in jih vprašajte, ali bi želeli voziti avtobus.
- Povabite jih, naj sedejo na sedeže in jih povprašajte, kam bi se želeli odpeljati.
- Med vožnjo posnemajte glas motorja in šofirajte.
- Otrokom, ki želijo postati vozniki, na glavo posadite šofersko kapo.

Nadgradnja dejavnosti:

- Otrokom omogočite, da bodo na avtobus vzeli svoje igrače.
- Igrate se lahko tudi tako, da se peljete z letalom, ladjo ali vlakom.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Poiščite družino, ki se v vrtec vozi z avtobusom. Starše povprašajte, ali njihovega otroka med vožnjo še posebej kaj zanima, npr.: odpiranje vrat, šoferska kapa ali avtobusna troblja. Vse to lahko vključite v vašo igro.

POSLUŠANJE ZVOKOV IZ OKOLICE

Namen in cilji dejavnosti:

- Zaznavanje in spoznavanje različnih zvokov in glasov iz okolice.

Vloga odraslega:

- Dejavnost je primerna za igro s tremi otroki.

Potek dejavnosti:

- Ob igri na igrišču, v parku ali v gozdu vzpodbujajte otroke, naj prisluhnejo različnim zvokom in oponašajo žvrgolenje ptic, govor ljudi ter brnenje vozil. Otroke vprašajte, kaj slišijo, iz katere smeri prihaja zvok ipd.
- Ko se vrnete v igralnico, poiščite slike vsega, kar ste videli in slišali, saj bo to otrokom omogočilo povezovanje predmetov in zvokov, ki jih le -ti proizvajajo.

Nadgradnja dejavnosti:

- Mlajši otroci zelo radi poslušajo živalske glasove.
- Nenadni glasni zvoki navadno otroke prestrašijo.
- Starejše otroke bodo bolj zanimala prevozna sredstva, zlasti sirene.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Starše motivirajte, da dejavnost izvajajo tudi doma.

ZAZNAVAMO VONJAVE IZ SOSESKE

Namen in cilji dejavnosti:

- Otroci zaznavajo in raziskujejo vonjave.

Vloga odraslega:

- Izvedba dejavnosti:
 - ◊ dejavnost lahko izvajate na igrišču, v parku ali ob sprehodu.

Potek dejavnosti:

- Z otroki pojdite na sprehod ter skupaj vonjajte.
- Otroke vzpodbujajte, naj se z nosom dotaknejo stvari, ki jih vonjajo.
- Spoznavajo naj vonje cvetlic, listja, vonjave iz kuhinje, avtomobilskega izpuha, vonjave živali.

Nadgradnja dejavnosti:

- Izberite okolje, ki nudi veliko možnosti, da se otroci srečajo z različnimi vonji.
- V manjše posodice narežite npr. sveže dišavnice in vzpodbujajte otroke, da jih prepoznajo po vonju.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Vzpodbudite starše, naj doma skupaj z otrokom napravijo vrečico iz blaga, v katero naj nasujejo začimbe. Prosite jih, naj vam nekaj začimb prinesejo v vrtec.

PRIPRAVA JABOLČNE ČEŽANE

Namen in cilji dejavnosti:

- Priprava obroka.

Učna sredstva in materiali:

- Jabolka.
- Voda.
- Sladkor, cimet, klinčki.
- Posoda za kuhanje.
- Desertni noži, žlice, deska za rezanje.
- Pokrivala, predpasniki.

Vloga odraslega:

- Priprava sredstev.

Potek dejavnosti:

- Jabolka olupite in razrežite na manjše dele, nekaj jabolčk pa pustite celih.
- Surovine položite na nizko mizo in povabite otroke k pripravi čežane.
- Prosite jih, naj jabolka operejo in jim omogočite, da jih vonjajo, okušajo.
- Z otroki se pogovarjajte o vonjih.
- Če je mogoče, kuhajte jabolka na takšnem mestu, kjer bodo lahko otroci opazovali proces kuhanja.
- Otrokom omogočite mešanje jabolčk med kuhanjem.
- Ko jabolka med kuhanjem razpadejo v čežano, mešanico postavite na mizo, kjer jo boste sladkali in dodali začimbe.
- Enemu ali dvema otrokoma dovolite, da bosta v čežano dodala majhno količino sladkorja in cimet.
- Ko se čežana ohladi, jo skupaj pojejte.
- Otroci se bodo zelo radi pogovarjali o čežani, ki so jo pomagali pripraviti skupaj s kuharico.

Nadgradnja dejavnosti:

- V kotičku za dramatizacijo naj bodo na voljo oblačila za kuharja, kar bo otroke vzpodbudilo k igri vlog.
- Z otroki pojdite na obisk v vrtčevsko ali šolsko kuhinjo ali pa se odpravite v restavracijo.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Uporabite recept, po katerem starši pripravljajo jabolčno čežano. Nekateri starši ne vključujejo svojih otrok h kuhanju ali k opravljanju domačih opravil. Pojasnite jim, da jim bodo malčki z veseljem priskočili na pomoč pri enostavnejših opravilih, kot je mešanje in dodajanje posameznih sestavin. Staršem predlagajte, naj otrokom omogočijo igro s praznimi lonci in skledami, medtem ko oni kuhajo. Če je kdo od staršev poklicni kuhar, ga povabite v vrtec, kjer bo otrokom pokazal svojo kuharsko uniformo in z njimi pripravil npr. sadno solato.

MOJ ZDRAVNIK IN MOJA BOLNIŠKA SESTRA

Namen in cilji dejavnosti:

- Otroci spoznavaajo zdravniške pripomočke in se seznanjajo z besediščem.
- Vzpodbujanje simbolne igre.

Učna sredstva in materiali:

- Bele halje.
- Termometer.
- Stetoskop.
- Papir, svinčnik za izdelavo kartic zdravstvenega zavarovanja in pisanje receptov.
- Kapalke.
- Povoji.
- Rokavice.
- Rešilni avtomobil iz kartonske škatle.
- Lutke.

Vloga odraslega:

- Priprava prostora in sredstev.

Potek dejavnosti:

- Otrokom pojasnite, da so lutke bolne, zato potrebujejo pomoč zdravnika in bolniške sestre.
- Povabite jih k igri, tako da si nadenete belo haljo.
- Otroke vzpodbudite, naj si oblečejo haljo ali nataknejo rokavice.
- Nekateri otroci bodo želeli igro zgolj opazovati in si ogledovati pribor.
- Ko boste otroke navdušili za igro, bodo začeli uporabljati posamezna sredstva in razmišljati, kako bi lahko pomagali npr. dojenčku, ki je bolan.
- Uvajajte nova sredstva, kot so tehtnica in paličice za pregled žrela.
- Če so v skupino vključeni tudi zelo majhni otroci, bodite pozorni na velikost pripomočkov.

Nadgradnja dejavnosti:

- V oddelek povabite nekoga od zdravstvenega osebja, ki naj demonstrira pregled na lutki.
- Prinesite knjige in slikovna gradiva, ki prikazujejo zdravstvene delavce ter jih pokažite otrokom.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Če je kdo izmed staršev zaposlen v zdravstvu, ga povabite na obisk ali pa organizirajte obisk na delovnem mestu (v zdravstvenem domu). Starši naj vam pomagajo zbirati sredstva za igro.

DELOVNA POKRIVALA

Namen in cilji dejavnosti:

- Otroci preko igre vlog spoznajo uniforme in delovne obleke in se seznanjajo s poimenovanji različnih opravil.

Učna sredstva in materiali:

- Različna pokrivala, kot so: kapa strojevodje, policista, gradbenega delavca, kuharja, zdravnika.
- Slike, knjige, leksikoni o različnih poklicih, revije.
- Ogledalo.
- Škatla.

Vloga odraslega:

- Priprava sredstev, demonstracija dejavnosti in opazovanje otrok.

Potek dejavnosti:

- V škatlo položite pokrivala.
- Sedite na blazino pred ogledalo in opazujte otroke, ki se vam bodo približali in opazovali pokrivala.
- Vzpodbujajte otroke, naj si jih nadenejo na glavo.
- Otroci naj se s pokrivali na glavi ogledujejo v ogledalu.

Nadgradnja dejavnosti:

- Pokrivala obesite na nizka obešala ali jih odložite v kotiček za dramatizacijo.
- Poiščite knjigo o pokrivalih in jo postavite v kotiček za opismenjevanje.
- Poleg delovnih uporabite tudi vsakdanja pokrivala.

SODELOVANJE Z DRUŽINAMI

Povprašajte starše, katera zaščitna pokrivala nosijo v službi ali doma. Prosite jih, naj jih za nekaj časa prinesejo v vrtec. Naredite seznam, iz katerega bo razvidno, katera in koliko različnih pokrival imate v kotičku in ga izobesite na vidnem mestu.

LITERATURA

- Bahovec, E.D., [et al.]. (1999). Kurikulum za vrtce. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo.
- Squibb, B., Deitz, S.J., (2000). Learning activities for infants and toddlers: an easy guide for everyday use. Washington DC: Children's resources International, INC.

KORAK ZA KORAKOM

PEDAGOŠKI INŠTITUT
RAZVOJNO RAZISKOVALNI CENTER PEDAGOŠKIH INICIATIV

Gerbičeva 62, 1000 Ljubljana
tel.: 01 429 20 20, faks: 01429 20 25
e-mail: step.si@siol.net
www.korakzakorakom.si
www.pei.si

